

การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่าน และแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทย
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยใช้
บทเรียนสำเร็จรูปการคูณกับการสอนแบบปกติ

สารนิพนธ์
ของ
อัญชลา ศาสตร์สุภาพ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา
ตุลาคม 2549

การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่าน และแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทย
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยใช้
บทเรียนสำเร็จรูปการคูณกับการสอนแบบปกติ

บทคัดย่อ
ของ
อัญชลี ศาสตร์สุภาพ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา
ตุลาคม 2549

อัญชลี ศาสตร์สุภาพ (2549).การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่าน และแรงจูงใจในการเรียน
วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป
การดูกับการสอนแบบปกติ. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิต
วิทยาลัยมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์
สุมานัน รุ่งเรืองธรรม.

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการอ่าน และแรงจูงใจ
ในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป
การดูกับการสอนแบบปกติ กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 2
ห้องเรียน รวม 96 คน ที่ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม จำแนกเป็นกลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยการสอน
แบบปกติ และกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปการดู เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็น
บทเรียนสำเร็จรูปการดู แผนการสอนแบบปกติ แบบทดสอบความสามารถในการอ่าน และ
แบบสอบถามแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทย วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าความ
เบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติที่

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความสามารถในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้
บทเรียนสำเร็จรูปการดูกับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .01
2. แรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้
บทเรียนสำเร็จรูปการดูกับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .01
3. ความสามารถในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองโดยใช้บทเรียนสำเร็จ
รูปการดูก่อนทดลองกับหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. แรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองโดยใช้บทเรียนสำเร็จ
รูปการดูก่อนทดลองกับหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
5. ความสามารถในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบ
ปกติก่อนทดลองกับหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
6. แรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบ
ปกติก่อนทดลองกับหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

A COMPARISON OF MATHAYOMSUKSA III STUDENTS' READING PERFORMANCE
AND MOTIVATION IN LEARNING THAI BY USING CARTOON LESSON PROGRAMME
AND THE TEACHER 'S MANUAL

AN ABSTRACT
BY
ANCHALA SATSUPHAP

Present in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Secondary Education
at Srinakharinwirot University
October 2006

Anchala Satsuphap.(2006). *A Comparison of Mathayomsuksa III Students' Reading Performance and Motivation in Learning Thai by Using Cartoon Lesson Programme and the Teacher's Manual* .Master's Project , M.Ed. (Secondary Education). Bangkok: Graduate School, Srinakarinvirot University. Project Advisor: Assist. Prof. Sumanin Rungruangtham.

The purpose of this study was to compare mathayomsuksa III students' reading performance and motivation in learning Thai by using a cartoon lesson programme and the teacher's manual

The samples were 96 mathayomsuksa III students in Srivikorn School, Bangkok. They were selected by Cluster Random Sampling and divided into 2 groups, the experimental group and the control group, with 48 students in each. The same material was taught to both groups in fifteen 50 minute – periods. The experimental group was taught by through the cartoon lesson programme ; whereas the control group was taught through the teacher's manual. The research design was randomized control group pre-test , post-test design

The instruments used in this study were the cartoon lesson programme, lesson plans, the performance test and the questionnaire on their motivation in leaning Thai. The data were statistically analyzed by t-test independent sample and t-test dependent sample.

The results of the study indicated that:

1. The ability of reading performance between the experimental group and the control group was significantly different at the .01 level.
2. The motivation in learning Thai between the experimental group and the control group was significantly different at the .05 level.
3. The ability of reading performance between the experimental group before and after the experiment was significantly different at the .01 level.
4. The motivation in learning Thai of the experimental group before and after the experiment was significantly different at the .01 level.
5. The ability of reading performance of the control group before and after the experiment was significantly different at the .01 level.
6. The motivation in learning Thai of the control group before and after the experiment was significantly different at the .01 level.

การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่าน และแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทย
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยใช้
บทเรียนสำเร็จรูปการคูณกับการสอนแบบปกติ

สารนิพนธ์
ของ
อัญชลี ศาสตร์สุภาพ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา

ตุลาคม 2549

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์เรื่อง การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่าน และแรงจูงใจในการเรียนวิชา
ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปการดูกับการ
สอนแบบปกติ ของ อัญชลี ศาสตร์สุภาพ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุมานัน รุ่งเรืองธรรม)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุมานัน รุ่งเรืองธรรม)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุมานัน รุ่งเรืองธรรม)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บังอร พานทอง)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขจรศรี ชาดิกานนท์)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. สมชาย ชูชาติ)
วันที่ เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2549

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ทั้งนี้ เพราะผู้วิจัยได้รับความเมตตากรุณาเป็นอย่างสูงจากผู้ช่วยศาสตราจารย์สุมานัน รุ่งเรืองธรรม ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บังอร พานทอง กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อัจฉรา สุขารมณ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขจรศรี ชาดิกานนท์ กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ ข้อเสนอแนะการปรับปรุงด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดียิ่ง ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างสูง จึงขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาการด้านการมัธยมศึกษา และขอขอบคุณคณาจารย์ บุคลากรและนักเรียนโรงเรียนศรีวิกรม์ทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ และอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการทดลองเก็บข้อมูล จนทำให้ผู้วิจัยสามารถค้นคว้าข้อมูลและจัดทำสารนิพนธ์ได้ประสบผลสำเร็จ

ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อสมชาย ศาสตร์สุภาพ และคุณแม่น้อย ศาสตร์สุภาพ ที่ให้ชีวิต พร้อมทั้งอบรมสั่งสอนและส่งเสริมสนับสนุนในทุกด้านจนสามารถประสบความสำเร็จจนทุกวันนี้ ขอขอบคุณเพื่อน ๆ น้องๆบ้านสมเด็จทุกคน และขอบคุณคุณเก่งกาจ เกลี้ยงแก้ว ที่ให้กำลังใจพร้อมทั้งคอยช่วยเหลือเป็นอย่างดีเสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณคุณวิจิต อุตสาหจิต (เอ๊ะะ) ที่อนุเคราะห์ให้ใช้ภาพการ์ตูนเรื่องหนูหิ่นและชน แสบ ใส มาประกอบในการจัดทำบทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูนเพื่อทำการวิจัยในครั้งนี้จนประสบความสำเร็จ

คุณค่าและประโยชน์ใดๆของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบแด่คุณพ่อผู้ให้วิญญานแห่งการไฝรู้คุณแม่ที่ให้พลังทางปัญญา คุณครูผู้ให้ความรู้อันเป็นรากฐานสำคัญ และบุคคลที่ให้กำลังใจและความห่วงใยเรื่อยมา

อัญชลา ศาสตร์สุภาพ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมา.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	5
ตัวแปรที่ศึกษา.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
สมมติฐานในการวิจัย.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน	10
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจ	21
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนสำเร็จรูป.....	24
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการ์ตูน.....	33
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนปกติ.....	42
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	44
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	44
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	44
การดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	48
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
5. สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	63
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	63

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 (ต่อ) วิธีดำเนินการวิจัย.....	63
การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
สรุปผลการวิจัย.....	64
อภิปรายผล.....	65
ข้อเสนอแนะ.....	67
บรรณานุกรม.....	68
ภาคผนวก.....	75
ภาคผนวก ก	75
ภาคผนวก ข	118
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	129

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงแบบแผนการทดลอง.....	49
2 แสดงเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองกับ กลุ่มควบคุมก่อนการเรียน.....	55
3 แสดงเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองกับ กลุ่มควบคุมก่อนการเรียน.....	55
4 แสดงเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มควบคุม โดยใช้การสอนแบบปกติระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน.....	57
5 แสดงเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มควบคุม โดยใช้การสอนแบบปกติระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน.....	58
6 แสดงเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลอง โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูนระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน.....	59
7 แสดงเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลอง โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูนระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน.....	60
8 แสดงเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาไทยหลังเรียนระหว่างกลุ่มทดลอง โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูนกับกลุ่มควบคุมโดยใช้การสอนแบบปกติ...	61
9 แสดงเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทยหลังเรียนระหว่างกลุ่มทดลอง โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูนกับกลุ่มควบคุมโดยใช้การสอนแบบปกติ.....	62

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพ และเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรมการทำงานและการดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ ความคิด วิเคราะห์ วิวิจารณ์ และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2544 : 3) ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของวีระวัฒน์ วัฒนา (2542 : 1) ที่ว่าภาษาเป็นเครื่องมือสำหรับการเรียนศาสตร์ต่างๆ การที่จะเกิดทักษะความชำนาญในการใช้ภาษาได้นั้น นักเรียนต้องได้รับการถ่ายทอดด้วยวิธีการที่ถูกต้อง ดังนั้นครูผู้สอนจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางด้านภาษาของนักเรียนให้ดีที่สุดเพื่อให้นักเรียนได้ใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสาร การประกอบอาชีพหรือกิจกรรมอื่น ๆ เพื่อให้ประสบความสำเร็จในการดำรงชีวิต ดังนั้นการสอนภาษาไทยจึงเป็นสิ่งสำคัญมากที่ต้องคำนึงถึง

กระทรวงศึกษาธิการได้เล็งเห็นความสำคัญของวิชาภาษาไทยในฐานะที่เป็นเอกลักษณ์และภาษาประจำชาติ จึงได้กำหนดให้วิชาภาษาไทยเป็นวิชาบังคับ ในสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม เพื่อเป็นพื้นฐานสำคัญที่ผู้เรียนทุกคนต้องเรียนรู้ โดยจัดอยู่ในกลุ่มแรกของสาระการเรียนรู้ ประกอบด้วย ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นสาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาต้องใช้เป็นหลักในการจัดการเรียนการสอนเพื่อสร้างพื้นฐานการคิดและกลยุทธ์ในการแก้ปัญหาและวิกฤติของชาติในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (2544 : 5) จึงได้กำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยดังนี้ คือใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหา สร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต มีนิสัยรักการอ่าน สามารถอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพและอ่านได้เร็วยิ่งขึ้น เข้าใจวงศัพท์กว้างขวางขึ้น เข้าใจสำนวนโวหาร การบรรยาย พรรณนา อธิบายอุปมา และสาธก สามารถใช้บริบทการอ่านและใช้แหล่งความรู้พัฒนาประสบการณ์และความรู้กว้างขวางขึ้น นำความรู้และประสบการณ์มาใช้ในการตัดสินใจและการแก้ปัญหา สร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต สามารถแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์เรื่องที่อ่าน และเมินค่าทั้งข้อดีและข้อด้อยอย่างมีเหตุผล โดยใช้แผนภาพความคิดและกระบวนการคิดวิเคราะห์อย่างหลากหลาย พัฒนาการอ่านสามารถเล่าเรื่อง ย่อเรื่อง ถ่ายทอดความรู้ความคิดจากการอ่านไปใช้เป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตและใช้การอ่านในการตรวจสอบความรู้ สามารถอ่านในใจและอ่านออกเสียงตามลักษณะคำประพันธ์ที่หลากหลาย และวิเคราะห์คุณค่าด้านภาษา เนื้อหา

และสังคมจำบทประพันธ์ที่มีคุณค่านำไปใช้อ้างอิงได้เลือกอ่านหนังสือและสารสนเทศทั้งสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์อย่างกว้างขวาง เพื่อพัฒนาตนด้านความรู้และการทำงาน มีมารยาทการอ่านและนิสัยรักการอ่าน (กรมวิชาการ.2544 : 19)

จากสาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานดังกล่าว จะเห็นได้ว่าภาษาไทยเป็นกลุ่มสาระที่นักเรียนจะนำไปใช้ประโยชน์ต่าง ๆ ในการสื่อสาร ดังนั้นครูผู้สอนต้องจัดกระบวนการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้นักเรียนได้ใช้ทักษะทั้ง 4 ด้าน คือ ฟัง พูด อ่าน และเขียน ได้อย่างถูกต้อง ทั้งนี้ การอ่านจึงเป็นทักษะทางภาษาด้านหนึ่งที่สำคัญต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน การแสวงหาความรู้ต่าง ๆ ต้องใช้ทักษะการอ่านทั้งนั้น เพราะภาษาที่ได้รับจากการอ่านเป็นพื้นฐานในการใช้ภาษาทั้งสำนวนการพูดและการเขียนทำให้สามารถบันทึกข้อความ ย่อเรื่อง เรียบเรียงข้อความได้ดียิ่งขึ้น การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาความคิด ส่งเสริมให้นักเรียนได้รู้จักใช้กระบวนการคิดอันจะนำไปใช้ในการเขียนและการพูด แสดงให้เห็นว่าการอ่านเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งในการศึกษาและการดำเนินชีวิต

ในการจัดกระบวนการเรียนการสอนในแต่ละช่วงชั้น อาจกล่าวได้ว่าการอ่านเป็นหัวใจหลักของการจัดกิจกรรมทั้งหลาย บันลือ พฤกษ์วัน (2538 : 7) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านว่า การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยพัฒนาความคิดส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รู้จักกระบวนการคิด (Thinking Process) อันจะนำไปใช้ในการฟัง พูด อ่าน เขียนและหลักภาษาได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของพรนิภา อินทบัญญัติ (2539 : 1) ได้เขียนไว้ว่าการอ่านเป็นสิ่งสำคัญในการแสวงหาความรู้ เพราะแหล่งการเรียนรู้ที่สามารถค้นคว้าด้วยตัวเองนั้น มักเป็นหนังสือหรือสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ผู้ที่มีความสามารถในการอ่านอย่างดีย่อมมีโอกาสหาความรู้จากหนังสือมากกว่า ฉะนั้นความสามารถในการอ่านจึงเป็นสิ่งสำคัญและเป็นเป้าหมายหนึ่งของการสอนภาษาไทยทุกระดับ โดยเฉพาะในระดับชั้นมัธยมศึกษาที่ต้องการให้นักเรียนใคร่รู้ ใคร่เรียน ด้วยเหตุนี้ครูผู้สอนจึงควรตระหนักถึงความสำคัญของการสอน โดยพยายามหาเทคนิคมาใช้ประกอบการสอน เพื่อให้นักเรียนประสบความสำเร็จในด้านการอ่านมากยิ่งขึ้น

จากการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยด้านความสามารถทางด้านทักษะการอ่าน พบว่าอยู่ในเกณฑ์ต่ำแม้ว่าจะมีการพยายามส่งเสริมการอ่านก็ตาม แต่สภาพปัญหาในการจัดการเรียนการสอนอ่านภาษาไทยก็ยังคงอยู่ ดังที่กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544 (กรมวิชาการ.2544: 48-49) ในส่วนที่เกี่ยวกับแนวการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สรุปว่าครูสอนภาษาไทยส่วนมากเน้นการสอนแบบบรรยายครูเป็นศูนย์กลางในการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจะเน้นด้านเนื้อหามากกว่าการฝึกทักษะโดยตรง เป็นผลให้ทักษะที่เกิดขึ้นหลังการสอนมีทักษะที่ไม่พึงประสงค์

จากปัญหาดังกล่าวนี้จะเห็นว่าการสอนของครูก็เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้นักเรียนมีทักษะการอ่าน การเรียนรู้และแรงจูงใจให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนไม่ดีเท่าที่ควร ดังที่สุจริต

เพียรชอบ (2531 : 155) ได้กล่าวไว้ว่า ครูต้องรู้จักจูงใจให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียน เพราะแรงจูงใจในการเรียน เกิดจากการที่มีสิ่งเร้ามากระตุ้นนักเรียนเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เมอร์เรย์ (Murray.1983 : 84) และเยาวลีย์ ประเสริฐภักดี (2534 : 3) ที่เชื่อว่าแรงจูงใจเป็นองค์ประกอบเบื้องต้นของการอ่าน และมีผลอย่างยิ่งต่อการอ่านของ นักเรียน ด้วยเหตุนี้ จึงเป็นหน้าที่ของครูที่จะเสริมสร้างแรงจูงใจในการเรียนให้แก่นักเรียนซึ่ง สอดคล้องกับแนวคิดของสรวงศ์ โค้วตระกูล (2533 : 129) กล่าวว่านักเรียนที่มีความสามารถสูง แต่ขาดแรงจูงใจ ในการเรียนจะมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนต่ำ จะเห็นได้ว่าผลสัมฤทธิ์ในการเรียน ของนักเรียนนอกจากจะขึ้นอยู่กับความสามารถแล้วยังขึ้นอยู่กับแรงจูงใจอีกด้วย ดังนั้นการสอน ของครูโดยใช้การบรรยาย และครูยังเป็นศูนย์กลางในการจัดกระบวนการเรียนการสอน โดย นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมน้อยมากเป็นสาเหตุที่ทำให้นักเรียนขาดแรงจูงใจในการเรียน

การเรียนการสอนเป็นกระบวนการสื่อสารความรู้ ประสบการณ์ ทักษะ ความคิดเห็น ตลอดจนเจตคติ ซึ่งจะทำให้ได้หลายวิธี และอาจใช้เครื่องมือประกอบการสอนต่าง ๆ อีกมากมาย โดยที่การจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนมีทั้งความรู้และคุณธรรม โดยจัดกระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตาม ความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา ดังนั้นการสอนโดยการบรรยายหรือการใช้หนังสือเพียง เล่มเดียว ไม่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุจุดหมายตามที่คาดหวังไว้ เพราะในสังคมปัจจุบัน เป็นยุคสมัยที่มีขอบเขตจำกัด จำเป็นต้องพัฒนาศักยภาพความสามารถของผู้เรียนอย่างเต็มที่ ให้มีนิสัยใฝ่รู้ แสวงหาความรู้ด้วยตัวเอง ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเอง โดยใช้แหล่ง ความรู้ที่มีรูปแบบหลากหลาย กล่าวคือ การเรียนการสอนจำเป็นต้องเลือกสรรสื่อการเรียนการสอน ที่ทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง มีโอกาสเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่นและมีความรับผิดชอบที่จะสร้าง องค์ความรู้ด้วยตนเอง

จากสภาพปัญหาดังกล่าว จึงเป็นแรงกระตุ้นให้ครูแสวงหาวิธีการต่าง ๆ เพื่อนำมา พัฒนาการเรียนการสอนเพื่อเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยนำเทคนิค วิธีการ เทคโนโลยี นวัตกรรม และสื่อประกอบการสอนที่เหมาะสมกับวัยและความแตกต่างของผู้เรียนเข้ามาช่วย โดยคำนึงถึง สาระการเรียนรู้และความสนใจของผู้เรียนเป็นหลัก ซึ่งสอดคล้องกับแนวการจัดการศึกษาตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมวด 4 มาตรา 24 ที่ได้กำหนดไว้ใน ข้อหนึ่งว่าจัดเนื้อหาและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดย คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล(พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม.2546 : 12) ทั้งนี้บทเรียนสำเร็จรูป เป็นบทเรียนที่นำเสนอเนื้อหาเพื่อให้ นักเรียนเรียนด้วยตนเองตามความสามารถ และความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยจัดเนื้อหา ออกเป็นกรอบย่อย ๆ เรียงตามลำดับจากง่ายไปหายาก ในบทเรียนประกอบด้วย คำอธิบาย เนื้อหา และแบบฝึกหัดให้ผู้เรียนเป็นระยะ และตรวจคำตอบจากเฉลย ที่ให้ไว้ในกรอบถัดไป ทำให้ผู้เรียนทราบผลได้ทันทีว่าคำตอบของตนถูกต้องหรือไม่ ถ้าตอบถูกก็ศึกษากรอบต่อไป

ถ้าตอบผิดก็แนะนำให้ศึกษากรอบที่ผ่านมามีอีกครั้ง เมื่อตอบถูกจะมีการเสริมแรงซึ่งสอดคล้องกับ ทฤษฎีการเรียนรู้ของ ธอร์นไดค์ (Thrdike) และสกินเนอร์ (Skinner) (ประสาธ อิศรปริดา. 2522 : 102-111)

การสร้างบทเรียนสำเร็จรูปให้น่าสนใจนั้นเป็นสิ่งสำคัญ สิ่งหนึ่งที่จะช่วยได้คือ การใช้ ภาพการ์ตูนมาประกอบบทเรียน การนำการ์ตูนเข้ามาใช้ในการเรียนการสอนนั้นเป็นวิธีการหนึ่ง ที่ช่วยให้การเรียนรู้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ เพราะโดยธรรมชาติแล้วการ์ตูนมักดึงดูดความ สนใจและช่วยสร้างแรงจูงใจให้กับผู้เรียน เมื่อนำการ์ตูนเข้ามาประกอบในการเรียนการสอนใน วิชาภาษาไทยทำให้เกิดผลดี คือเป็นการสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนสนใจได้ดีกว่าตัวหนังสือที่มีแต่ ข้อความและตัวอักษรอย่างเดียว (ชม ภูมิภาค. 2524 : 14) การ์ตูนเป็นเครื่องมือที่มีคุณค่าทาง การศึกษาอย่างยิ่ง เป็นตัวกลางสื่อความหมายที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เข้าใจความรู้ รอบ ๆ ตัว อย่างแจ่มชัด และการใช้การ์ตูนประกอบการสอนจะช่วยสร้างบรรยากาศที่ ก่อให้เกิดความสนใจ แรงจูงใจและสร้างความสนุกสนานในการเรียนทั้งยังเป็นแนวทางที่จะให้ ผู้เรียนคิดจินตนาการอย่างเต็มความสามารถ การนำภาพการ์ตูนที่ผู้เรียนสนใจมาใช้เป็นสื่อใน การพัฒนาความสามารถในการอ่านจะทำให้บทเรียนน่าสนใจยิ่งขึ้น (เลิศ อนันตนะ.2523 : 18) บทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูนจึงเป็นนวัตกรรมการศึกษาที่เกิดจากการนำข้อดีของบทเรียนสำเร็จรูป และการ์ตูนมาผนวกเข้าด้วยกันโดยให้บทเรียนสำเร็จรูปเป็นวิธีการเสนอความรู้ การ์ตูนยังเป็น วิธีการสร้างแรงจูงใจเป็นการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

จากลักษณะของบทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูนดังกล่าวน่าจะช่วยให้จัดการเรียนการสอนในวิชา ภาษาไทยมีประสิทธิภาพสูงขึ้นและสามารถสร้างแรงจูงใจของผู้เรียนได้ดียิ่งขึ้น เพราะเรียนด้วย ความสนุกสนานเพลิดเพลินและมีผลการเรียนดีขึ้นด้วย

ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะสร้างบทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูนมาทดลองสอนนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อศึกษาความสามารถในการอ่านภาษาไทย และแรงจูงใจในการเรียน วิชาภาษาไทยของนักเรียนเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยให้มี ประสิทธิภาพต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนที่ได้รับการสอน โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูนกับการสอนแบบปกติ
2. เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนที่ได้รับการสอน โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูนกับการสอนแบบปกติ
3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนโดยใช้บทเรียน สำเร็จรูปการ์ตูนก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
4. เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนที่ได้รับการสอน โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูนก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

5. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

6. เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเรียนภาษาไทย ของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

ความสำคัญในการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะได้บทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูนเพื่อใช้ในการสอนอ่านภาษาไทย และเป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนภาษาไทยและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาไทย ในการพิจารณานำบทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูนมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศรีวิกรม์ แขวงพระโขนง เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร จำนวน 5 ห้องเรียน รวมนักเรียน 250 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศรีวิกรม์ แขวงพระโขนง เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 ซึ่งได้มาจากวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (cluster random sampling) จำนวน 2 ห้องเรียน โดยมีจำนวนนักเรียน 96 คน แล้วจับฉลากแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียน จำนวน 48 คน และเป็นกลุ่มควบคุม 1 ห้องเรียน จำนวน 48 คน

3. ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองจะดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 ใช้เวลากลุ่มทดลองละ 15 คาบ คาบละ 50 นาที สัปดาห์ละ 3 คาบ เป็นเวลา 5 สัปดาห์

4. เนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง เลือกเนื้อหาตามที่คุณเรียนให้ความสนใจ จาก หนังสือพิมพ์ วารสาร หนังสือเรียน โดยนำมาสร้างเป็นบทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูน มีเนื้อหาประเภทต่างๆดังนี้ การอ่านจับใจความสำคัญ บทความ สารความรู้ ข่าว โดยยึดหลักการเลือกหนังสือของคุณัญจน อินทรกำแหง ดังนี้

1. เพื่อคัดเลือกหนังสือให้มีจำนวนพอที่จะอ่านได้ทันเวลา เพราะผู้อ่านคนเดียวยังไม่สามารถอ่านหนังสือพิมพ์จำหน่ายในตลาดได้ทั้งหมด

2. เพื่อเลือกเฟ้นให้ได้หนังสือที่ตรงกับความสนใจ
3. เพื่อเลือกหาหนังสือที่มีสาระตรงกับความต้องการที่จะศึกษาค้นคว้า
4. เพื่อให้ได้หนังสือดี มีคุณค่าแก่ชีวิต

5. ตัวแปรที่ศึกษา

5.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การสอนวิชาภาษาไทย 2 วิธี คือ

5.1.1 การสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูน

5.1.2 การสอนแบบปกติ

5.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

5.2.1 ความสามารถในการอ่านภาษาไทย

5.2.2 แรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. บทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูน

หมายถึง วิธีการเสนอความรู้แก่นักเรียนตามลำดับจากง่ายไปหายากโดยการจับเนื้อหา เบ ส่วนย่อย ๆ เรียกว่า กรอบ ประกอบด้วย ชุดเนื้อหา จำนวน 6 บทเรียน ตัวอย่าง แบบฝึกหัด โดยมีเนื้อหาดังนี้

1. การอ่านจับใจความสำคัญ
2. บทความ
3. สารนารู้
4. ข่าว

ให้นักเรียนได้ศึกษา บทเรียนด้วยตนเองไปที่ละชุดตามลำดับ และสามารถตรวจคำตอบด้วยตนเองจากคำเฉลยซึ่งอยู่ในชุดถัดไป โดยที่นักเรียนที่ตอบถูกจะศึกษาในชุดถัดไป แต่ถ้านักเรียนตอบผิดให้ศึกษาชุดที่ผ่านม่อีกครั้งตั้งแต่กรอบแรกจนกรอบสุดท้าย โดยในการทำกิจกรรมดังกล่าวครูจะเป็นผู้แนะนำ และให้ความช่วยเหลือเมื่อนักเรียนเกิดปัญหา ผู้วิจัยสร้างโดยอาศัยทฤษฎีความสัมพันธ์ของสิ่งเร้ากับการตอบสนองตามหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ของธอร์นไคด์ และหลักการสร้างบทเรียนสำเร็จรูปแบบเป็นเส้นตรงของสกินเนอร์ มีลักษณะเป็นเอกสารเย็บเล่มซึ่งเสนอเนื้อหาเป็นบทบรรยายที่มีภาพการ์ตูนประกอบทั้งชุด โดยใช้เป็นภาพการ์ตูนแบบล้อเลียนของจริง คือภาพการ์ตูนที่มีลักษณะใกล้เคียงของจริง นักเรียนจะต้องอ่านบทเรียนในแต่ละชุดตามลำดับทุกกรอบ เพราะความรู้ในกรอบแรก ๆ จะเป็นพื้นฐานสำหรับกรอบถัดไป โดยประกอบด้วย

คำแนะนำในชุดบทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูน

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

กิจกรรมการเรียนรู้

วัดผลประเมินผล

2. บทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูนภาษาไทย

หมายถึง บทเรียนสำเร็จรูปที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น โดยการสร้างบทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรงซึ่งสร้างขึ้นโดยยึดหลักความสัมพันธ์ของสิ่งเร้ากับการตอบสนอง (S-R Theory) ตามหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ของธอร์นไดค์ มีลักษณะเป็นบทบรรยายที่มีภาพการ์ตูนประกอบเข้ามาผนวกเพื่อพัฒนาความสามารถด้านทักษะการอ่านภาษาไทยและแรงจูงใจของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. การสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูน

หมายถึง การนำบทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาเป็นสื่อช่วยในการจัดการเรียนการสอนอ่านภาษาไทยและในขั้นประเมินผลการเรียนรู้ สำหรับบทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูนมีทั้งหมด

6 บทเรียน ใช้เวลาเรียนบทละ 2 คาบ (100 นาที) ขั้นตอนในการสอนมีดังนี้

3.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

3.1.1 ครูและนักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาที่ศึกษา เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจและพร้อมที่จะเรียน

3.1.2 ครูซักถามปัญหาและทบทวนบทเรียนที่เรียนมา

3.2 กระบวนการเรียนรู้

3.2.1 ครูแนะนำการใช้บทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูน (เฉพาะคาบแรก) มีลักษณะเป็นแบบบรรยายที่มีการ์ตูนประกอบไปที่ละกรอบตามลำดับ และปฏิบัติตามกิจกรรมการเรียนรู้

3.2.3 ให้นักเรียนทำกิจกรรมที่กำหนดให้ลงในใบงาน

3.2.4 ให้นักเรียนตรวจคำตอบจากคำตอบ ซึ่งให้ไว้ในกรอบถัดไปถ้าตอบถูกนักเรียนจะได้รับการเสริมแรงทันที แล้วศึกษากรอบใหม่ ถ้าตอบผิดนักเรียนจะได้รับคำแนะนำให้ย้อนไปอ่านเนื้อเรื่องเดิมซ้ำอีกครั้งก่อนที่จะศึกษาเนื้อหาใหม่

3.3 ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปการอภิปราย แล้วบันทึกลงในใบงาน

3.4 ขั้นวัดผลประเมินผล

ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายบทเรียน 1 ชุด ลงในใบงาน เพื่อตรวจสอบความเข้าใจในขั้นตอนสุดท้าย หลังจากที่นักเรียนศึกษาบทเรียนครบทุกกรอบแล้ว ถ้าผ่านเกณฑ์ให้นำบทเรียนสำเร็จรูปคืนครู ถ้าไม่ผ่านต้องย้อนกลับไปศึกษาใหม่ และทำแบบฝึกหัดจนผ่านเกณฑ์

2. การสอนแบบปกติ

หมายถึง การจัดกระบวนการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนศรีวิกรม์ ที่ครูผู้สอนจัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการสอนปัจจุบัน โดยมีขั้นตอนดังนี้

2.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

การสร้างคามสนใจ คือทำให้นักเรียนเกิดคามสนใจในบทเรียน โดยครูอาจใช้วิธีเร้าใจโดยการสนทนาหรือใช้สื่อการเรียนรู้อ่าง ๆ เพื่อเป็นการนำเข้าสู่บทเรียน

2.2 กระบวนการเรียนรู้

2.2.1 แจงจุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นการบอกให้นักเรียนทราบวาเมื่อเรียนจบแล้วจะต้องมีความสามารถในการอ่านด้านใดบ้าง

2.2.2 ทบทวนความรู้เดิมที่นักเรียนมีอยู่ก่อนเพื่อเป็นการปูพื้นฐานความรู้สำหรับที่จะใช้ในบทเรียนใหม่ด้วยการสนทนา ชักถาม อภิปราย แล้วโยงเข้าสู่เนื้อหาใหม่

2.2.3 เสนอบทเรียนใหม่เป็นการอธิบายเนื้อหาและวิธีใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ ประกอบ เช่น ใบความรู้ บัตรคำ แถบประโยค แถบบันทักเสียง รูปภาพ เกม เป็นต้น ตามความสนใจของนักเรียนและสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

2.2.4 ใหแนวการเรียนรู้ เป็นการบอกแนวทางการอ่านด้วยตนเอง โดยสอนวิธีอ่านให้เกิดความสามารถในการอ่าน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตรงตามจุดประสงค์ของบทเรียน

2.2.5 ขั้นแจงผลการปฏิบัติ คือการใหข้อมูลย้อนกลับแก่นักเรียนด้วยการตรวจสอบแก้ไข และอธิบายร่วมกัน เพื่อเป็นแนวทางในการอ่านต่อไป

2.2.6 การฝึกปฏิบัติ เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการอ่านจากเรื่องต่าง ๆ ที่อ่านตามจุดประสงค์แล้วทำกิจกรรมตามที่กำหนด

2.3 ขั้นสรุป

ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน พร้อมสรุปแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ อีกครั้ง

2.4 วัดผลประเมินผล

ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายบท

4. ความสามารถทางการอ่านภาษาไทย

หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนสามารถแสดงออกได้หลังจากศึกษาบทเรียนแล้วโดยมีลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

4.1 การจับใจความสำคัญ หมายถึง ความสามารถในการสรุปสาระสำคัญของเรื่อง ความสำคัญของเรื่องเหตุผลหรือสรุปหลักการ สรุปเกณฑ์ของเรื่อง

7.2 การตีความ หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจความคิดที่ผู้เขียนไม่ได้บอกไว้อย่างชัดเจน หรือมีความหมายโดยนัยออกมาเป็นความคิดของตนเอง

4.3 การขยายความ หมายถึง ความสามารถในการอธิบายเพิ่มเติมให้ความละเอียดขึ้นจากเนื้อความเดิม ซึ่งอาจจะต่อยกตัวอย่างประกอบหรือมีอ้างอิง เปรียบเทียบให้ได้เนื้อความกว้างขวางเพื่อให้เกิดความเข้าใจยิ่งขึ้น

4.4 การแปลความ หมายถึง ความสามารถในการเปลี่ยนแปลงจากความหนึ่งไปสู่อีกความหนึ่งโดยแปลงเรื่องที่อ่านออกมาเป็นคำพูดใหม่หรือถ้อยคำใหม่ โดยยังรักษาเนื้อหา และความสำคัญของเรื่องเดิมไว้ได้อย่างครบถ้วนความสามารถทางการอ่านภาษาไทยนี้วัดได้จากแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและนำไปทดสอบหาคุณภาพก่อนนำไปทดลองจริง

5. แรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทย

หมายถึง กระบวนการทางจิตใจ ซึ่งผลักดันให้ นักเรียนมีความสนใจและความพยายามในการเรียนวิชาภาษาไทย อันสืบเนื่องมาจากความสนุกสนานในการร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน มีความมุ่งหวังในความสำเร็จ เห็นประโยชน์และคุณค่าในการเรียนภาษาไทย ซึ่งวัดได้จากแบบสอบถามวัดแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยมีมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคิร์ท ข้อความในแบบสอบถามจะเป็นข้อคำถามในเชิงบวกและเชิงลบ โดยผ่านการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญและหาคุณภาพแล้ว

6. ประสิทธิภาพของบทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูน

หมายถึง ค่าเฉลี่ยที่คาดหวังจากบทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูน ตามเกณฑ์ 80/80
80 ตัวแรก หมายถึง คะแนนเฉลี่ยที่นักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายบทในแต่ละบทเรียนคิดเป็นร้อยละ 80

80 ตัวหลัง หมายถึง คะแนนเฉลี่ยที่นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนคิดเป็นร้อยละ 80

สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูน กับการสอนแบบปกติมีความสามารถในการอ่านภาษาไทย แตกต่างกัน
2. นักเรียนที่ได้รับการสอนบทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูนกับการสอนแบบปกติมีแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทย แตกต่างกัน
3. ความสามารถในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูนก่อนการทดลองและหลังการทดลอง แตกต่างกัน
4. แรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูนก่อนการทดลองและหลังการทดลอง แตกต่างกัน
5. ความสามารถในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติก่อนการทดลองและหลังการทดลอง แตกต่างกัน
6. แรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติก่อนการทดลองและหลังการทดลอง แตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยแบ่งตามลำดับดังต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจ
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนสำเร็จรูป
4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการ์ตูน
5. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบปกติ

1. เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวข้องกับการอ่าน

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

1.1.1 ความหมายของการอ่าน

การอ่านเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนและมีหลายคุณลักษณะมีองค์ประกอบทางจิตวิทยาสภาพร่างกายและสภาพทางสังคมรวมกันอยู่ด้วย(Dukin.1982:14)นักการศึกษา นักจิตวิทยา นักภาษาศาสตร์ และนักจิตวิทยาภาษาศาสตร์ ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ต่าง ๆ กันดังนี้

การอ่านคือ การมีปฏิริยาโต้ตอบระหว่างผู้เขียนและผู้อ่าน เป็นกระบวนการสื่อความหมายของความคิดอารมณ์และความรู้สึกต่าง ๆ ซึ่งผู้เขียนต้องการจะถ่ายทอดไปยังผู้อ่าน (Widdowson. 1979:174;Shaw. 1973: 272)

การอ่านคือ กระบวนการซึ่งผู้อ่านรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ซึ่งถูกเสนอไว้ในรูปรหัสพิเศษ ผู้เขียนเป็นผู้ส่งข่าวผู้อ่านจึงเป็นผู้แปรรหัสเหล่านั้นตามความรู้และประสบการณ์เดิมของตนอันจะก่อให้เกิดการนำไปสู่เป้าหมายหลักของการอ่านที่ว่า ผู้อ่านต้องคิดเป็นและเข้าใจความหมายของสิ่งที่อ่าน (Morris and Stewart. 1984 : 14)

การอ่านเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน มีหลายคุณลักษณะ มีองค์ประกอบทางจิตวิทยา สภาพร่างกายและสภาพทางสังคมอยู่ด้วย พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ได้จัดคำว่าการอ่านไว้ที่คำว่า อ่าน เป็นคำกริยา หมายความว่า ว่าตามตัวหนังสือ ออกเสียงตามตัวหนังสือ ดูหรือเข้าใจความหมายจากตัวหนังสือ สังเกตหรือพิจารณาดูให้เข้าใจ คิด นับ (ไทยเดิม) นอกจากนี้นักการศึกษา นักภาษาศาสตร์และผู้เชี่ยวชาญทางด้าน การอ่านได้ให้ความหมายและอธิบายความหมายของการอ่านไว้หลายทัศนะ ดังนี้

อัญชลี แจ่มเจริญ(2526 : 82) กล่าวว่า การอ่าน หมายถึง การแปลความหมายของตัวอักษรออกมาเป็นความคิดอย่างมีเหตุผลและเข้าใจความหมายตลอดจนการพิจารณาเลือกความหมายที่ดีไปใช้ให้เกิดประโยชน์

มานิตย์ บุญประเสริฐ (2526 : 9) ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่าน คือ การสื่อความหมายระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านโดยมีข้อความ เป็นสื่อกลาง หน้าที่ของผู้อ่านคือ การค้นหาความหมายจากข้อความนั้น ๆ ผู้อ่านจะเข้าใจความหมายของข้อความที่อ่านได้มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับประสบการณ์ร่วมกันระหว่างผู้อ่านและผู้เขียน เรื่องที่อ่านและความสามารถทางภาษาเป็นสำคัญ

แอริโรสมิท (Arrowsmith. 1972 : 84) ให้ความหมายของการอ่านว่า การอ่านคือ ความคิดความรู้สึกและจินตนาการแล้วนำความคิดนั้นไปใช้ประโยชน์

แฮริสและสมิท (Harris and Smith. 1976 : 14) ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า หมายถึงรูปแบบหนึ่งของการสื่อความหมาย เป็นการแลกเปลี่ยนความคิด ข่าวสารและความรู้ระหว่างผู้เขียนและผู้อ่านในลักษณะของการสื่อความซึ่งกันและกัน โดยที่ผู้เขียนจะแสดงความคิดเห็นของตนด้วยภาษาตามลักษณะการเขียนของแต่ละบุคคล ส่วนผู้อ่านจะพยายามหาความหมายของสิ่งที่ผู้เขียนได้เขียนไว้ ความสามารถที่จะทำนายหรือถอดความจากข้อความที่อ่านขึ้นอยู่กับประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน ได้แก่ ความคุ้นเคยในหัวข้อเรื่องที่อ่าน ความคิดเห็นที่สำคัญ ๆ ของเรื่อง ตลอดจนความรู้ความสามารถทางภาษาของผู้อ่านเองด้วย

คูเปอร์ (Cooper. 1979 : 3) ได้กล่าวเกี่ยวกับการอ่านไว้ว่า หมายถึง กระบวนการสร้างหรือพัฒนาความหมายของเนื้อเรื่องที่เป็นตัวอักษร ซึ่งผู้อ่านต้องนำความรู้และประสบการณ์เดิมมาเชื่อมโยงในการอ่านโดยกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้อ่านและเนื้อความ

การอ่าน คือ การสื่อความหมายระหว่างผู้เขียนและผู้อ่าน โดยมีข้อเขียนเป็นสื่อกลาง หน้าที่ของผู้อ่านคือ การค้นหาความหมายจากข้อเขียนนั้น ๆ ผู้อ่านจะเข้าใจข้อความที่อ่านมากน้อยแค่ไหนขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ เช่น ลักษณะของเรื่องที่อ่าน ประสบการณ์ร่วมระหว่างผู้อ่านและผู้เขียน ความสามารถทางภาษาเป็นต้น (มานิต บุญประเสริฐ. 2527 : 1)

จากความหมายของการอ่านดังกล่าว สรุปได้ว่าการอ่านเป็นกระบวนการที่มีความซับซ้อน มีองค์ประกอบหลายอย่าง que ผู้อ่านจะต้องมีความเข้าใจในสิ่งที่ผู้เขียนถ่ายทอดและต้องการสื่อความหมาย โดยใช้ความคิด ความรู้สึก และประสบการณ์ความรู้เดิมของผู้อ่าน เป็นแนวทางในการสรุปความคิดและเข้าใจเจตคติของผู้เขียนจากข้อความที่อ่านและจำเรื่องได้ตามประสบการณ์และความสามารถของตน

1.1.2. ความสำคัญของการอ่าน

การอ่านเป็นพื้นฐานสำคัญที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ ได้ตลอดชีวิต ความรู้ที่ได้รับจากการอ่านสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตได้หลายประการ

ณรงค์ ทองปาน (2526 : 5) กล่าวว่า การอ่านก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้อ่านในด้านการนำความรู้มาปรับปรุงงาน ปรับตัวเองให้เข้ากับสังคมและยังได้รับความบันเทิงจากการอ่านด้วย

ชุตินา สัจจามันท์ (2529 : 10) อธิบายว่า การอ่านทำให้เกิดพัฒนาการทางสติปัญญา ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ พฤติกรรมและการดำเนินชีวิต ศีลธรรม จรรยาและค่านิยม การอ่านช่วยปรับปรุงชีวิตให้สมบูรณ์ จุดหมายปลายทางของการอ่านคือการพัฒนาไปสู่สิ่งที่ดีที่สุดและสมบูรณ์ที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของสุขุม เกลยทรัพย์ (2531 : 13) ที่ว่า การอ่านช่วยให้เกิดปัญญา มีความรู้กว้างขวาง เข้าใจตนเอง มีทัศนคติอันถูกต้อง สามารถวินิจฉัยความถูกผิดของเรื่องราวต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ทักษะการอ่านเป็นทักษะที่จำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งที่ทำให้เกิดการพัฒนาการทางด้านสติปัญญา ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ พฤติกรรมและการดำเนินชีวิต(ชุตินา สัจจามันท์. 2529 : 10) ซึ่งถือเป็นทักษะที่ใช้มากในชีวิตประจำวันในการแสวงหาสรรพวิทยาการต่างๆ นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ดังนี้

ประทีน มหาจันทร์(2530 : 161) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านว่า

1. การอ่านช่วยให้ได้รับความรู้หรือสนองในสิ่งที่อยากรู้ ทำให้ได้รับความรู้ ข้อมูลแจ่มแจ้งชัดเจนกว่าการฟัง
2. การอ่านช่วยในการพัฒนาตนเองทั้งทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคมโดยนำความรู้ที่ได้จากการอ่านมาปรับปรุงพัฒนาชีวิตของตนให้ดีขึ้น
3. การอ่านช่วยในการปรับปรุงสภาพให้ดีขึ้น สามารถพัฒนาอาชีพของตนให้เจริญก้าวหน้าได้
4. การอ่านช่วยให้เกิดความเพลิดเพลิน ผ่อนคลายอารมณ์
5. การอ่านช่วยให้เกิดความปลอดภัยในชีวิตและพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าได้เพราะประชาชนอ่านหนังสือออกจะทำให้รู้กฎหมายและปฏิบัติตามเพื่อความสงบสุขของบ้านเมืองได้

ศิริพร พูลสุวรรณ(2530 : 16 - 18) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านว่า

1. การอ่านช่วยให้เกิดความรู้ทางวิชาการ มีความสำคัญต่อการศึกษาทุกระดับชั้น ทั้งการเรียนภายในห้องเรียนและเรียนด้วยตนเอง ดังนั้นความรู้ทางวิชาการ ความสำเร็จทางวิชาการของมนุษย์จึงมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการอ่าน
2. การอ่านช่วยพัฒนาอาชีพ การอ่านทำให้ทราบข้อมูลในการเลือก การค้นคว้าหาความรู้และพัฒนาอาชีพของบุคคลให้ก้าวหน้าส่งผลให้สังคมเจริญรุ่งเรือง
3. การอ่านช่วยให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ ทำให้ทราบถึงพัฒนาการของโลก ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสามารถนำความรู้ให้สัมพันธ์กับการทำงานในชีวิตประจำวันและสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการอ่านไปจินตนาการคิดค้นสิ่งใหม่ๆ ได้

4. การอ่านช่วยพัฒนาจิตใจให้เจริญงอกงาม ก่อให้เกิดความเพลิดเพลินบันเทิงใจ และพัฒนาจิตใจให้เกิดความเมตตาอารี ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

จึงสรุปได้ว่า การอ่านเป็นทักษะที่สำคัญที่ทำให้เกิดการพัฒนาทางด้านสติปัญญา เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี

1.1.3 จุดมุ่งหมายของการอ่าน

การอ่านหนังสือของแต่ละคนมีจุดมุ่งหมายในการอ่านแตกต่างกัน ดังนี้

เลวี (สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์.2537 : 3 ; อ้างอิงจาก Levi.1990. language Arts.)

ให้จุดมุ่งหมายของการอ่านไว้ดังนี้

1. อ่านเพื่อตีความสัญลักษณ์ให้เป็นความหมายที่ถูกต้อง
2. อ่านเพื่อเรียงลำดับเหตุการณ์และสรุปแนวคิดของเรื่อง
3. อ่านเพื่อตอบคำถามได้ถูกต้อง

สุขุม เฉลยทรัพย์(2531 : 19 - 20) แบ่งจุดมุ่งหมายในการอ่านไว้ 5 ประการ

1. อ่านเพื่อศึกษาหาความรู้
2. อ่านเพื่อสนองความอยากรู้อยากเห็น
3. อ่านเพื่อต้องการทราบข้อมูลข่าวสารที่แท้จริง
4. อ่านเพื่อศึกษาค้นคว้า
5. อ่านเพื่อให้ก้าวหน้าในอาชีพ

สมพร มั่นตะสูตร แห่งพิพัฒน์ (2534 : 9) แบ่งจุดมุ่งหมายที่สำคัญของการอ่านไว้

4 ประการ คือ

1. การอ่านเพื่อความรู้ แบ่งวัตถุประสงค์ย่อยออกเป็น 5 ประเด็น คือ
 - 1.1 เพื่อหาคำตอบในสิ่งที่ต้องการ
 - 1.2 เพื่อศึกษาหาความรู้โดยละเอียดและโดยย่อ
 - 1.3 เพื่อรับรู้ข่าวสาร ข้อเท็จจริง
 - 1.4 เพื่อศึกษาค้นคว้าเป็นพิเศษเพื่อนำไปใช้ประโยชน์เรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือ

เพื่อเขียนตำราวิชาการ

- 1.4 เพื่อรวบรวมข้อมูลมาทำรายงาน ทำวิจัย
2. การอ่านเพื่อความบันเทิง เช่น อ่านหนังสือประเภทเรื่องสั้น นิทาน นวนิยาย
3. การอ่านเพื่อความคิดแปลกใหม่ เช่น การอ่านผลการทดลอง การค้นคว้าวิจัย
4. การอ่านเพื่อปรับปรุงบุคลิกภาพ

สรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายที่สำคัญของการอ่าน คือ การอ่านเพื่อศึกษาค้นคว้า อ่านเพื่อเพิ่มพูนความรู้ความคิดและอ่านเพื่อความเพลิดเพลิน ซึ่งขึ้นอยู่กับความสนใจของผู้อ่านที่จะนำไปใช้ประโยชน์ตามที่ต้องการ

1.1.4 จิตวิทยาการอ่าน

การอ่านมิได้เป็นการแสวงหาความหมายเพื่อเข้าใจสัญลักษณ์หรือตัวอักษรเพียงอย่างเดียว แต่มีกระบวนการทางสมองหรือความคิดรวบยอด ขณะที่ผู้อ่านใช้สายตาเคลื่อนไปตามอักษรเพื่อความเข้าใจ สมองก็จะถอดรหัส แปลความ และตีความเรื่องที่อ่าน ดังนั้น การอ่านจึงเกี่ยวข้องกับกระบวนการเรียนรู้และกระบวนการแปลความ

นักภาษาศาสตร์เชิงจิตวิทยาที่มีชื่อเสียง เช่น กูดแมนและเบิร์ก (เสาวลักษณ์ รัตนวิชช. 2534 :23-24; อ้างอิงมาจาก Goodman & Burke.1972:1978) วิจัยเพื่อศึกษากระบวนการทางความคิด ผู้อ่านทุกคนจะแสวงหาความหมายของสิ่งที่อ่านหรือการตีความจากสัญลักษณ์โดยผ่านกระบวนการทางความคิด ผู้อ่านทุกคนจะแสวงหาความหมายของสิ่งที่อ่านเป็นอันดับแรกเสมอ แต่การพิจารณาการอ่านเพียงการแสวงหาความหมายของสิ่งที่อ่านเป็นอันดับแรกเสมอ แต่พิจารณาการอ่านเพียงแสวงหาความหมาย เพื่อเข้าใจสัญลักษณ์ หรือตัวอักษรอย่างเดียว ยังไม่เพียงพอกับการอ่านที่สมบูรณ์ นักภาษาศาสตร์เชิงจิตวิทยาจึงตระหนักถึง การรับรู้ด้วย เช่น การถ่ายโยงความคิดรวบยอด รวมทั้งองค์ประกอบอื่น ๆ ในการอ่าน เช่น ความสนใจ ประสบการณ์ เดิม การระลึกสิ่งที่อ่าน

จากความคิดเห็นของภาษาศาสตร์และจิตวิทยาสรุปว่า การเป็นกระบวนการที่ผู้อ่านจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน แปลความ ระลึกถึงสิ่งที่อ่าน รวมทั้งเกิดความคิดรวบยอด นอกจากนี้ความเข้าใจในการอ่านยังเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบอื่น ได้แก่ ความสนใจ (เสาวลักษณ์ รัตนวิชช. 2531 : 85) หากผู้อ่านอ่านเรื่องที่ตนเองสนใจก็จะเกิดความกระตือรือร้นที่จะทำความเข้าใจ และความหมายจากสิ่งที่อ่าน ดังที่ สตีเวน (Steven. 1981 : 36) กล่าวว่า การที่คนเราอ่านสิ่งที่ตนเองสนใจมากเท่าใดก็จะทำให้ผู้อ่านเข้าใจ เรื่องราวที่ตนอ่านมากขึ้น เท่านั้นที่กล่าวมานี้ สรุปว่า การอ่านมีความเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กันกับจิตวิทยา การอ่านซึ่งการที่นำหลักทางจิตวิทยาเข้ามาใช้เกี่ยวกับการอ่านด้วยนั้นจะมีส่วนสำคัญทำให้การอ่านประสบผลสำเร็จตามที่คาดหวังไว้

1.1.5 ความเข้าใจในการอ่าน

ความเข้าใจในการอ่านนับเป็นหัวใจสำคัญของการอ่าน เพราะการอ่านออกเสียงเพียงอย่างเดียวมันย่อมไม่เกิดประโยชน์ หากไม่เข้าใจในสิ่งที่อ่านดีพอก็ถือว่าการอ่านไม่นั้นไม่สมบูรณ์

ชวาล แพรัตกุล (2520 : 134) กล่าวว่า ความเข้าใจในการอ่านเป็นความสามารถในการผสมผสานแล้วขยายความรู้ความจำให้กว้างไกลออกไปอย่างสมเหตุสมผลโดยประกอบด้วยลักษณะ

4 ประการ คือ

1. รู้ความหมายและรายละเอียดย่อย ๆ ของเรื่องนั้นมาก่อน
2. รู้ความเกี่ยวข้องความสัมพันธ์ระหว่างชั้นความรู้ย่อย ๆ เหล่านั้น
3. สามารถอธิบายสิ่งเหล่านั้นได้ด้วยภาษาของตนเอง (ภาษาพูด)

4. เมื่อพบสิ่งอื่นใดในทำนองเดียวกันกับที่เคยเรียนรู้มาแล้วสามารถอธิบายได้
สมบูรณ์ ชิตพงศ์ (2533 : 24) กล่าวว่าความเข้าใจ (Comprehension) เป็น
ความสามารถทางด้านสมองในการคิดเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ในด้านการแปลความ ตีความ และ
ขยายความในเรื่องราวและเหตุการณ์ต่างๆ ในชีวิต

เบอร์ตัน (Burton. 1956 : 321) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับเรื่องความเข้าใจในการอ่าน
ว่าต้องอาศัยความสามารถหลายด้านประกอบกันคือ

1. การเข้าใจความหมายของศัพท์
2. การเรียงลำดับความได้
3. การจับความคิดสำคัญได้
4. การสังเกตความสัมพันธ์ของข้อความที่อ่าน
5. แยกประเภทได้ สรุปความได้และคาดการณ์ล่วงหน้าได้

บอนด์ และทิงเกอร์ (Bond & Tinker. 1957 : 235) กล่าวว่า ความสามารถในการ
อ่านขึ้นอยู่กับพื้นฐานดังนี้คือ

1. การเข้าใจความหมายของคำ ถือว่าเป็นทักษะพื้นฐานของการอ่าน
ผู้เรียนรู้ความหมายของคำไม่เพียงพอจะไม่สามารถเข้าใจประโยค อนุเจต และไม่สามารถเข้าใจ
สิ่งที่อ่านได้
2. การเข้าใจความหมายของกลุ่มคำ ผู้เรียนจะเข้าใจความหมายของกลุ่มคำได้ก็
ต่อเมื่อผู้เรียนรู้จักอ่านเป็นกลุ่มคำ การอ่านทีละคำจะไม่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจได้
3. การเข้าใจประโยค นอกจากผู้เรียนจะเข้าใจความหมายของคำและกลุ่มคำแล้ว
ผู้เรียนต้องมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างคำ ระหว่างกลุ่มคำ และกลุ่มคำในประโยคด้วย
สำหรับผู้เรียนที่ไม่เข้าใจความสัมพันธ์ดังกล่าวจะทำให้ไม่เข้าใจเรื่องที่อ่าน
4. ความเข้าใจอนุเจต ผู้เรียนจะเข้าใจอนุเจตได้ก็ต่อเมื่อมองเห็นความสัมพันธ์
ระหว่างประโยคในอนุเจต การทำความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างประโยคนั้นค่อนข้างยาก แต่
ถ้านักเรียนขาดความสามารถด้านนี้แล้ว จะไม่สามารถเข้าใจเรื่องที่อ่านได้
5. ความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างอนุเจต นักเรียนจะสามารถเข้าใจเนื้อเรื่องที่
ยาวขึ้นได้ก็ต่อเมื่อนักเรียนสามารถจัดลำดับความคิดของเรื่องที่อ่านได้ และจะต้องมองเห็น
ความสัมพันธ์ระหว่างอนุเจตด้วย

ทักษะพื้นฐานที่กล่าวมานี้ จะมีความสัมพันธ์กัน ผู้อ่านจะเข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่านได้ก็
ต่อเมื่อเข้าใจความหมายของคำ รู้จักอ่านเป็นกลุ่มคำ ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของการเข้าใจ
ประโยค เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างประโยค จะทำให้เข้าใจอนุเจต เข้าใจความสัมพันธ์
ระหว่างอนุเจตทั้งหมด และเข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่าน

สมิธ (Smith. 1988) สรุปว่า ความเข้าใจในการอ่านคือการที่ผู้อ่านสามารถรับเอา
ความหมายที่ ผู้เขียนตั้งใจใส่ไว้ในตัวอักษรได้ตรงตามที่ต้องการ

จากความหมายของความเข้าใจในการอ่านข้างต้นสรุปได้ว่า ความเข้าใจในการอ่าน เป็นเรื่องสำคัญที่สุดในกระบวนการอ่าน ผู้อ่านต้องอาศัยความรู้ความสามารถทางภาษาที่มีอยู่ รวมทั้งประสบการณ์และความคิดของผู้อ่านรวมกันเพื่อทำความเข้าใจและตีความข้อความหรือ ข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้อ่าน สามารถเข้าใจวัตถุประสงค์และความคิดที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อสารแก่ ผู้อ่านได้ถูกต้อง

1.1.6 ระดับความเข้าใจในการอ่าน

ในการอ่านนั้นผู้อ่านมีจุดประสงค์ในการอ่านต่าง ๆ กัน เช่น บางครั้งอ่านเพื่อความรู้ หรือเพื่อหาข้อมูล บางครั้งอ่านเพื่อความเพลิดเพลิน จึงทำให้เกิดระดับความเข้าใจในการอ่าน ต่างกันไปด้วย แต่โดยทั่วไปแล้ว ผู้เชี่ยวชาญหลายท่านได้แบ่งระดับความเข้าใจไว้ดังนี้

เพ็ญศรี รังสิยากุล (2528 : 123) แบ่งความเข้าใจออกเป็น 3 ระดับ คือ

1. ความเข้าใจตามตัวอักษร หมายถึง การที่ผู้อ่านมีความเข้าใจตามตัวอักษรที่ปรากฏอยู่ในแต่ละบรรทัด เป็นความเข้าใจถึงคำพูดที่ผู้เขียนใช้นั่นเอง
2. ความเข้าใจที่เกิดจากการตีความหมาย หมายถึง การที่ผู้อ่านแล้วเข้าใจว่า ผู้เขียนหมายถึงสิ่งใด

3. ความเข้าใจที่จะนำไปสู่การสรุปเป็นความเข้าใจที่เกิดขึ้นภายหลังการอ่าน เรื่องราวทั้งหมด แล้วนำสิ่งต่าง ๆ ที่ได้จากการอ่านมารวบรวมทำเป็นบทสรุป

นพรัตน์ สร้อยสุวรรณ (2527 : 1231) ได้อ้างถึงระดับความเข้าใจในการอ่านตามแนวคิดของเบอร์มิสเตอร์ โดยอาศัยแนวคิดพื้นฐานของแซนเดอร์ซึ่งได้ดัดแปลงมาจาก Bloom's Taxonomy อีกทีหนึ่ง เข้าได้กล่าวระดับของความเข้าใจในการอ่านไว้ดังนี้

1. ระดับความจำ เป็นระดับของการจำในสิ่งที่ผู้เขียนได้กล่าวไว้ ได้แก่การจำเกี่ยวกับข้อเท็จจริง วันที่ คำจำกัดความ ใจความสำคัญของเรื่องและลำดับเหตุการณ์ของเรื่อง
2. ระดับแปลความ เป็นการนำข้อความหรือสิ่งที่เข้าใจไปแปลเป็นรูปอื่น เช่น การแปลภาษาหนึ่งเป็นภาษาหนึ่ง การถอดความ การนำใจความสำคัญของเรื่องไปแปลเป็นแผนภูมิ เป็นต้น
3. ระดับการตีความ คือการเข้าใจและมองเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งที่ผู้เขียนไม่ได้บอกไว้ เช่น หาเหตุเมื่อกำหนดผลมาให้ ให้คาดการณ์ว่าอะไรจะเกิดขึ้นต่อไป การจับใจความของเรื่องโดยที่ผู้เขียนไม่ได้บอกไว้
4. ระดับประยุกต์ใช้ เป็นการเข้าใจหรือมองเห็นหลักการแล้วนำหลักการไปประยุกต์ใช้จนเกิดความสำเร็จ
5. ระดับวิเคราะห์ คือความเข้าใจและรู้ในแง่ของการตรวจตราส่วนย่อยที่ประกอบเข้าเป็นส่วนเต็ม เช่น การวิเคราะห์คำโฆษณาชวนเชื่อ การแยกแยะวิเคราะห์คำประพันธ์ การรู้ถึงการให้เหตุผลที่ผิด ๆ ของผู้เรียน
6. ระดับการสังเคราะห์ เป็นการนำความคิดเห็นที่ได้จากการอ่านมาผสมผสานกัน แล้วจัดเรียงใหม่

7. การประเมินผล เป็นการวางเกณฑ์แล้วตัดสินสิ่งที่อ่านโดยอาศัยหลักเกณฑ์ที่ตั้งไว้เป็นบรรทัดฐาน เช่น เรื่องราวที่อ่านอะไรบ้างที่เป็นจริง อะไรข้างที่เป็นจินตนาการ อะไรบ้างที่เป็นความคิดเห็น และอะไรบ้างที่เป็นความเชื่อของเรื่องที่อ่าน เป็นต้น

ดอนแมนและคนอื่น ๆ (Dallman & Others. 1974 : 166) ได้จำแนกการอ่านเพื่อความเข้าใจออกเป็น 3 ระดับคือ

1. ระดับความเข้าใจข้อเท็จจริง หมายถึงความเข้าใจเรื่องที่อ่านตามตัวหนังสือที่เขียนไว้
2. ระดับความเข้าใจขั้นตีความ คือ ความเข้าใจโดยอาศัยการสรุปความ ตีความ แปลความจากเรื่องที่อ่านได้
3. ระดับความเข้าใจขั้นประเมินค่า คือ ความสามารถในการประเมินค่าสิ่งที่อ่านมาโดยอาศัยความรู้ และประสบการณ์ของการอ่านพิจารณาตัดสินว่า ข้อสรุปของผู้เขียนนั้น ถูกต้องหรือไม่ อย่างไร

เรย์เกอร์และเรย์เกอร์ (Raygor & Raygor.1985) แบ่งความเข้าใจในการอ่านออกเป็น 3 ระดับ

1. ความเข้าใจระดับตัวอักษร คือ ความสามารถในการเข้าใจเรื่องของคำและความคิดของผู้เขียน
2. ความเข้าใจระดับตีความ คือ ผู้อ่านไม่เพียงแต่รู้สิ่งที่ผู้เขียนเท่านั้น แต่ยังสามารถจับใจความสำคัญต่างๆ ได้ สามารถเปรียบเทียบข้อเท็จจริงต่างๆ ในเรื่องเกี่ยวกับประสบการณ์ส่วนตัวได้ สามารถเข้าใจลำดับเหตุการณ์ต่างๆ มองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างเหตุผลและความสามารถตีความข้อความทั่วไป
3. ความเข้าใจระดับนำไปใช้ คือ ผู้อ่านสามารถประเมินความคิดของผู้เขียนได้ ไม่ว่าผู้เขียนจะยอมรับหรือปฏิเสธความคิดนั้นก็ตามและผู้อ่านสามารถนำความคิดนั้นไปประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ใหม่ได้

ชวาล แพรัตกุล(2520 : 96) อธิบายระดับความเข้าใจในการอ่านว่า ผู้อ่านที่เกิดความเข้าใจจะต้องมีความสามารถตามลำดับต่อไปนี้

1. แปลความหมายของสิ่งที่อ่านได้ คือ แปลความหมายของข้อความออกมาตามลักษณะหรือนัยของเรื่องราวนั้นๆ
2. ตีความหมายของเรื่องที่อ่านได้ หมายถึง การจับความสัมพันธ์ระหว่างส่วนย่อยๆ ของเรื่องแล้ว สามารถนำมากล่าวเป็นอีกแบบหนึ่งได้
3. ขยายความและนัยของเรื่องนั้นๆ ให้กว้างไกลจากสภาพข้อเท็จจริงที่มีอยู่ ซึ่งถือเป็นขั้นสูงสุด

จากความคิดเห็นของนักวิชาการดังกล่าว สรุปได้ว่า ระดับความเข้าใจในการอ่าน แบ่งออกได้เป็น 3 ระดับ คือ ระดับต้น คือ ความเข้าใจในสิ่งที่ผู้เขียนเขียนไว้ ระดับปานกลาง

คือ สามารถตีความจากเรื่องที่อ่านได้ และระดับสูง คือ สามารถประเมินเรื่องที่อ่านได้
ดังนั้น ในการอ่านจึงควรสนับสนุนให้ผู้อ่านได้ฝึกทักษะการอ่านตามลำดับ

1.1.7 รูปแบบการสอนอ่าน

นักการศึกษาได้เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับรูปแบบของการอ่านในลักษณะที่
แตกต่างกัน รูปแบบการอ่านที่นิยมใช้มีดังนี้

1. รูปแบบการอ่านที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสาร กล่าวคือ ผู้ส่งสารจะส่งสารไปยังผู้รับ
สาร ผู้ส่งสารอาจเป็นผู้พูดหรือผู้เขียน ส่วนผู้รับสาร คือผู้ฟังและผู้อ่าน
2. รูปแบบการอ่านที่เน้นความหมาย เมื่อผู้อ่านรับสารแล้วจะแปลความและส่งออก
ต่อไป ผู้อ่านจะค้นหาความหมายของคำ ประโยค และข้อความตลอดเวลา สมองจะทำหน้าที่
ตัดสินว่าข้อความที่อ่านนั้นมีความหมายว่าอย่างไร ผู้อ่านอาจต้องใช้ความรู้เดิมเข้ามาช่วยตัดสิน
การอ่านตามรูปแบบนี้จึงเป็นกระบวนการบน – ล่าง บน หมายถึง สมอง ล่าง หมายถึง สาร
อาจกล่าวได้ว่า ภาษาพูดเปรียบเสมือนพื้นฐานสำหรับให้ความหมายในการอ่าน การรับ
สัญญาณหรือสัญลักษณ์ที่ต่างกันบางครั้งไม่ได้ทำให้ความหมายของคำแตกต่างกัน เช่น ใน
สังคมหนึ่งยอมรับ คำว่า มาม้า หมายถึง แม่ ดังนั้น คำว่า มาม้า จึงเป็นสัญลักษณ์ที่ใช้ใน
สังคมหนึ่งแตกต่างไปจากอีกสังคมหนึ่งที่ใช้คำว่าแม่ ซึ่งคำทั้งสองก็มีความหมายเหมือนกัน
3. รูปแบบการอ่านล่าง – บน (Bottom – up) เป็นแบบการอ่านที่เน้นความสำคัญ
ของสาร โดยมุ่งให้ผู้อ่านศึกษารายละเอียดและทำความเข้าใจกับพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์
ตัวสะกด และตัวการันต์ ผู้อ่านต้องรู้จักความหมายของคำศัพท์ที่ปรากฏในเรื่องก่อนที่จะเริ่ม
อ่านแล้วจึงลงมืออ่านอย่างละเอียดจนเข้าใจ สมองจึงทำหน้าที่จับใจความสำคัญเพื่อนำไปใช้
ประโยชน์ต่อไป รูปแบบการอ่านชนิดนี้จะใช้เมื่อสารที่นำมาเป็นสื่อการอ่านมีคำยากหลายคำ
หรือร้อยละ 50 ขึ้นไป ผู้อ่านจึงต้องศึกษาคำที่ปรากฏในเรื่องให้เข้าใจก่อนแล้วจึงอ่านให้จบเรื่อง
4. รูปแบบการอ่านบน – ล่าง เป็นการอ่านที่เน้นความสำคัญของสมองทำหน้าที่จับ
ใจความสำคัญของเรื่องให้ได้ แล้วจึงศึกษาความหมายของคำยากภายหลังที่อ่านจบเรื่องแล้ว
รูปแบบการอ่านชนิดนี้จะเน้นการจับใจความสำคัญ ต่อจากนั้นจึงทำการวิเคราะห์เนื้อเรื่อง
ประโยคและคำ เพื่อเข้าใจความหมายในส่วนที่เป็นรายละเอียดปลีกย่อย ขั้นสุดท้ายจึงอ่านซ้ำ
อีกครั้งหนึ่ง รูปแบบการอ่านชนิดนี้จะใช้เมื่อสารที่นำมาเป็นสื่อการอ่านอยู่ในระดับปานกลาง
กล่าวคือผู้อ่านรู้จักคำในสารเกินร้อยละ 60 ขึ้นไป จึงจะสามารถจับใจความสำคัญของสารได้
(สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ 2537 : 58)

1.1.8. การประเมินผลความเข้าใจในการอ่าน

ฮาฟเนอร์ และจอลลี (Hafner & Jolly. 1976 : 147) สรุปว่า เด็กจะเข้าใจเรื่องที่
อ่านได้มากหรือน้อยเพียงใด เราสามารถประเมินผลได้ตามความสามารถต่อไปนี้

1. ตอบคำถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริงและรายละเอียดต่างๆ จากเรื่องที่อ่านได้
2. เข้าใจคำชี้แจง สามารถปฏิบัติตามคำชี้แจงหรือคำแนะนำที่เขียนอธิบายไว้ได้
อย่างถูกต้อง

3. จดจำและสามารถบรรยายสิ่งที่ได้อ่านเป็นคำพูดของตัวเองได้
 4. ลำดับเหตุการณ์ของเรื่องราวที่อ่านได้ถูกต้อง
 5. แยกได้ว่ารายละเอียดตอนไหนสำคัญ ตอนไหนไม่สำคัญ
 6. บอกได้ว่าตัวอย่างหรือคำอธิบายประกอบต่างๆ มีความสัมพันธ์กับเนื้อหาสำคัญตอนไหน อย่างไร
 7. บอกได้ว่าประโยคไหนเป็นประโยคแสดงเนื้อหาความสำคัญหรือใจความสำคัญของเรื่องราวที่อ่าน
 8. บอกได้ว่าเนื้อหาของสิ่งที่อ่านมีความสัมพันธ์กับเนื้อหาในบทความอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างไร
 9. แสดงข้อสรุปบทความที่อ่านได้อย่างถูกต้อง
 10. บอกได้ว่าในการเขียนบทความที่อ่านนั้น ผู้เขียนยึดแนวอย่างไรในการจัดเรียบเรียง เช่น เวลา สถานที่ หรือสาเหตุและผล เป็นต้น
 11. บอกได้ว่าอะไร คือความหมายที่ซ่อนเร้นที่ไม่ได้แสดงไว้ในบทความ
 12. บอกได้ว่าเรื่องที่อ่านมีแนวการดำเนินเรื่องหรือให้อารมณ์อย่างไร
 13. บอกว่าวัตถุประสงค์ในการเขียนซึ่งผู้เขียนไม่ได้แสดงไว้ตรงๆ ได้
 14. บอกได้ว่าตอนใดผู้เขียนใช้ถ้อยคำเปรียบเทียบอย่างไร มีความหมายอย่างไร
- นอกจากจะดูจากความสามารถที่กล่าวมาแล้ว บันลือ พฤกษวัน (2532 : 21) เสนอว่าครูจะตรวจสอบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนได้ดังนี้
1. อ่านแล้วเข้าใจ และตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้
 2. อ่านเรื่องราวแล้วลำดับเหตุการณ์ เหตุผลจากเรื่องที่อ่านได้

งานวิจัยเกี่ยวกับการอ่าน

งานวิจัยในประเทศ

นิลวรรณ สิทธิอาษา (2539) ศึกษาความเข้าใจในการอ่านและเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนอ่านตามแนวทฤษฎีอภิปัญญากับการสอนอ่านตามคู่มือครูผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามแนวทฤษฎีอภิปัญญา กับนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามคู่มือครูมีความเข้าใจในการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ทิพสร มีปิ่น (2539) เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยการสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ด้วยวิธี KWL-PLUS กับการสอนอ่านตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่าความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ด้วยวิธี KWL-PLUS กับการสอนอ่านตามคู่มือครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จวีวรรณ ไททอง (2540) เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและและความสนใจในวิธีการสอนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้เทคนิค PANORAMA กับการสอนอ่านตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้เทคนิค PANORAMA กับการสอนอ่านตามคู่มือครูมีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ศิริลักษณ์ กล้านาค (2542) เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและความรับผิดชอบในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการเรียนรู้กับการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่าความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการเรียนรู้กับการสอนตามคู่มือครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

วาสนา ไตรวัฒนธงไชย (2543) เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและความรับผิดชอบต่อการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือตามวิธี เอสที เอดี กับการสอนอ่านตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือตามวิธี เอสที เอดี กับวิธีสอนตามคู่มือครูมีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

พิสมัย ชุ่มจิตร (2536 : 79) ศึกษาความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้เรียนโดยวิธีการสอนอ่านแบบ เอส เอส อาร์ (SSR) มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยแตกต่างกันกับผู้เรียนที่เรียนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

สุดดีพันธ์ หวังสุริยะ (2530) ศึกษาความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยบทเรียนที่มีสรูปก่อน บทสรุปหลัง และไม่มีบทสรุป ผลการวิจัยพบว่าการสอนอ่านภาษาไทยจากบทเรียนที่มีบทสรุปก่อนการอ่านเนื้อเรื่อง บทเรียนที่มีบทสรุปหลังการอ่านเนื้อเรื่อง และไม่มีบทสรุปเนื้อเรื่อง ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

สมนึก พวงกลิ่น (2530) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สมรรถภาพการอ่านเร็ว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 60 คน โดยใช้วิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวน ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มทดลองเข้าใจในการอ่านภาษาไทยแตกต่างกันกับผู้เรียนที่เรียนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

ปริญญ์ พรหมศรี (2535 : 105) ได้ศึกษาความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ได้รับการสอนอ่านแบบอเมริกา(Erica Model) กับการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่าผู้เรียนที่ได้รับการสอนตามรูปแบบอเมริกา มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยแตกต่างกันกับผู้เรียนที่เรียนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการอ่านภาษาไทย สรุปได้ว่าทักษะการอ่าน สามารถฝึกฝนได้หลายรูปแบบรวมทั้งการจัดหาสื่อการสอน เพื่อช่วยให้นักเรียนเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ดีขึ้น

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเรียน

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจ

2.1.1 ความหมายของแรงจูงใจ

พฤติกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ที่แสดงออกมานั้น ล้วนมีสาเหตุมาจากแรงจูงใจเป็นสำคัญ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายหรือเงื่อนไขที่ต้องการ มีนักการศึกษาให้ความหมายของแรงจูงใจไว้หลายท่าน ดังเช่น แมคเคลแลนด์ (Mccalland. 1955 : 552) กล่าวว่า แรงจูงใจภายในแสดงให้เห็นถึงสภาพอารมณ์ของบุคคลต่อสิ่งเร้าให้ปรากฏเป็นพฤติกรรมออกไปสู่จุดมุ่งหมายจะเกิดอารมณ์พึงพอใจหรือไม่ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ชีวิตของบุคคลนั้น ส่วนกู๊ด (Good.1973 : 375) กล่าวว่า แรงจูงใจ หมายถึง กระบวนการเร้าและสนับสนุนให้บุคคลทำกิจกรรมต่าง ๆ อย่างมีระบบ ฮิลการ์ด (Hilgard .1955 :375) กล่าวถึงแรงจูงใจ หมายถึง ปัจจัยหรือองค์ประกอบที่ไปกระตุ้นบุคคลให้เกิดพลังและนำไปสู่การกระทำ

แรงจูงใจ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการเรียนรู้ สุรางค์ โค้วตระกูล (2533 : 129) กล่าวว่า ความสัมฤทธิ์ผลในการเรียนของนักเรียนนอกจากจะขึ้นอยู่กับความสามารถแล้วยังขึ้นอยู่กับแรงจูงใจ มีผู้ให้ความหมายของแรงจูงใจหลายท่าน เช่น กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2528 : 227) กล่าวว่า แรงจูงใจหมายถึง การกระตุ้นหรือล่อให้เกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ ด้วยสิ่งเร้าใดสิ่งเร้าหนึ่ง สอดคล้องกับความคิดของ สติต วงศ์สวรรค์ (2525 : 114) ที่กล่าวว่า แรงจูงใจ คือ แรงผลักดันที่ทำให้บุคคลกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งสำเร็จ หรือเป็นแรงชักนำจากสิ่งที่มาเร้าให้เกิดความต้องการ ทำให้เกิดแรงขับขึ้นมาให้บุคคลแสดงพฤติกรรมไปในแนวทางใดแนวทางหนึ่ง ชม ภูมิภาค (2525 : 54) ชูชีพ อ่อนโคกสูง (2522 : 39) และสงวน สุทธิเลิศอรุณ (2526 : 63) มีแนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจในลักษณะเดียวกันว่า แรงจูงใจ หมายถึงสภาวะที่เกิดขึ้นในบุคคลเพื่อควบคุมพฤติกรรมที่จะมุ่งไปสู่เป้าประสงค์

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2528 : 227) กล่าวถึงแรงจูงใจว่าเราสามารถแบ่งแรงจูงใจตามเหตุผลของเบื้องหลังในการแสดงออกของพฤติกรรมได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. แรงจูงใจภายใน หมายถึงการที่บุคคลมองเห็นคุณค่าที่จะกระทำด้วยความเต็มใจ
2. แรงจูงใจภายนอก หมายถึงการที่บุคคลแสดงพฤติกรรมเพราะต้องการสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่นำมาเร้าภายนอก เช่น รางวัล เกียรติ เป็นต้น

ดังนั้น แรงจูงใจจึงหมายถึง แรงที่มากระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมตามความต้องการหรือตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ สงวน สุทธิเลิศอรุณ แบ่งแรงจูงใจเป็น 2 ประเภทคือ

1. แรงจูงใจภายใน หมายถึง แรงจูงใจที่เกิดภายในตัวบุคคล ซึ่งมีผลต่อการกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งตามความต้องการหรือตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ แรงจูงใจภายในมีความสำคัญมากกว่าแรงจูงใจภายนอก เพราะแรงจูงใจภายในเกิดจากความรู้สึกของบุคคล เมื่อบุคคลจะรู้สึกเช่นใด ก็แสดงพฤติกรรมตอบสนองความรู้สึกของตนเสมอ เช่น

ความอยากรู้อยากเห็น	ความอบอุ่น	ความเห็นอกเห็นใจ
ความพอใจ	ความรัก	ความสงสาร
ความสำเร็จ	ความศรัทธา	ความสนใจ
ความหิว	ความต้องการ	ความซาบซึ้ง

2. แรงจูงใจภายนอก หมายถึง แรงจูงใจที่เกิดจากภายนอกตัวบุคคล ซึ่งมีผลต่อการกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมอย่างใด อย่างหนึ่งตามต้องการหรือตามจุดมุ่งหมายที่กำหนด แรงจูงใจภายนอกที่สำคัญ ได้แก่

2.1 การแข่งขัน แบ่งเป็นการแข่งขันกับตัวเอง ระหว่างบุคคล ระหว่างกลุ่ม เมื่อมีการแข่งขันจะทำให้เกิดการกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรม

2.2 การร่วมมือทำให้บุคคลช่วยเหลือซึ่งกันและกันและเป็นการสร้างทีมงานและความสามัคคีในกลุ่มขึ้นได้

นอกจากนี้ บุคลิกภาพของครู วิธีการสอนของครู การให้รางวัล การลงโทษ และการใช้สื่อการเรียนเป็นแรงจูงใจภายนอกเช่นกัน

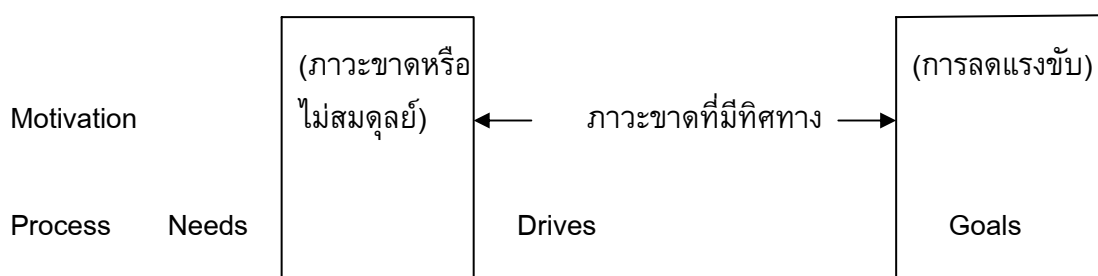
ซูซีฟ อ่อนโคทสูง (2522 : 53) ได้แบ่งแรงจูงใจออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. แรงจูงใจภายนอก โดยใช้สิ่งเร้าภายนอก เช่น สิ่งของหรือเกียรติยศ เป็นเครื่องล่อ (Incentive) ให้เขาเกิดแรงจูงใจในการกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ได้เครื่องล่อนี้

2. แรงจูงใจภายใน หมายถึงแรงจูงใจในการใช้พฤติกรรมหรือสิ่งที่จะกระทำเป็นเครื่องล่อให้เกิดความอยากจะทำแรงจูงใจภายในนี้มีผลยิ่งขึ้นไม่หมดไปง่าย ๆ

กมลรัตน์ หล้าสงวณ (2528 : 227) กล่าวว่าแรงจูงใจภายในมีค่าดีกว่า แรงจูงใจภายนอก แต่แรงจูงใจภายในปลูกฝังให้เกิดแก่ผู้เรียนยากกว่า ดังนั้น ในการใช้แรงจูงใจกับเด็กมักใช้แรงจูงใจภายนอกเสียก่อน แล้วจึงสร้างให้เกิดแรงจูงใจภายใน ในภายหลัง

อรรถัย ชื่นมณุษย์ (นิยม สารรัตน์. 2524 : 19-17 ; อ้างอิงมาจาก อรรถัย ชื่นมณุษย์. 2520) ได้กล่าวถึงวงจรของแรงจูงใจ ว่าประกอบด้วยส่วนประกอบ 3 ประการที่ต้องพึ่งพาซึ่งกัน และกันและผลกระทบท่อกันคือความต้องการแรงขับและเป้าหมาย ดังภาพประกอบ

ความต้องการเป็นสภาพขาดแคลนซึ่งเกิดขึ้นเมื่อใดก็ตาม ที่มีความไม่สมดุลทางสรีระหรือทางใจ แรงขับเป็นตัวยึดของกระบวนการ มีแรงจูงใจหรือวงจรแห่งแรงจูงใจเพราะแรงขับจะเป็นมุ่งกระทำ

เป้าหมายเป็นจุดสุดท้ายของแรงจูงใจ หมายถึง อะไรก็ได้ที่จะทำให้แรงขับลดลง หรือบรรเทาความต้องการ เพราะฉะนั้นการบรรลุเป้าหมายก็มีความโน้มเอียงที่จะช่วยให้ภาวะสมดุลของกายหรือทางใจกับมีมาใหม่

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเรียน

2.2.1 งานวิจัยในประเทศ

ชลธร รวบรวม (2533) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์และแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทย ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่สอนโดยใช้กิจกรรมแบบล่าคำตอบและกิจกรรมตามคู่มือครู ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมแบบล่าคำตอบและกิจกรรมตามแนวคู่มือครู มีแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทยแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

พวงทอง วิโรจนการ (2532 :78) ได้ทดลองโดยการเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและความสามารถทางการเขียนและแรงจูงใจของนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนด้วยวิธีมุ่งประสบการณ์ภาษากับวิธีการสอนตามคู่มือครู มีความเข้าใจในการอ่านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

รัชณี ศิริมาลา (2529 : 68) ได้ทำการวิจัยศึกษาผลสัมฤทธิ์และแรงจูงใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยวิธีการสอนแบบชี้แนะกับวิธีการสอนตามคู่มือครู สรุปผลการวิจัยได้ว่า นักเรียนที่เรียนโดยการสอนตามคู่มือครูของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษาก่อนและหลังการทดลอง มีแรงจูงใจในการอ่านภาษาอังกฤษแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ศรีมาลา พิมพ์นิธย์ (2529) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษและแรงจูงใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยใช้กิจกรรม ผสมผสานเพื่อการสื่อสารและการสอนเขียนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนเขียนโดยใช้กิจกรรมผสมผสานเพื่อการสื่อสารและนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้คู่มือครู มีแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

นัดดา ขจรนที (2530 : 104) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านและเขียนภาษาอังกฤษ แรงจูงใจและความคงทนในการจำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนด้วยวิธีมุ่งประสบการณ์ภาษากับแนวการสอนตามคู่มือครู สรุปได้ว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาการและการเขียนภาษาอังกฤษโดยวิธีมุ่งประสบการณ์ภาษาและนักเรียนที่เรียนโดยวิธีการสอนตามแนวการสอนของคู่มือครูมีแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ .01

เบญจา สืบแสน (2530) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทักษะการฟัง – พูด และแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยวิธีฝึกความเข้าใจแบบสูตรทัศนของเดลลี ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยวิธีฝึกความเข้าใจและสูตรทัศนของเดลลี และนักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนตามคู่มือครู มีแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สงวนศรี เณรฐานันท์ (2532) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่สอนด้วยวิธีใช้โครงสร้างระดับยอด และการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามคู่มือครู มีแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณาคะแนนแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนภายในกลุ่มพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านด้วยวิธีใช้โครงสร้างระดับยอดมีคะแนนแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษก่อนและหลังจากการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

พิมสเลอร์ แมคอินทร์และรูท (Pimsleur McIntyre & Ruth. 1966 : 175 – 214) ได้ศึกษาพบว่าแรงจูงใจกับความสามารถทางภาษามีความสัมพันธ์กันในทางบวกและแรงจูงใจเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการเรียนภาษาต่างประเทศ

คาร์มา (Kharmer. 1971 : 109 – 111) ได้ทำการสำรวจแรงจูงใจของผู้เรียนภาษาอังกฤษระดับกลางในประเทศคูเวต ผลการวิจัยพบว่าความสนใจ และแรงจูงใจของผู้เรียนขึ้นอยู่กับครูผู้สอน และชนิดของเนื้อหาที่ใช้สอนว่า มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนมากน้อยเพียงไร หากเนื้อหาที่ใช้สอนสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนมาก ผู้เรียนก็จะมี ความสนใจและมีแรงจูงใจมากด้วย

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนสำเร็จรูป

3.1 เอกสารเกี่ยวข้องกับบทเรียนสำเร็จรูป

บทเรียนสำเร็จรูปเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่น่าสนใจ และเป็นประโยชน์ทางการศึกษามาก บทเรียนสำเร็จรูปนี้มีชื่อเรียกกันหลายอย่าง เช่น บทเรียนโปรแกรมหรือใช้ชื่อในภาษาอังกฤษว่า Programmed Learning, Programmed Instruction, Programmed Lesson, Auto Instruction Devices, Self – Teaching Materials, Self – Instruction Techniques (กฤษณา วัฒนาณรงค์ 2525 : 14 – 15 อ้างอิงมาจาก Thomas & Smartout. 1963 : 531)

3.1.1 ความหมายของบทเรียนสำเร็จรูป

เปรี๊ยะ กุมิท (เปรี๊ยะ กุมิท 2515 : 1) ได้ให้ความหมายของบทเรียนสำเร็จรูปไว้ดังนี้ บทเรียนสำเร็จรูป หมายถึง ลักษณะประสบการณ์ที่จัดวางไว้สำหรับนำผู้เรียนไปสู่ความสามารถโดยอาศัยหลักสัมพันธ์ของสิ่งเร้ากับการตอบสนอง ซึ่งได้พิสูจน์แล้วว่ามีประสิทธิภาพ บทเรียนสำเร็จรูปจึงเป็นเครื่องมือทางการศึกษาอย่างหนึ่ง

เรณา วัฒนานรงค์ (เรณา วัฒนานรงค์ 2521 : 28) ได้สรุปความหมายของบทเรียนสำเร็จรูปว่า เป็นบทเรียนที่มีเนื้อหาแบ่งออกเป็นหน่วยย่อย ๆ ตามลำดับขั้นจากง่ายไปหายาก แต่ละหน่วยจะประกอบด้วยส่วนที่ให้ความรู้แก่ผู้เรียน ให้ฝึกทักษะการตอบคำถาม และส่วนที่วัดผู้เรียนได้รับความรู้ตามจุดมุ่งหมายซึ่งตั้งไว้หรือไม่ ในบทเรียนสำเร็จรูปจะมีคำตอบกำกับไว้ เพื่อเสนอให้ผู้เรียนทราบในทันทีว่าคำตอบนั้นถูกหรือผิดจึงถือว่าเป็นบทเรียนที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง และเป็นไปตามความสามารถของแต่ละบุคคล

ชม ภูมิภาค (ชม ภูมิภาค 2521 : 11 – 12) กล่าวถึงบทเรียนสำเร็จรูปว่า เป็นการสอนที่แบ่งเนื้อเรื่องที่สอนออกเป็นหน่วยย่อย ๆ ต่อเนื่องกันตามลำดับ เพื่อให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่ผู้สอนกำหนดไว้ล่วงหน้า เนื้อหาที่เรียนแบ่งเป็นตอนย่อย ๆ แต่ละตอนเรียกว่ากรอบ (Frame) ซึ่งผู้เรียนจะต้องอ่านและตอบสนองทุกกรอบเป็นลำดับต่อเนื่องกันจนจบบทเรียน เพื่อมีการตอบสนองแต่ละกรอบ ผู้เรียนจะทราบผลทันทีว่าตอบถูกหรือผิด เพราะแต่ละกรอบจะมีคำตอบที่ถูกเฉลยไว้ให้

3.1.2 ลักษณะของบทเรียนสำเร็จรูป

พรณี ชูทัย (พรณี ชูทัย 2520 : 27) กล่าวว่า บทเรียนสำเร็จรูปควรมีลักษณะดังนี้

1. บทเรียนแต่ละชุดประกอบด้วยหลาย ๆ กรอบ แต่ละกรอบจะมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะให้เรียนที่ละนิดต่อเชื่อมโยงกันตลอด การให้ข้อมูลที่ละนิดเพื่อช่วยให้ผู้เรียนจำเรื่องราวที่เรียนติดต่อกันโดยไม่ขาดตอน ข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้จัดเรียงลำดับไว้เป็นระเบียบต่อเนื่องกันจากง่ายไปหายาก

2. ในการเรียนนั้นได้กำหนดไว้ว่าจะต้องให้นักเรียนเลือกคำตอบได้ถูกต้องมากที่สุด โดยทั่วไปหนึ่งคำตอบในแต่ละกรอบ แต่อาจจะเป็นสี่หรือห้าคำตอบในหนึ่งกรอบก็ได้ นักเรียนจะต้องเป็นผู้คิดหาคำตอบเอง ตอนแรกของบทเรียนมีลักษณะชี้แนะช่องทางให้เพื่อให้อ่านได้ถูกต้อง และมีลักษณะที่จะช่วยให้นักเรียนทำความเข้าใจด้วยตนเอง และการชี้ช่องทางนี้จะค่อย ๆ หายไปในที่สุด

3. บทเรียนแต่ละกรอบมีลักษณะสอนและสอบสลับกันไป โดยที่บทเรียนกรอบต้น ๆ จะมีลักษณะสอน และกรอบต่อไปจะเป็นการทดสอบ หรือบางกรอบอาจเป็นการทดสอบอย่างเดียวถ้าเนื้อเรื่องนั้นเกี่ยวข้องกับข้อความข้างต้น

4. ให้ผู้เรียนรู้ผลการกระทำอย่างทันทีทันใดว่าคำตอบนั้นถูกหรือผิด จะช่วยให้การเรียนดีขึ้น และบทเรียนสำเร็จรูปจะต้องพยายามแบ่งเนื้อหาที่จะเรียนออกเป็นกรอบเล็ก ๆ ติดต่อกัน เพื่อให้ นักเรียนตอบถูกมากที่สุด

ไพโรจน์ เบาใจ (ไพโรจน์ เบาใจ 2520 : 1-2) กล่าวถึงลักษณะของบทเรียนสำเร็จรูปไว้ดังนี้

1. เป็นความรู้ย่อย ๆ ที่เรียงลำดับเนื้อหาไว้อย่างดี เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนไปที่ละน้อยจากสิ่งที่รู้แล้วไปสู่ความรู้ใหม่ เป็นการสร้างความสนใจของนักเรียน

2. ผู้เรียนต้องปฏิบัติหรือตอบคำถามแต่ละกรอบไปตามที่กำหนดให้

3. ผู้เรียนจะได้ทราบผลการตอบสนองทันที โดยบทเรียนจะมีคำตอบไว้ให้

4. ผู้เรียนมีโอกาสเรียนด้วยตนเองโดยไม่จำกัดเวลา การใช้เวลาในการศึกษาบทเรียนขึ้นอยู่กับสติปัญญาและความสามารถของแต่ละบุคคล

ธนาทร เจียรกุล (ธนาทร เจียรกุล 2523 : 6-7) ได้สรุปลักษณะของบทเรียนสำเร็จรูปของ ฟราย (Fri. 1963 : 2) แชรรม (Schramm. 1964 : 2) จาคอปส์ (Jacobs. 1966 : 1) เดอ เซคโก (De cecon 1968 : 480) รอทแมน และโจนส์ (Rothman & Jones. 1971 : 134-135) ไว้ว่า ลักษณะของบทเรียนสำเร็จรูปควรมีดังนี้

1. มีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน กล่าวคือ พฤติกรรมขั้นสุดท้ายของนักเรียนจะต้องกำหนดลงไปเพื่อให้นักเรียนได้บรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้

2. เนื้อหาของบทเรียนถูกแบ่งออกเป็นหน่วยเล็ก ๆ เรียงลำดับไว้สร้างความสนใจของนักเรียน ซึ่งแต่ละหน่วยเรียกว่า กรอบ

3. นักเรียนต้องแสดงการตอบสนองความรู้ในแต่ละกรอบ เพื่อให้เกิดความเข้าใจเนื้อหาอย่างต่อเนื่อง

4. การตอบสนองของนักเรียนจะได้รับการเสริมแรง โดยให้ทราบผลการตอบทันที

5. นักเรียนค่อย ๆ เรียนเพิ่มขึ้นทีละขั้น จากสิ่งที่รู้แล้วไปสู่ความรู้ใหม่ ซึ่งบทเรียนได้จัดลำดับไว้ให้

6. ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง

7. นักเรียนมีโอกาสเรียนด้วยตนเอง เวลาที่ใช้เรียนจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับความสามารถของแต่ละคน

8. เนื้อหาบทเรียนได้ผ่านการทดลองใช้แล้ว และนำข้อมูลมาปรับปรุงโดยผู้เขียนบทเรียนสำเร็จรูป

สรุปบทเรียนสำเร็จรูปควรมีลักษณะดังนี้

1. เนื้อหาวิชาจะถูกแบ่งเป็นหน่วยย่อย ๆ เรียกว่า กรอบ ซึ่งแต่ละกรอบจะมีขนาดต่าง ๆ กัน

2. กรอบแต่ละกรอบต้องการให้นักเรียนตอบทันที อาจด้วยการตอบคำถาม หรือเติมคำลงในช่องว่าง เพื่อต้องการทราบว่านักเรียนมีความเข้าใจในบทเรียนหรือไม่เพียงใด

3. นักเรียนจะได้รับการตอบกลับทันทีว่าคำตอบที่ตนทำไปนั้นถูกต้องหรือเหมาะสมหรือไม่ ลักษณะเช่นนี้ให้ประโยชน์ในการสร้างแรงจูงใจแก่นักเรียนที่จะเรียนบทเรียนต่อไป

4. บทเรียนแต่ละหน่วยจัดทำขึ้นเป็นหน่วยเล็ก ๆ สัมพันธ์ต่อเนื่องกันตั้งแต่ต้นจนจบ โดยใช้หลักการให้รางวัลโดยตลอด

5. การสร้างบทเรียนสำเร็จรูปจะต้องตั้งจุดมุ่งหมายที่แน่นอนจะได้มีหลักการประเมินผลที่ถูกต้อง เพื่อให้ทราบว่าได้ผลตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการหรือไม่

6. การทบทวนหรือทำบทเรียนซ้ำอีกขึ้นอยู่กับการสนองตอบที่จะถูกบันทึกไว้ทุกครั้ง ทำให้ทราบว่านักเรียนมีความรู้มากน้อยเพียงใด ถ้าปรากฏว่านักเรียนตอบผิดมาก แสดงว่าการสอนไม่ได้ผล และเป็นเครื่องบ่งบอกว่าควรมีการปรับปรุงบทเรียนให้มีคุณภาพดีขึ้นด้วย

7. นักเรียนมีอิสรภาพในการเรียนอย่างเต็มที่ โดยสามารถเรียนอย่างเต็มที่ โดยสามารถเรียนได้ช้าหรือเร็วตามอัตรากำลัง ความสามารถของแต่ละบุคคล ซึ่งต่างจากการสอนธรรมดาทั่วไป

3.1.3 แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการเรียนการสอน โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป

ชม ภูมิภาค (ชม ภูมิภาค 2521 : 2) ได้สรุปหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ที่นำมาใช้ในบทเรียนสำเร็จรูปไว้ดังนี้

1. การเกิดขึ้นพร้อมหรือใกล้เคียงกันของสิ่งเร้ากับการตอบสนอง หรือที่เรียกว่า Contiguity ซึ่งเป็นหลักทฤษฎีการเรียนรู้ของ Guthrie โดยเสนอสิ่งเร้าเป็นกรอบเล็ก ๆ แล้วให้นักเรียนตอบสนองทันที
 2. การเสริมแรง เมื่อกระทำแล้วรู้ผลทันทีว่าถูกหรือผิด เป็นไปตามหลัก Feinforcement Theory ของ Hull
 3. การตอบสนองมาก ผู้เรียนย่อมต้องการการตอบสนองมาก ซึ่งเป็นไปตามหลักทฤษฎีการเรียนรู้ของ Skinner คือ Operant Conditioning จึงมีการตอบสนองมากเท่ากับจำนวนกรอบ และการเรียนในเรื่องหนึ่ง ๆ หรือบทหนึ่ง ๆ มีหลายสิบ หรือหลายร้อยกรอบ
 4. การดำเนินการสร้างบทเรียน กรอบแรก ๆ จะมีเครื่องชี้นำทำให้ผิดน้อย ส่วนมากนักเรียนจะทำถูก ทำให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจในตนเอง เป็นการสร้างการจูงใจอย่างหนึ่งแล้วเขาจะค่อย ๆ ลดการชี้นำลงไปเรื่อย ๆ จนในที่สุดไม่มีการชี้นำ
 5. เป็นการประเมินผลการเรียนของตนเองไปด้วย ทำให้รู้ความก้าวหน้าของการเรียนด้วยตนเอง เป็นการสร้างแรงจูงใจได้อย่างหนึ่ง
 6. เป็นการยอมรับให้ผู้เรียนเรียนได้ตามจังหวะของตนเอง จะช้าหรือเร็วตามความสามารถของแต่ละบุคคล เป็นการนำเอาความแตกต่างของบุคคลเข้ามามีใช้ในการเรียนการสอน
 7. เป็นการเรียนด้วยการกระทำ ทำให้เข้าใจได้ดีและมีความคงทนในการจำดี
 8. เป็นการส่งเสริมให้คนรู้จักเรียนด้วยตนเอง อันเป็นกิจกรรมปกติในชีวิตการเรียนของมนุษย์นอกสถานศึกษา
 9. การเรียนจะกระทำเมื่อบุคคลนั้นต้องการจะเรียน เมื่อเรียนไปถึงกรอบใดจะหยุดก็ได้ นึกพร้อมและสะดวกมาเรียนต่อเมื่อใดก็ได้
 10. เป็นเสมือนผู้สอนประจำตัว ดีกว่าการเรียนเป็นกลุ่มใหญ่
- ไพโรจน์ เบาใจ (ไพโรจน์ เบาใจ 2520 : 12) กล่าวถึงหลักจิตวิทยาที่ใช้เป็นพื้นฐานของบทเรียนสำเร็จรูปว่ามีดังนี้

1. ทฤษฎี S – R ของ ธอร์นไดค์ (Thorndike) โดยยึดหลักการเร้าและการตอบสนอง บทเรียนสำเร็จรูปใช้การเร้าโดยการให้ความรู้และมีการตอบสนองโดยให้ผู้เรียนลงมือกระทำ

2. ทฤษฎีการเสริมแรง (Reinforcement Theory) ของ สกินเนอร์ โดยยึดหลักการเสริมแรงเพื่อให้ผู้เรียนเกิดกำลังใจที่จะเรียนต่อ การเสริมแรงของบทเรียนสำเร็จรูปใช้การเฉลยคำตอบให้ทราบผลว่าถูกหรือผิดทันที สกินเนอร์ ได้หาวิธีที่จะไม่ให้เกิดการตอบสนองที่ผิดพลาด โดยใช้วิธีให้ความรู้ต่อเนื่องที่ละชั้นอย่างละเอียด และ ฮัลล์ (Hull) ได้ให้ความเห็นเสริมสกินเนอร์ว่าการเสริมแรงเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้เกิดการเรียนรู้

ดังนั้นการสร้างบทเรียนสำเร็จรูป ควรจะคำนึงถึงทฤษฎีทางจิตวิทยาที่สำคัญ เช่น ทฤษฎีการเรียนรู้ของ สกินเนอร์ ธอร์นไดค์ และฮัลล์ ที่รวมเรียกว่า S – R Theory

3.1.4 ชนิดของบทเรียนสำเร็จรูป

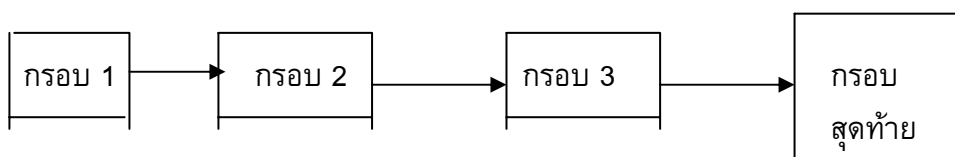
เดอนใจ ทองสำริด (เดอนใจ ทองสำริด 2515: 7-8) ได้แบ่งบทเรียนสำเร็จรูปที่ใช้อยู่โดยทั่วไปออกเป็น 2 ชนิด คือ

1. บทเรียนสำเร็จรูปชนิดที่นำมาใช้กับเครื่องสอน (Teaching Machine Program)

2. บทเรียนสำเร็จรูปชนิดที่ให้ผู้เรียนเรียนด้วยตนเอง โดยไม่ต้องมีเครื่องช่วยและมีลักษณะเป็นบทเรียนหรือหนังสือ (Programmed Text book)

วิจิตร ศรีสะอ้าน และไพโรจน์ เบาใจ (วิจิตร ศรีสะอ้าน 2515 : 104-105 ไพโรจน์ เบาใจ 2520 : 3-8) ได้แบ่งบทเรียนสำเร็จรูปตามเทคนิค การเขียนบทเรียน ออกเป็น 2 แบบ คือ

1. บทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรง (Linear Programmed) คือ บทเรียนที่จัดเรียงขึ้นเป็นหน่วยย่อย ๆ ของบทเรียนตั้งแต่ง่ายไปหายาก ผู้เรียนจะต้องเริ่มต้นจากหน่วยแรกแล้วก้าวไปตามลำดับ จนกระทั่งถึงหน่วยย่อยสุดท้ายของบทเรียน จะข้ามหน่วยใดหน่วยหนึ่งของบทเรียนไปไม่ได้ สิ่งที่เรียนจากหน่วยแรก ๆ จะเป็นพื้นฐานสำหรับการเรียนหน่วยถัดไป การแบ่งบทเรียนออกเป็นหน่วยย่อยก็เพื่อหลีกเลี่ยงการผิดพลาดในการเรียนการตอบสนองของผู้เรียนมักจะใช้วิธีให้คำตอบประเภทถูกผิด หรือให้เติมลงในช่องว่างโดยให้ผู้เรียนตรวจสอบความถูกต้องของคำตอบในหน่วยย่อยถัดไป ซึ่งจะมีลักษณะตามแผนผังดังนี้

2. บทเรียนสำเร็จรูปแบบสาขา หรือแบบจัดลำดับ (Branching Programmed) การสร้างบทเรียนชนิดนี้ จัดให้มีการเรียงลำดับข้อความย่อยโดยอาศัยคำตอบของผู้เรียนเป็นเกณฑ์ ถ้าผู้เรียนตอบคำถามของข้อความย่อย ๆ ที่เป็นหลักของบทเรียนได้ถูกต้อง

3. การทดลองกับกลุ่มใหญ่หรือการทดลองภาคสนาม และปรับปรุง (Field Testing and Revised) วิธีการเหมือนการทดลองกับกลุ่มเล็ก ต่างกันตรงที่การทดลองครั้งนี้มีสภาพเหมือนห้องเรียนจริง และให้นักเรียนแต่ละคนบันทึกเวลาที่ใช้ในการเรียนบทเรียนจนจบ หลักจากผู้เรียนศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปเสร็จแล้ว ผู้ทำการทดลองซักถามถึงปัญหาต่าง ๆ ที่ผู้เรียนพบจากการศึกษาบทเรียน เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงบทเรียนอีกครั้งหนึ่งก่อนนำไปใช้กับชั้นเรียนจริง ๆ

3.1.5 ข้อเสนอแนะในการใช้บทเรียนสำเร็จรูปในการเรียนการสอน

เทคนิควิธีการสร้างบทเรียนสำเร็จรูปนั้น สุนันท์ สังข์อ่อง (2526 : 123) ได้ แบ่งเป็น 3 รูปแบบด้วยกันคือ

1. แบบธรรมชาติ เป็นบทเรียนที่สร้างขึ้นโดยเน้นการเรียนรู้ที่ได้จากความทรงจำในสิ่งที่เรียนรู้ไป และจัดลำดับขั้นในการเรียนรู้จากสิ่งที่ย่างไปจนถึงมโนทัศน์ที่ซับซ้อนขึ้น
2. แบบสืบสวน เป็นแบบที่ให้นักเรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และกระตุ้นนักเรียนไปสู่การเรียนรู้มโนทัศน์ด้วยตนเอง
3. แบบนักเรียนทำกิจกรรมหาคำตอบเอง เป็นแบบที่เปิดโอกาสให้นักเรียนทำกิจกรรมแล้วตอบในแต่ละกรอบด้วยตนเอง

ในการสอนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปนี้ นักเรียนมีโอกาสที่จะเรียนรู้ไปตามอัตราความสามารถของตนเอง โดยมีผู้ช่วยสอน 2 อย่างคือ บทเรียนทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยสอนและครูเป็นบุคคลที่ช่วยอธิบายข้อข้องใจเมื่อนักเรียนต้องการให้ช่วยเหลือ บทบาทของครูในการสอนโดยการใช้บทเรียนสำเร็จรูปคือ ทำหน้าที่ช่วยแนะนำในการเรียน วิเคราะห์และประเมินดูว่านักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ และทำหน้าที่ช่วยสอนโดยคอยอำนวยความสะดวกให้นักเรียนขณะเรียนจากบทเรียน (สุนันท์ สังข์อ่อง. 2526 : 124)

3.1.6 กิจกรรมของนักเรียนขณะเรียนจากบทเรียนสำเร็จรูป

สุนันท์ สังข์อ่อง (2526 : 124) ได้จัดลำดับขั้นของกิจกรรมของนักเรียนขณะเรียนจากบทเรียนสำเร็จรูปเอาไว้ 4 ขั้นตอนดังนี้

1. นักเรียนต้องอ่านและศึกษาข้อความในแต่ละกรอบเรียงตามลำดับจากกรอบแรกจนถึงกรอบสุดท้าย
2. นักเรียนจะต้องคิดตามไปขณะที่ศึกษาในแต่ละกรอบ
3. นักเรียนจะต้องตอบคำถามโดยเติมคำตอบในช่องว่างในแต่ละกรอบ
4. นักเรียนจะต้องตรวจสอบคำตอบทันทีว่าถูกต้องหรือไม่

3.7 ประโยชน์และข้อจำกัดของบทเรียนสำเร็จรูป

บทเรียนสำเร็จรูปที่ดีนั้นเป็นที่ยอมรับจากนักการศึกษาส่วนมากว่ามีคุณค่าต่อการเรียน และสามารถช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ทางการศึกษาได้มาก สมควรที่จะสนับสนุนให้มีการนำมาใช้อย่างกว้างขวาง แต่อย่างไรก็ตาม บทเรียนสำเร็จรูปก็อาจมีข้อจำกัดบ้างในบางเรื่องหรือบางสถานการณ์ ซึ่งสันทัด ภีบาลสุข (2522 : 62-65) ได้กล่าวไว้พอสรุปได้ดังนี้

3.1.7 ประโยชน์ของบทเรียนสำเร็จรูป

1. ประโยชน์ต่อผู้เรียน

1.1 ผู้เรียนสามารถเรียนได้ด้วยตนเองตามความสามารถของแต่ละบุคคลคล้อยกับการเรียนกับครูแบบตัวต่อตัว

1.2 ช่วยแก้ปัญหาความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้เรียนจะไม่ถูกถ่วงการเรียน ผู้เรียนไม่ต้องเร่ง และไม่รู้สึกว่ามีปมด้อย เพราะมีโอกาสทำผิดน้อย และมีโอกาสแก้ไขได้ทันที

1.3 ผู้เรียนมีความรับผิดชอบในการเรียนของตนมากขึ้น เพราะทราบความก้าวหน้าของตนตลอดเวลา

1.4 ผู้เรียนมีโอกาสได้รับความเอาใจใส่จากครูเป็นรายบุคคลมากขึ้น

1.5 ผู้เรียนที่ขาดเรียนมีโอกาสช่วยตนเองให้ตามผู้อื่นทัน

1.6 ผู้เรียนอาจใช้บทเรียนสำเร็จรูปทบทวนความรู้ หรืออาจใช้เป็นเครื่องมือช่วยสรุปการสอนแทนครู

1.7 กระตุ้นความสนใจในการเรียน อีกทั้งยังช่วยฝึกนิสัยให้ผู้เรียนมีความซื่อสัตย์ เชื่อมั่นในตนเอง รับผิดชอบต่อตนเอง และรู้จักควบคุมตนเอง

2. ประโยชน์ต่อผู้สอน

2.1 ช่วยแบ่งภาระของครูในการสอนข้อเท็จจริง หรือวิชาพื้นฐาน ทำให้ครูมีเวลาสร้างสรรค์งานสอนหรือปรับปรุงการสอนได้มากขึ้น และมีเวลาที่จะช่วยส่งเสริมสนับสนุนสร้างความสนใจ อภิปรายปัญหากับผู้เรียนเป็นรายบุคคลหรือกลุ่มย่อยได้

2.2 ใช้เป็นสื่อการสอนสำหรับการสอนวิธีอื่น ๆ เช่น การสอนเป็นคณะ การสอนเป็นกลุ่มเล็กหรือกลุ่มใหญ่ที่ผู้เรียนมีความสามารถแตกต่างกันมาก หรืออาจใช้สอนซ่อมเสริมนักเรียนที่เรียนอ่อน

2.3 ช่วยทำให้ผู้สอนไม่ต้องกังวลถึงความเป็นระเบียบของห้องเรียน เพราะผู้เรียนตั้งใจเรียน

3. ประโยชน์ต่อผู้บริหารการศึกษา

3.1 ช่วยแก้ปัญหาและวิกฤตการณ์ทางการศึกษาในปัจจุบัน เช่น ปัญหาขาดแคลนครูผู้ชำนาญในวิชาใดวิชาหนึ่ง ปัญหาผู้เรียนกับห้องเรียน

3.2 ช่วยแก้ปัญหาโรงเรียนเล็กในชนบทที่มีผู้เรียนจำนวนน้อยจนไม่สามารถจัดครูสอนได้ หรือสนองความต้องการของผู้เรียนในกรณีที่ผู้เรียนเลือกเรียนบางวิชาน้อยเกินไป

3.3 สามารถเพิ่มจำนวนรายวิชาให้ผู้เรียนเลือกเรียนได้มากวิชา โดยให้ผู้เรียนศึกษาได้ด้วยตนเองจากบทเรียนสำเร็จรูป

3.4 สามารถปรับปรุงประสิทธิภาพของครูที่ยังไม่มีประโยชน์ในการสอน

3.1.8 ข้อจำกัดของบทเรียนสำเร็จรูป

1. บทเรียนสำเร็จรูปเหมาะสำหรับเนื้อหาที่เป็นเรื่องของความจริงหรือความรู้พื้นฐานมากกว่าเนื้อหาที่ต้องการแสดงความคิดเห็นหรือเนื้อหาที่ลึกซึ้งมาก ๆ

2. บทเรียนสำเร็จรูปไม่ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เพราะผู้เรียนทำตามหัวข้อได้เรียบเรียงไว้
3. ผู้เรียนขาดทักษะในการเขียนหนังสือ เพราะผู้เรียนเขียนเฉพาะคำตอบเป็นบางคำเท่านั้น
4. ผู้เรียนขาดการสังคมติดต่องานและกัน เพราะต้องทำงานด้วยตนเอง โดยทำตนเองเหมือนเครื่องจักรกล
5. ในกรณีที่ผู้เรียนมีจำนวนมาก และอยู่ในท้องถิ่นที่ต่างกัน ภาษาที่ใช้ในบทเรียนอาจเป็นปัญหาสำหรับผู้เรียนในบางท้องถิ่นได้
6. บทเรียนสำเร็จรูปไม่อาจใช้แทนครูได้โดยสิ้นเชิง เพราะผู้เรียนยังต้องการคำชี้แจงแนะนำจากครู บทเรียนสำเร็จรูปจึงเป็นเพียงผู้ช่วยครู
7. การที่ผู้เรียนมีความแตกต่างระหว่างบุคคลนั้น คนที่เก่งอาจเรียนไปได้ไว แล้วอาจไม่มีอะไรทำอีก ทำให้เบื่อหน่าย ครูจึงต้องระวังกอยเพิ่มงานอื่นพิเศษให้เขาได้ศึกษาเพิ่มเติมอีกด้วย
8. บทเรียนสำเร็จรูปจะมีสัมฤทธิ์ผลเพียงใดในการใช้นั้น ขึ้นอยู่กับว่าครูมีความเข้าใจในเรื่องบทเรียนสำเร็จรูปเพียงใด

3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนสำเร็จรูป

3.2.1 งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนสำเร็จรูป

ได้มีผู้สนใจศึกษาการสร้างบทเรียนสำเร็จรูปวิชาภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษา เพื่อหาประสิทธิภาพของบทเรียนที่สร้างขึ้นว่ามีประสิทธิภาพอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน 90/90 หรือไม่และเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน ปรากฏผลที่ได้ตรงกันคือ บทเรียนสำเร็จรูปที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน และคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่

วันเนาว์ ยูเคน (2521 : 40-41) ได้ทำการศึกษาเรื่องบทเรียนสำเร็จรูปวิชาภาษาไทย เรื่องการเขียนกลอน สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 44 คน และโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จำนวน 56 คน รวมทั้งสิ้น 100 คน ผลปรากฏว่า บทเรียนสำเร็จรูปที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 97.60 / 91.78 และความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ .01

ประกาศรี พรหมประกาย (2521 : 73) ได้ศึกษาการสร้างบทเรียนสำเร็จรูปวิชาภาษาไทยเรื่องคำซ้อน คำซ้ำ และคำคู่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอุดรพิทยานุกูล จังหวัดอุดรธานี และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดราชบุรี จำนวน 100 คน ผลปรากฏว่า บทเรียน

สำเร็จรูปที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 94.53 / 93.36) และคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

โสภณ นิไชโยค (2523 : 75) ได้ศึกษาการสร้างบทเรียนสำเร็จรูปวิชาภาษาไทย เรื่องโคลงสองสุภาพ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสตรีวิทยา กรุงเทพมหานคร ผลปรากฏว่า บทเรียนสำเร็จรูปที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 96.98 / 90.27 และคะแนนที่ได้จากการทดลองก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นอกจากนี้ สมพร ยิ้มสกุล (2527 : 70-71) ได้ทำการทดลองใช้บทเรียนสำเร็จรูปในการสอนวิชาภาษาไทย 032 ทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี จำนวน 44 คน ปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียน .01 ความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียน ทั้งสองกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ที่นักเรียนกลุ่มทดลองยังมีทัศนคติเชิงนิมิตต่อการเรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป และคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับคะแนนทัศนคติของนักเรียนกลุ่มที่เรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป มีความสัมพันธ์ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.2.2 งานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนสำเร็จรูป

นักวิจัยชาวต่างประเทศได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการใช้บทเรียนสำเร็จรูปในการเรียนการสอนไว้ดังนี้

ซู (Sue. 1973 : 3244-A) ได้เปรียบเทียบการสอนพิมพ์ดีดเบื้องต้นด้วยบทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนที่เรียนจากครูโดยตรง กับนักเรียนระดับมัธยม ปรากฏว่าวิธีสอนทั้ง 2 แบบให้ผลไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้นักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปยังสามารถพิมพ์ได้เร็วกว่ากลุ่มที่เรียนจากครู และวิธีสอนทั้ง 2 แบบ ใช้ได้ทั้งเด็กเก่ง ปานกลาง และอ่อน

แมคคินเลย์ (Mc.Kinley. 1974 : 1443-A) เปรียบเทียบทักษะการอ่านโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับเครื่องช่วยสอน สอนอ่านเด็กอายุ 14 – 18 ปี ที่เรียนต่ำกว่าระดับ 5 ปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทั้ง 21 กลุ่มไม่แตกต่างกัน และสามารถสรุปได้ว่า ทั้งบทเรียนสำเร็จรูปและเครื่องช่วยสอนในการอ่าน ใช้ได้ผลดีในการเรียนด้วยตนเอง

แคปเปลน (Kaplan. 1977 : 5671-A) ได้วิจัยเปรียบเทียบผลการอ่านขั้นต้นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนปกติในชั้นเรียน สรุปผลได้ว่าบทเรียนสำเร็จรูปเป็นเครื่องช่วยสอนที่ได้ผลดีกับเด็กที่เรียนช้า และความสามารถของเด็กที่เรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนตามปกติไม่แตกต่างกัน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนสำเร็จรูป ทั้งในประเทศและต่างประเทศ สามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่า บทเรียนสำเร็จรูปที่มีประสิทธิภาพสามารถใช้สอนแทนครูได้ และจากการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนจากวิธีสอนทั้ง 2 แบบ ไม่แตกต่างกัน และยังพบอีกว่า นักเรียนที่เรียนจากบทเรียนสำเร็จรูปมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สูงกว่านักเรียนที่เรียนจากการสอนปกติ จึงเป็นข้อสังเกตที่น่าจะศึกษาค้นคว้าทดลองเกี่ยวกับการสอน โดย บทเรียนสำเร็จรูปให้มากยิ่งขึ้น เพื่อประโยชน์ทางการให้การศึกษานิววิชาต่าง ๆ

4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการ์ตูน

4.1 ความหมายของการ์ตูน

การ์ตูน เป็นคำที่เราคุ้นเคยกันมานาน และได้สัมผัสมาตั้งแต่วัยเด็ก ทั้งในรูปของภาพการ์ตูน หนังสือการ์ตูน หรือภาพยนตร์การ์ตูน สิ่งที่เราได้รับการ์ตูนนั้นมีทั้งอารมณ์ขัน ความรู้ และแง่คิดต่าง ๆ

การ์ตูน มาจากคำในภาษาอิตาเลียนว่า คาโทน และจากภาษาละตินว่า Carta มีความหมายว่า กระดาษ ตามความหมายที่เข้าใจกันคือ การเขียนภาพลงบนกระดาษหนาหนัก ซึ่งในสมัยแรกเป็นเพียงการออกแบบเพื่องานเขียนภาพประดับกระจกและลายกระเบื้องเคลือบสี (Williams. 1972 : 728)

เมเยอร์ (Mayer. 1969 : 63) ให้ความหมายของการ์ตูนไว้ว่า การ์ตูน หมายถึง ภาพวาดบนกระดาษแข็ง บนกำแพงผ้าผืน กระดาษสี หน้าต่าง โปสเตอร์ หินอ่อน และงานศิลปะอื่น ๆ ที่ต้องใช้ความประณีตและความคิดสร้างสรรค์ นอกจากนี้ ยังเป็นภาพวาดที่ก่อให้เกิดอารมณ์ขันหรือเสียดสี เป็นภาพวาดง่าย ๆ ที่ให้ความบันเทิง วิจารณ์การเมืองหรือสังคม

ในประเทศไทยมีผู้รู้หมายท่านได้ให้ความหมายของการ์ตูนไว้ต่าง ๆ กัน เช่น กำธร สติรกุล (2523 : 7) ให้ความหมายว่า การ์ตูนเป็นภาพลักษณะหนึ่ง ไม่ได้หมายถึงหนังสือ ภาพการ์ตูนนั้นลักษณะต้องเป็นภาพที่ง่าย ๆ เสมอ คือ Simple illustration ไม่เป็นภาพละเอียดวิจิตรบรรจงหรือภาพยาก ๆ จุดประสงค์ของการสร้างการ์ตูนอยู่ที่ความคิดที่ต้องการถ่ายทอดไปยังผู้ดู ผู้ดูการ์ตูนไม่ได้ดูที่ภาพ แต่ต้องการได้ความคิดและอารมณ์ที่อยู่เบื้องหลังภาพ ส่วนกระทรวงศึกษาธิการและธนาคารกสิกรไทย (2524 : 1) ได้ให้ความหมายของการ์ตูนว่า คือ ภาพวาดหรือชุดของภาพวาดที่แสดงเรื่องราวหรือข่าวสารต่าง ๆ ซึ่งให้ทั้งความขบขัน สนุกสนาน และช่วยให้เกิดความเข้าใจในเรื่องหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ การ์ตูนส่วนใหญ่มักเป็นภาพที่วาดเกินเลยไปจากชีวิตจริง และมีคำพูดประกอบ นักวาดการ์ตูนจะไม่ใช้รายละเอียดมากนัก แต่จะเน้นที่บุคลิกของตัวการ์ตูนโดยเฉพาะส่วนหัว ซึ่งแสดงความรู้สึกออกมาทางใบหน้า และบางครั้งมีการใช้สัญลักษณ์ต่าง ๆ แทนคำพูด และไพเราะ เรื่องศิริ (2524 : 12) ได้กล่าวถึง ความหมายของการ์ตูนว่า หมายถึงภาพวาดง่าย ๆ ที่มีแบบเฉพาะตัว ไม่เหมือนภาพธรรมดาทั่วไป ภาพการ์ตูนอาจมีรูปร่างที่เกินความจริงหรือรายละเอียดที่ไม่จำเป็นจะถูกกลดลง เพื่อจุดมุ่งหมายในการบรรยาย การแสดงออก มุ่งให้เกิดความตลกขบขัน ล้อเลียน เสียดสีการเมือง และสังคม ตลอดจนใช้ในการโฆษณาประชาสัมพันธ์ให้น่าสนใจยิ่งขึ้น นอกจากนั้นอาจใช้ประกอบเล่าเรื่องบันเทิงคดี สารคดีได้อีกด้วย และที่สำคัญก็คือ ใช้ประกอบการเรียนการสอน ภาพวาดนี้อาจจะเป็นตอนเดียวจบ หรือเป็นเรื่องสั้น ๆ 2 – 3 ตอนจบ

กล่าวโดยสรุป การ์ตูนก็คือ ภาพวาดง่าย ๆ ที่มีรูปร่างล้อเลียนของจริง เป็นภาพที่เน้นเรื่องเส้นและอารมณ์เป็นสำคัญ โดยลดรายละเอียดที่จำเป็นของภาพออก มีจุดมุ่งหมายให้ดูแล้วขบขัน หรือแสดงความคิดและอารมณ์อื่น ๆ

4.2 ประเภทของการ์ตูน

คินเดอร์ (Kinder. 1959 : 152) ได้จำแนกการ์ตูนตามรูปแบบนำเสนอเป็น 2 ประเภทคือ

1. การ์ตูนธรรมดา
2. การ์ตูนเรื่อง

การ์ตูนธรรมดา ได้แก่ ภาพวาดสัญลักษณ์ที่ใช้เป็นตัวแทนของบุคคลแนวความคิดหรือสถานการณ์ ทำขึ้นสำหรับจะดึงดูดใจและความคิดของคน (สมพงษ์ ศิริเจริญ. 2505 : 53)

การ์ตูนเรื่อง หมายถึง ภาพการ์ตูนธรรมดาหลาย ๆ ภาพที่จัดลำดับเรื่องราวให้สัมพันธ์ต่อเนื่องกันไปเป็นเรื่องราว (Kinder. 1959 : 152) อาจมีความยาวเพียง 2 – 3 ภาพต่อเนื่องกันในหนังสือพิมพ์รายวันประจำทุกวัน เรียกว่า การ์ตูน เป็นตอน หรือถ้ามีความยาวเป็นเล่ม ๆ เรียกว่า หนังสือการ์ตูน (นิพนธ์ สุขปรีดี. 2518 : 33)

กระทรวงศึกษาธิการ (2520 : 24-27) ได้แบ่งการ์ตูนออกตามลักษณะหน้าที่การใช้สอนไว้เป็น 5 ประเภทดังนี้

1. การ์ตูนบทบรรณาธิการและการ์ตูนล้อเลียนการเมือง เป็นการ์ตูนที่สืบเนื่องมาจากสาระสำคัญของบทบรรณาธิการหรือเหตุการณ์ทางการเมืองที่น่าสนใจ เพื่อกระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดความคิดเห็นอาจมีคำบรรยายหรือไม่ก็ได้
2. การ์ตูนตลก เน้นความตลกขบขันเป็นหลัก เป็นการ์ตูนช่องเดียว มีคำบรรยายสั้น ๆ เป็นคำพูดของตัวการ์ตูนนั้น ๆ หรืออาจจะไม่มีคำบรรยายเลย ให้ผู้อ่านตีความหมายจากท่าทางตัวการ์ตูนเอง
3. การ์ตูนเรื่องราวและการ์ตูนช่องเดียว มีลักษณะเป็นตัวการ์ตูนที่ผู้วาดกำหนดบุคลิกให้ อาจเป็นตัวการ์ตูนประเภทวันต่อวัน หรือวันเดียวจบคำพูดของตัวการ์ตูนอยู่ในวงข้างหัวผู้พูด
4. การ์ตูนภาพประกอบ ไม่ค่อยมีความหมายในตัวเอง มักประกอบกับแบบเรียนหรือโฆษณา เพื่อสอนและอธิบาย
5. ภาพยนตร์การ์ตูน คือการทำให้การ์ตูนมีชีวิตเคลื่อนไหวได้ โดยการนำภาพการ์ตูนหลาย ๆ ภาพมาเรียงลำดับต่อเนื่องกันอย่างรวดเร็วเป็นอากัปกริยาของตัวการ์ตูนไว้บนแผ่นฟิล์ม

ลาวรรณ โฉมเฉลา ได้จำแนกประเภทของหนังสือการ์ตูนที่มีจำหน่ายตามท้องตลาดในประเทศไทยเป็น 3 ลักษณะคือ (ลาวรรณ โฉมเฉลา. 2504 : 31)

1. เป็นภาพแทรกในหน้าหนังสือพิมพ์รายวัน นิตยสารรายสัปดาห์ รายปักษ์ และรายเดือน โดยมากเป็นเรื่องเกี่ยวกับเทพนิยาย นิทานไทย เรื่องในวรรณคดี เป็นต้น

2. เป็นรูปเล่มหนังสือการ์ตูนเฉพาะเรื่องเดี่ยวจบในฉบับ หรือมีติดต่อกันเป็นเล่ม ซึ่งโดยมากเป็นเรื่องผจญภัย ตื่นเต้นหวาดเสียว บางทีก็ลอกหรือเลียนแบบมาจากการ์ตูนของต่างประเทศ หรือเรื่องจากภาพยนตร์ โทรทัศน์ เป็นต้น

3. เป็นรูปเล่มที่มีหลายเรื่อง หลายรส แบบเดียวกับนิตยสาร คือมีการ์ตูนเรื่องราวประจำฉบับ เรื่องนั้นจบเป็นตอน ๆ เรื่องตลกขบขัน ประกอบคำบรรยาย เรื่องที่ผูกเป็นการสนทนา และสารอื่น ๆ ผสมรวมกัน เช่น การ์ตูนหนูจำ เบบี ตุ๊กตา เป็นต้น

นอกจากนี้จากการสำรวจตลาดหนังสือการ์ตูนของเมืองไทยในปัจจุบัน พบว่า ได้รับความนิยมาจากบุคคลทุกเพศทุกวัย

4.3 รูปแบบของการ์ตูน ถ้าแบ่งโดยลักษณะการวาด อาจแบ่งได้ดังนี้

1. แบบเลียนของจริง เป็นการเขียนภาพให้มีลักษณะใกล้เคียงความจริงในธรรมชาติ ทั้งในเรื่องสัดส่วน รูปร่าง ลักษณะท่าทาง และสภาพแวดล้อม ภาพแบบนี้มีลักษณะใกล้เคียงกับความจริงมาก แต่ไม่ถึงกับเป็นภาพวาดเหมือนจริง ลักษณะภาพการ์ตูนแบบนี้พบมากในการ์ตูนเรื่องของอเมริกา หนังสือรายวันของไทยบางฉบับได้นำภาพการ์ตูนเรื่องแบบเลียนของจริง ตัดตอนมาลงพิมพ์ในหนังสือของตน เพื่อให้ผู้อ่านติดตามอ่านทุกวัน เช่น หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ก็นำเรื่อง “ทาร์ซานจำป่า” มาลงตีพิมพ์ควบคู่กับการ์ตูนไทย เป็นเรื่องที่แสดงถึงคุณธรรมและคติธรรมสำหรับเด็ก ๆ บางฉบับก็ลงเฉพาะวันอาทิตย์ นอกจากนี้ยังมีการพิมพ์ภาพการ์ตูนเป็นเล่มโดยเฉพาะ เป็นเรื่องเกี่ยวกับนิทานไทย ต่างประเทศ เกี่ยวกับวรรณคดี ประวัติศาสตร์ และสารคดี ฯลฯ

2. แบบล้อของจริง เป็นภาพที่เขียนบิดเบือนไปจากความเป็นจริง มักเน้นเฉพาะลักษณะเด่น ๆ หรือที่สำคัญ ๆ มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เป็นการล้อเลียนและให้เกิดอารมณ์ขันแก่ผู้ดู เช่น การ์ตูนของวอลท์ ดิสนีย์ ซึ่งเขียนภาพล้อหนูในการ์ตูนเรื่อง “มิกกี้เมาส์” ล้อเป็นในเรื่อง “โดนัลด์” ล้อคนกับสุนัขในเรื่อง “ทรามวีย์กับไอ้ตูบ” เป็นต้น ในโทรทัศน์ก็มีภาพยนตร์การ์ตูนให้ชมกันอยู่เสมอ และเรื่องที่ได้รับการนิยมนามากก็มี “ทอมกับเจอร์รี่” “โดราเอมอน” ซึ่งสร้างอารมณ์ขันให้แก่ผู้ชมได้เป็นอย่างมาก ภาพการ์ตูนต่าง ๆ เหล่านี้ ล้วนเป็นการบิดเบือนไปจากความเป็นจริง ผู้สร้างได้พยายามเปลี่ยนแปลงลักษณะท่าทางตลอดจนรูปร่างหน้าตาและเรื่องราวให้ดูเป็นเรื่องเกินความจริงทั้งนั้น (สมักร ผลจำรูญ.2522 : 24)

3. แบบโครงร่างหรือแบบก้านไม้ขีด เป็นภาพวาดลายเส้นขาวดำอย่างง่าย ๆ ไม่ได้เน้นเรื่องความเหมือนจริง ภาพแบบนี้จะขึ้นอยู่กับเส้นเป็นสำคัญเท่านั้น ไม่จำเป็นจะต้องทำให้เด่นขึ้นมาโดยอาศัยสีเข้มหรือสีพื้นหรืออาศัยแสงเงา ใช้เพียงเส้นที่เน้นขาว ดำ หรือสีเท่านั้น หรือถ้าจะระบายสีก็ใช้สีเดียวตลอดทั้งภาพได้ เป็นภาพที่ใช้เทคนิคในการวาดง่ายที่สุด ผู้วาดเพียงแต่แค่เรียนรู้เรื่องสัดส่วนและแบบพื้นฐานของภาพเพียงเล็กน้อยเท่านั้น (เริงลักษณ์ มหาวิจิตร. 2517 : 48 และสุวิช แทนปั้น. 2517 : 5) ภาพแบบนี้มักใช้กันในฐานะเป็นสัญลักษณ์ของรูปภาพ

ภาพการ์ตูนโครงร่างหรือภาพก้านไม้ขีดนี้ อันที่จริงแล้วก็เป็นภาพประเภทล้อความจริงด้วยเหมือนกัน แต่ภาพแบบนี้ต่างกับภาพการ์ตูน 2 แบบแรกในเรื่องของการใช้เส้น กล่าวคือภาพการ์ตูนโครงร่างจะใช้เส้นเพียงน้อยเส้น แต่ให้ความหมายและความสำคัญของเส้นนั้นมาก เช่น เส้นเพียงเส้นเดียวอาจจะใช้แสดงแทนอวัยวะของคน เช่น แขน ขา หรือลำตัวได้ และในขณะที่เดียวกันก็แสดงถึงกิริยาอาการของแขนหรือขาไปด้วย ถ้าเป็นภาพการ์ตูน 2 ประเภทแรกจะต้องใช้เส้นมากกว่า เพราะจะแสดงถึงขนาดหรือความหนาของอวัยวะด้วย อย่างน้อยก็ 2 เส้นในลักษณะเส้นที่ขนานกัน

4.4 ลักษณะของการ์ตูนที่ดี

บุญฤทธิ์ คงคาเพชร (2527 : 15) ได้กล่าวถึงลักษณะของการ์ตูนที่ดีไว้ดังนี้

1. ทำให้ผู้ดูเข้าใจความหมายตรงกับที่ผู้เขียนวางจุดมุ่งหมายไว้
2. เป็นภาพง่าย ๆ มีลักษณะเด่น ไม่ซับซ้อนยุ่งยาก
3. มีจุดมุ่งหมายเดียวในภาพ
4. ถ้ามีคำบรรยายควรเป็นคำบรรยายสั้น ๆ กระชับรัดและช่วยให้ภาพเกิดความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น
5. ภาพที่เขียนออกมาควรมีลักษณะซ้ำซ้อน หรือสนุกสนานเพลิดเพลินมากกว่าเป็นไปในทางเศร้าหดหู่หรือพิการ เป็นต้น
6. การ์ตูนที่ดีควรให้แง่คิดและสร้างสรรค์ในทางที่ดี

4.5 ประโยชน์ของการ์ตูนต่อการเรียนการสอน

การ์ตูนเป็นภาพที่เด็กสนใจมากประเภทหนึ่ง การ์ตูนช่วยให้เด็กชอบอ่านและสนใจอ่าน และช่วยให้เด็กได้ใช้ความคิดที่จะเรียบเรียงเรื่องที่เขาเห็นออกมาได้ดี เนื่องจากการ์ตูนสามารถถ่ายทอดความคิดจินตนาการออกเป็นภาพง่าย ๆ แต่ช่วยให้คนได้มองเห็นความจริงได้มากที่สุด ยิ่งกว่านั้นการ์ตูนยังให้ความเพลิดเพลิน การแสดงออกซึ่งอารมณ์ขันนับว่าเป็นสิ่งสำคัญ ครูที่มีประสิทธิภาพโดยทั่วไปถือว่า ภาพการ์ตูนเป็นอุปกรณ์การสอนที่สมบูรณ์แบบอย่างหนึ่ง

สมหญิง กลั่นศิริ (2521 : 74) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการ์ตูนต่อการเรียนการสอนไว้ดังนี้

1. การ์ตูนช่วยส่งเสริมการสอนของครู ช่วยให้นักเรียนน่าสนใจและทำให้ผู้เรียนเรียนโดยไม่เบื่อหน่าย
2. การ์ตูนช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนเร็วยิ่งขึ้น เพราะการ์ตูนช่วยสื่อความหมายให้เกิดความเข้าใจได้เร็วขึ้น
3. การ์ตูนทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ สนุกสนาน และติดตามการสอนของครูโดยตลอด
4. การ์ตูนช่วยผ่อนคลายอารมณ์เครียด ทำให้นักเรียนสนุกสนานและนำติดตามโดยไม่เบื่อส่วนบุญเหลือ ทองเอี่ยม และสุวรรณ นาฏ (2520 : 13-14) กล่าวถึงประโยชน์ของการ์ตูนต่อการเรียนการสอนไว้ว่า

1. เป็นเครื่องกระตุ้นและเป็นสิ่งเร้าให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในบทเรียนมากขึ้น
2. ใช้ประกอบคำอธิบายข้อความต่าง ๆ ให้เข้าใจง่ายยิ่งขึ้น
3. ใช้จัดกิจกรรมนักเรียน โดยให้นักเรียนหัดเขียนคำอธิบายบรรยายภาพการ์ตูนหรือวาดภาพการ์ตูนประกอบคำบรรยาย และนำภาพการ์ตูนนั้นไปจัดป้ายนิเทศในวิชาที่เรียน

นอกจากนั้น คณะนิสิตปริญญาโทเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร (2522 : 204) ได้สรุปประโยชน์ของการ์ตูนเรื่องที่มีต่อการเรียนการสอนไว้ดังนี้

1. ทำให้นักเรียนสนใจเนื้อหาวิชามากขึ้น
2. ให้สอนเด็กเป็นรายบุคคลและทำให้การเรียนรู้ดีขึ้น
3. ฝึกการอ่านได้ดี
4. ทำให้นักเรียนสนใจในการอ่านมากขึ้น

4.6 ความสนใจของเด็กที่มีต่อการ์ตูน

การ์ตูนเป็นหนังสือที่นักเรียนในชั้นประถมศึกษาและชั้นมัธยมศึกษาชอบอ่านมาก คิดเป็นร้อยละ 96.48 และ 94.91 ตามลำดับ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2520 : 35)

เบอร์ตัน (ไพเราะ เรื่องศิริ. 2524 : 25; อ้างอิงมาจาก Burton. n.d.) ได้กล่าวถึงสาเหตุที่เด็กชอบหนังสือการ์ตูนไว้หลายประการ ดังนี้

1. อ่านแล้วเข้าใจง่าย ไม่ต้องอ่านคำบรรยายทุกคำ เพียงแต่ดูภาพประกอบเด็กก็สามารถเข้าใจเรื่องราวได้ตลอด เด็กที่อ่านหนังสือไม่เก่งชอบอ่านการ์ตูนมาก เพราะเด็กเหล่านี้จะอ่านไม่ทันเพื่อนในชั้นเรียน แต่การอ่านหนังสือการ์ตูนซึ่งเป็นการเล่าเรื่องด้วยภาพช่วยให้เด็กเหล่านี้ติดตามเรื่องได้ง่ายขึ้น

2. อ่านแล้วเข้าใจความทันทีเพราะเนื้อเรื่องแสดงชัดอยู่แล้ว ไม่ต้องตีความก็สามารถเข้าใจได้

3. เนื้อเรื่องเหมาะกับธรรมชาติของเด็กวัยรุ่น แม้ว่าหนังสือการ์ตูนแต่ละเล่มจะมีเนื้อเรื่องแตกต่างกันก็ตาม แต่ส่วนใหญ่ก็ล้วนแต่เป็นประเภทเรื่องลึกลับ ตื่นเต้นผจญภัย และการเคลื่อนไหวซึ่งเป็นสิ่งที่น่าสนใจของเด็กมาก

4. เด็กมักถือเอาเรื่องราวในหนังสือการ์ตูนเป็นเรื่องจริงเช่นเดียวกับเรื่องในภาพยนตร์และโทรทัศน์

5. เด็กมักจินตนาการ ไปตามหนังสือการ์ตูนที่อ่านว่า มีคน 2 จำพวกคือ คนดีกับคนเลว ซึ่งมีลักษณะรูปร่างหน้าตาและการกระทำเหมือนกับตัวการ์ตูนที่เขาอ่าน

6. เด็กนิยมชมชอบความเก่งกล้าสามารถของตัวละครในหนังสือการ์ตูน และจะยึดถือเป็นแบบอย่าง

7. หนังสือการ์ตูนเป็นหนังสือที่หาง่ายและราคาไม่แพง

แม้ว่าเหตุผลที่เด็กแต่ละคนชอบอ่านการ์ตูนจะไม่เหมือนกัน แต่เด็กส่วนมากก็ชอบอ่านการ์ตูนเช่นเดียวกัน

ไพเราะ เรื่องศิริ (2524 : 117) ได้กล่าวถึงลักษณะของหนังสือการ์ตูนที่เด็กวัย 10-12 ปี ชอบอ่านไว้ดังต่อไปนี้

1. ชอบอ่านหนังสือการ์ตูนขนาดเล็ก คือขนาด 13 ซม. x 18 ซม.
2. ชอบตัวหนังสือแบบตัวเขียนคำบรรยายแบบตัวเขียนบรรจง
3. การจัด รูปเล่มและลักษณะภาพเป็นแบบใดก็ได้

4.7 หลักเกณฑ์การเลือกการ์ตูนประกอบการสอน

บุญเหลือ ทองเอี่ยม และสุวรร นาฏ (2520 : 13-14) ได้เสนอหลักเกณฑ์การเลือกการ์ตูนเพื่อใช้ในการสอนไว้ดังนี้

1. การ์ตูนที่ใช้ควรเหมาะสมกับประสบการณ์ของผู้เรียน โดยต้องคำนึงถึงว่าผู้เรียนเคยศึกษาหรือมีพื้นฐานในสิ่งนั้นบ้างหรือไม่
2. การ์ตูนที่ใช้ไม่ควรเป็นนามธรรมมากเกินไป ควรเลือกแบบง่าย ๆ มีสัญลักษณ์ที่สื่อความหมายได้ชัดเจน
3. การ์ตูนที่ใช้ควรมีสัญลักษณ์เฉพาะเรื่อง เช่น อาจเป็นการ์ตูนเสียดสีการเมือง หรือเป็นการ์ตูนโน้มน้าวจิตใจไม่ให้เด็กไปสนใจอบายมุข เป็นต้น
4. ภาพการ์ตูนนั้นควรมีขนาดเหมาะสม คือเหมาะสมทั้งขนาดของภาพ สี สัน ความยาว ของเรื่อง วัยของผู้เรียน และระดับของผู้ดูเป็นสำคัญ

4.8 การเขียนการ์ตูนสำหรับประกอบการสอน

ชาวลิต ชำนาญ (2521 : 219-220) ได้อธิบายหลักในการเขียนการ์ตูน สำหรับประกอบการเรียนการสอนไว้ว่า เมื่อกำหนดเรื่องที่จะเขียนได้แล้วให้ดำเนินตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. วางเค้าโครงเรื่องราวให้สนุกและเข้าใจเอาไว้ล่วงหน้า
2. แบ่งสาระสำคัญของเรื่องออกเป็นเฟรมหรือส่วนย่อย ๆ ติดต่อกันตลอดเรื่อง
3. พิจารณาเพิ่มเติมหรือตัดทอนสาระสำคัญให้เหลือเฉพาะส่วนที่จำเป็นจริง ๆ
4. เขียนภาพคร่าว ๆ เป็นเรื่องราวติดต่อกันตามสาระสำคัญหรือส่วนย่อย ๆ ที่แบ่งเอาไว้
5. ลงมือเขียนการ์ตูน โดยถือหลักการต่อไปนี้
 - 5.1 ภาพทุกภาพต้องแสดงท่าทางให้สื่อความหมายตามท้องเรื่อง
 - 5.2 ต้องเป็นภาพที่ง่าย ๆ ไม่แสดงรายละเอียดมากนัก เน้นเฉพาะส่วนที่จำเป็น
 - 5.3 แต่ละภาพต้องมีจุดมุ่งหมายเดียว
 - 5.4 ใช้คำบรรยายหรือภาษาประกอบที่กระชับรัด มีความหมายสมบูรณ์
 - 5.5 ไม่ควรมีการพูดโต้ตอบกันในภาพเดียว เช่น ภาพที่ 1 ชาลีถามมานะ ภาพที่ 2 มานะจึงตอบชาลี ถ้าทั้งถามและตอบในภาพเดียวกันจะทำให้ผู้ดูสับสน
 - 5.6 ให้มีการเคลื่อนไหวของตัวละครในมุมต่าง ๆ เพื่อเป็นการเร้าให้ผู้ดูสนใจยิ่งขึ้น เช่น มีการย่อส่วน ขยายส่วน ภาพด้านหน้า ด้านข้าง ด้านหลัง สลับเปลี่ยนกันไป

5.7 แต่ละภาพต้องมีขนาดพอเหมาะ สามารถเขียนคำบรรยายด้วยตัวหนังสือขนาดเหมาะกับวัยของผู้ดู

5.8 ถ้าเป็นหนังสือสำหรับเด็กประถมศึกษา ควรมีหมายเลขลำดับภาพ เพื่อช่วยในการอ่านเรื่องราวได้ตามลำดับ

5.9 ถ้ามีหลายภาพในหนึ่งหน้ากระดาษ ควรพิจารณาจัดลำดับภาพให้สอดคล้องกับหลักการอ่านและการเขียนที่เด็กต้องกวาดสายตาหรือเขียนจากซ้ายมือไปขวามือ ดังตัวอย่าง

ภาพที่ 1	⇒	ภาพที่ 2
ภาพที่ 3		ภาพที่ 4

กรณีที่มี 4 ภาพในหนึ่งหน้ากระดาษ

ภาพที่ 1	ภาพที่ 2
ภาพที่ 3	

กรณีที่มี 3 ภาพในหนึ่งหน้ากระดาษ

ภาพที่ 1	ภาพที่ 2
----------	----------

กรณีที่มี 2 ภาพในหนึ่งหน้ากระดาษ
(หน้ากระดาษกว้าง)

หรือ

ภาพที่ 1

ภาพที่ 2

(หน้ากระดาษแคบ)

ภาพประกอบ 3 การจัดลำดับภาพให้สอดคล้องกับหลักการอ่านและเขียน

5.10 ถ้าเป็นการ์ตูนที่เป็นหนังสือตำราเรียน ควรมีข้อแนะนำการเรียน จุดประสงค์ มีการทำแบบฝึกหัดทุก ๆ ครั้งที่ให้ความรู้ใหม่ และมีการเสริมแรงทุกครั้งเมื่อเด็กประสบความสำเร็จอีกด้วย

4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการ์ตูน

4.2.1 งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการ์ตูน

ประสงค์ สุรสิทธิ์ (2515 : 36-39) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านบทเรียนภาษาอังกฤษที่มีตัวอักษร บทเรียนภาษาอังกฤษที่มีตัวอักษรประกอบภาพการ์ตูน

และบทเรียนภาษาอังกฤษที่ผูกเรื่องเป็นการ์ตูนเรื่อง โดยทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 3 กลุ่ม กลุ่มละ 30 คน ผลปรากฏว่า กลุ่มที่อ่านบทเรียนที่ผูกเรื่องเป็นการ์ตูนเรื่องมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าอีก 2 กลุ่ม

ประเสริฐ ศิลป (2532 : 65) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนวิชาภาษาไทยที่สอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปเชิงเส้นตรงการ์ตูนแบบที่ใช้การ์ตูนภาพล้อและบทเรียนสำเร็จรูปเชิงเส้นตรงการ์ตูนแบบที่ใช้การ์ตูนเลียนแบบของจริงกับการเรียนการสอนแบบปกติ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากการผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปเชิงเส้นตรงการ์ตูน พอสรุปได้ว่าบทเรียนทั้ง 2 แบบ ใช้เทคนิคการนำเสนอเนื้อหาและขั้นตอนต่าง ๆ เหมือนกันทุกอย่าง ยกเว้นจะแตกต่างกัน เพียงแต่แบบภาพการ์ตูนที่เสนอในบทเรียนเท่านั้น แสดงว่า การ์ตูนภาพล้อเลียนและการ์ตูนเลียนแบบของจริงก่อให้เกิดความแตกต่างกันทั้งในด้านผลสัมฤทธิ์และเจตคติ

ชนิการนต์ คมคาย (2529 : 60) ได้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนแบบสร้างสรรค์ของนักเรียนที่ได้รับการเขียนแบบสร้างสรรค์ โดยใช้สื่อภาพการ์ตูน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนโดยใช้สื่อภาพการ์ตูนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนแบบสร้างสรรค์สูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้สื่อภาพเหมือน

สุวิช แทนปั้น (2517 : 33-36) ศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ในด้านความเข้าใจของนักเรียน โดยการให้อ่านบทเรียนวรรณคดีไทย 4 ประเภท คือบทเรียนที่มีแต่ตัวอักษร บทเรียนที่มีตัวอักษรและภาพการ์ตูนโครงร่าง การ์ตูนล้อของจริง และการ์ตูนสีล้อของจริง โดยใช้กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เมื่ออ่านจบก็สอบทันที ปรากฏว่าผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่อ่านบทเรียนทั้ง 4 ประเภทไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนเคยฟังหรือเคยรับรู้เนื้อหาในบทเรียนมาบ้างแล้วก็เป็นได้

มณีรัตน์ พรหมสุวรรณศิริ (2521 : 181) ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยใช้บทเรียนโปรแกรมการ์ตูนสีกับการสอนตามปกติ กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-5 จำนวน 60 คน กลุ่มทดลองสอนโดยใช้บทเรียนโปรแกรมการ์ตูนสี กลุ่มควบคุมใช้วิธีบรรยาย อภิปราย และอุปกรณ์อื่น ๆ ผลการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนจากบทเรียนโปรแกรมการ์ตูนสีและนักเรียนที่เรียนจากการสอนตามปกติไม่แตกต่างกัน

สุรางค์รัตน์ ณ พัทลุง (2521 : 37-38) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาสุขศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 โดยใช้หนังสือการ์ตูนประกอบการสอนกับการสอนแบบเดิม ทดลองกับนักเรียนจำนวน 60 คน กลุ่มทดลองเรียนจากหนังสือการ์ตูน กลุ่มควบคุมเรียนจากการสอนแบบเดิม ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มที่ใช้หนังสือการ์ตูนในการเรียนการสอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่เรียนโดยใช้การสอนแบบเดิม ซึ่งใช้วิธีการสอนแบบบรรยาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ประเสริฐ มาสุปรีดี (2522 : 31-32) ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยการสอนด้วยหนังสือการ์ตูนกับการสอนตามปกติ พบว่า กลุ่มที่เรียนด้วยวิธีสอนโดยใช้หนังสือการ์ตูนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่เรียนด้วยวิธีสอนตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

มนตรี แยมกลกร (2523 : 15-165) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านพุทธรพัสัยในวิชาสุขศึกษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนจากแบบเรียนสำเร็จรูปเชิงเส้นตรงการ์ตูนและจากการสอนตามปกติ ทดลองกับนักเรียนจำนวน 135 คน พบว่า นักเรียนที่เรียนจากแบบเรียนสำเร็จรูปเชิงเส้นตรงการ์ตูนและจากการสอนตามปกติมีปริมาณการเรียนรู้พฤติกรรมด้านความรู้ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้สูงกว่านักเรียนที่เรียนจากบทเรียนสำเร็จรูปเชิงเส้นตรงธรรมดา

สุนทร เขยชื่น (2524 : 144) ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ทดลองกับนักเรียนจำนวน 60 คน โดยใช้หนังสือการ์ตูนประกอบการเรียนในกลุ่มทดลอง และไม่ใช้หนังสือการ์ตูนประกอบการเรียนในกลุ่มควบคุม ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มนักเรียนที่เรียนโดยใช้หนังสือการ์ตูนประกอบการเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่เรียนโดยไม่ใช้หนังสือการ์ตูน

ขวัญชัย เหมือนเผ่าพงษ์ (2525 : 26-27) ได้ทำการวิจัยเปรียบเทียบผลการเรียนรู้จากหนังสือการ์ตูนเรื่องที่จะระบุจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่ไม่ระบุจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลปรากฏว่า ผลการเรียนรู้จากหนังสือการ์ตูนที่ระบุจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมสูงกว่าผลการเรียนรู้จากหนังสือการ์ตูนเรื่องที่ไม่ระบุจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4.2.2 งานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการ์ตูน

โซนส์ (Sones. 1944 : 238-239) ทดลองกับนักเรียนเกรด 6 และ 7 ชั้นละ 400 คน โดยให้กลุ่มทดลองอ่านหนังสือการ์ตูนเรื่อง Wonder Woman ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับชีวิตและงานของ Glara Baton และให้กลุ่มควบคุมอ่านหนังสือแบบเรียนธรรมดา ผลการทดลองปรากฏว่า ในการทดสอบครั้งแรกคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มควบคุมอยู่ร้อยละ 10-30 แต่เมื่อให้กลุ่มควบคุมได้อ่านหนังสือการ์ตูนบ้าง ปรากฏว่าคะแนนในการสอบครั้งที่สองสูงกว่าเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนกลุ่มทดลองที่ได้อ่านแบบเรียนธรรมดากลับทำคะแนนได้ไม่สูงกว่าครั้งแรกมากนัก โซนส์ ได้สรุปผลการทดลองไว้ประการหนึ่งว่า กลุ่มทดลองได้เรียนรู้ไปมากที่สุดเท่าที่จะสามารถเรียนได้แล้วจากการอ่านหนังสือการ์ตูนในครั้งแรกการอ่านแบบเรียนครั้งหลังจึงไม่มีผลต่อการเรียนรู้และการทดสอบครั้งที่สองมากนัก ในขณะที่กลุ่มควบคุมยังเรียนรู้ได้ไม่ถึงจุดอิ่มตัว แต่ก็สามารถไปถึงจุดนั้นได้เมื่อได้อ่านหนังสือการ์ตูน การทดลองของโซนส์แสดงให้เห็นว่าหนังสือการ์ตูนช่วยให้เด็กเรียนรู้ได้ดีกว่าการอ่านแบบเรียนธรรมดา

กินเดอร์ (Kinder. 1965 : 65-69) ได้สำรวจการใช้การ์ตูนประกอบการสอนของครูระดับมัธยมศึกษา จำนวน 300 คน ปรากฏผลดังนี้

1. ครูทุกคนมีความพอใจในประโยชน์ของการ์ตูน
2. นักเรียนร้อยละ 97 ชอบเรียนกับครูที่ใช้การ์ตูนสอน
3. การ์ตูนมีประโยชน์มากที่สุดสำหรับครูที่สอนวิชาสังคมศึกษา คณิตศาสตร์ และ วิชาภาษาไทย
4. ประโยชน์ของการ์ตูนอยู่ที่การใช้ภาพประกอบ การดึงดูดความสนใจ การจูงใจ การให้ความชัดเจน การเน้นให้เกิดอารมณ์ขัน
5. ครูและนักเรียนเห็นพ้องต้องกันว่า พอใจหนังสือแบบเรียนที่มีการ์ตูนเป็น ภาพประกอบ

จากผลการวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวกับการนำการ์ตูนมาใช้เป็นสื่อ ประกอบการเรียนการสอนวิชาต่าง ๆ พบว่า งานวิจัยบางฉบับ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียน สูงกว่าการเรียนจากบทเรียนธรรมดา แต่บางฉบับก็พบว่าได้ผลไม่แตกต่างกัน แต่อย่างไรก็ตาม การ์ตูนก็ยังเป็นสิ่งดึงดูดความสนใจ เป็นที่ชื่นชอบของเด็กมาก เมนส์ (Main. 1945 : 506-507) กล่าวว่า การ์ตูนมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนมาก โดยเฉพาะเกี่ยวกับการสอนภาษา และอาจนำเอาภาพการ์ตูนมาใช้ในการสอนได้หลายวิชาอย่างกว้างขวาง เช่น วิทยาศาสตร์ วรรณคดี สังคมศึกษา และสุขศึกษา เป็นต้น ดังนั้นจึงควรสนใจนำการ์ตูนไปใช้เป็นประโยชน์ในการเรียนการสอนวิชาต่าง ๆ ต่อไป

5. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบปกติ

5.1 ความหมายของการสอนแบบปกติ

หมายถึง การจัดกระบวนการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ ตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ที่ครูผู้สอนจัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการสอนปัจจุบัน โดย ผู้สอนจะต้องศึกษาวิเคราะห์สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น จัดทำสาระการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และจัดทำ คำอธิบายรายวิชา เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจก่อนทำแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนจะต้อง ดำเนินการดังนี้

1. เลือกรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
ผู้สอนต้องเลือกกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย และเหมาะสมกับผู้เรียน
2. คิดค้นเทคนิคกลวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ผู้สอนสามารถคิดค้นรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบอื่น ๆ และนำมาใช้ให้ เหมาะกับปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ ความรู้ความสามารถด้านเนื้อหาวิชา ความสนใจ และวัยของ ผู้เรียน ความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้แต่ละช่วงชั้น เวลา สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และ สภาพแวดล้อมของโรงเรียนและชุมชน

3. จัดกระบวนการเรียนรู้

การจัดกระบวนการเรียนรู้มีหลายรูปแบบ ผู้สอนสามารถเลือกนำมาใช้หรือปรับใช้โดยคำนึงถึงสภาพและลักษณะของผู้เรียน เน้นให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติตามกระบวนการเรียนรู้ อย่างมีความสุขโดยมีกำหนดการจัดทำแผนการเรียนรู้ดังนี้

- 3.1 ชื่อหน่วยการเรียนรู้
- 3.2 ระยะเวลาในการสอน และชั้นที่สอน
- 3.3 หัวข้อย่อยในการเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้โดยจัดตารางเนื้อหาสาระ
- 3.4 จุดมุ่งหมายการเรียนรู้
 - ความรู้
 - กระบวนการ
 - เจตคติ
- 3.5 แผนภาพความคิดแสดงความสัมพันธ์เนื้อหา
- 3.6 จัดแนวทางการดำเนินการสอนแต่ละหน่วย
 - ชื่อหน่วยการเรียนรู้ และเวลาการสอน
 - ชั้นที่สอน
 - จุดประสงค์การเรียนรู้
 - เนื้อหาสาระ
 - วิธีการสอนและกิจกรรม
 - สื่อและอุปกรณ์การสอน
 - การวัดและการประเมินผล

การจัดทำแผนการสอนแต่ละหน่วยที่เป็นหน่วยย่อย ต้องมีสาระการเรียนรู้ตามที่กำหนดในตารางเนื้อหาและแผนภาพความคิด เมื่อจัดทำหน่วยการสอนแล้วให้ตรวจสอบสาระการเรียนรู้ให้ครบถ้วนตามมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่กำหนด

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการศึกษครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ
4. การดำเนินการศึกษาค้นคว้า
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศรีวิกรม์ แขวงพระโขนง เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร จำนวน 5 ห้องเรียน รวมนักเรียน 250 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศรีวิกรม์ แขวงพระโขนง เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 ซึ่งได้มาจากวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (cluster random sampling) จำนวน 2 ห้องเรียน โดยมีจำนวนนักเรียน 96 คน แล้วจับฉลากแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียน จำนวน 48 คน และเป็นกลุ่มควบคุม 1 ห้องเรียน จำนวน 48 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในการทดลองครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ดังนี้
 - 1.1 แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านภาษาไทย
 - 1.2 แบบสอบถามวัดแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทย

3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

3.1 การสร้างบทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูน

การสร้างบทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูน เป็นบทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรงซึ่งสร้างขึ้นโดยยึดหลักความสัมพันธ์ของสิ่งเร้ากับการตอบสนอง (S-R Theory) ตามหลักจิตวิทยาการเรียนรู้

ของธอร์นไคค์ (พรณี ชูทัย. 2522 : 146-147) มีลักษณะเป็นบทบรรยายที่มีภาพการ์ตูนประกอบ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและปรับปรุงบทเรียนสำเร็จรูปตามขั้นตอน ดังนี้

3.1.1 ศึกษารายละเอียด เกี่ยวกับหลักการ และวิธีการสร้างบทเรียนสำเร็จรูปจากเอกสาร ตำรา งานวิจัย และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดเนื้อหาและสร้างบทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูน

3.1.2 ศึกษาเนื้อหาที่จะสอน เพื่อกำหนดขอบเขตเนื้อหาและกำหนดพฤติกรรมที่ต้องการ

3.1.3 แบ่งเนื้อหาที่เลือกตามที่คุณเรียนสนใจ โดยนำมาจากหนังสือพิมพ์ วารสาร หนังสือเรียน แบ่งออกเป็นกรอบย่อย ๆ โดยมีทั้งหมด 6 บทเรียน ใช้เวลาบทเรียนละ 2 คาบ (100 นาที) โดยมีเนื้อหาประเภท การอ่านจับใจความสำคัญ บทความ สารความรู้ ข่าวผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำโครงสร้างกิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผลของแต่ละตอน จากนั้นนำมาสร้างเป็นบทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรงธรรมดา

3.1.4 นำบทเรียนที่สร้างขึ้น ไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย เพื่อตรวจแก้ไขเกี่ยวกับรายละเอียดของเนื้อหาการใช้ภาษาในการเสนอ บทเรียน และการตั้งคำถามในแต่ละกรอบให้ชัดเจนและเหมาะสม จำนวน 3 ท่าน

3.1.5 นำบทเรียนสำเร็จรูปที่ตรวจแก้ไขแล้ว มาแปลงเป็นบทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูนซึ่งลักษณะเป็นแบบสนทนาที่มีภาพการ์ตูนประกอบ โดยกำหนดภาพการ์ตูนให้สัมพันธ์กับเนื้อหาในแต่ละกรอบในบทเรียน

3.1.6 นำบทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูนไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมเกี่ยวกับตัวการ์ตูน

3.1.7 นำบทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูนที่แก้ไขแล้วตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญไปทดลอง (Tryout) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศรีวิกรม์ แขวงพระโขนง เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร เพื่อหาประสิทธิภาพของบทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูน แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องด้านความเหมาะสมของภาษา เวลา และความเหมาะสมของการ์ตูนประกอบเพื่อจะได้บทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูนที่มีประสิทธิภาพ นำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3.1.7.1 การหาประสิทธิภาพของบทเรียนสำเร็จรูป

3.1.7.2 การหาประสิทธิภาพของบทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูนมี 4 ขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

3.1.7.2.1 การทดลองรายบุคคลแบบหนึ่งต่อหนึ่ง โดยใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศรีวิกรม์ แขวงพระโขนง เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร จำนวน 3 คน ทดลองครั้งละ 1 คน ผู้วิจัยคอยสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนแต่ละคนอย่างใกล้ชิด หลังจากนั้นจึงซักถามว่านักเรียนมีปัญหาอะไรบ้าง เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงแก้ไขบทเรียนต่อไป

3.1.7.2.2 การทดลองกลุ่มเล็ก โดยนำบทเรียนที่แก้ไขหลังจากทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่งแล้ว ไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศรีวิกรม์ แขวงพระโขนง เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร จำนวน 10 คน

3.1.7.2.3 ทดลองภาคสนาม นำบทเรียนสำเร็จรูปการคูณที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศรีวิกรม์ แขวงพระโขนง เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร จำนวน 40 คน

3.1.7.2.4 เมื่อได้บทเรียนสำเร็จรูปการคูณที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด แล้วจัดทำเป็นรูปเล่ม จึงนำไปใช้เป็นสื่อช่วยสอนในกลุ่มทดลองต่อไป

3.2 การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปการคูณเป็นแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับกลุ่มทดลอง ที่ผู้วิจัยได้สร้างตามขั้นตอน

3.2.1 ศึกษาวิธีการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้จากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544 หนังสือและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

3.2.2 เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ โดยปรับขั้นตอนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนของบทเรียนสำเร็จรูปเชิงเส้นตรง ตามความเหมาะสม

3.2.3 นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม แล้วจึงนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ก่อนนำไปสอนกับกลุ่มตัวอย่าง

3.3 การสร้างแผนการสอนแบบปกติ ได้สร้างแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับใช้กับกลุ่มควบคุมโดยมีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

3.3.1 ศึกษาวิธีการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้จากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544 หนังสือและเอกสารที่เกี่ยวข้อง แล้ววิเคราะห์เนื้อหา ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้

3.3.2 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้

3.3.3 นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมกับเนื้อหา ความสอดคล้องของผลการเรียนรู้ที่คาดหวังกับกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล

3.3.4 นำแผนการจัดการเรียนรู้มาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปทดลองสอนกับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศรีวิกรม์ แขวงพระโขนง เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร จำนวน 48 คน เพื่อหาข้อบกพร่องและเวลาสอนที่เหมาะสม แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ก่อนนำไปสอนกับกลุ่มตัวอย่าง

3.4 การสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านภาษาไทย

แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านภาษาไทยก่อนเรียนและหลังเรียนมีขั้นตอนดังนี้

3.4.1 ศึกษาจุดประสงค์หลักสูตร และคำอธิบายรายกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มัธยมศึกษาปีที่ 3 แล้ววิเคราะห์จุดประสงค์และเนื้อหาที่เกี่ยวกับความสามารถในการอ่านเพื่อ

กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังศึกษาวิธีเขียนข้อสอบจากหนังสือการเขียนข้อสอบวิชาภาษาไทย ของ จันทิมา พรหมโชติกุล (2529 :21-102) หนังสือแนวทางการสร้างข้อสอบภาษาไทยของ อัจฉรา วงศ์โสธร (2538:171-177) และเทคนิคการวัดผลการเรียนรู้ของ ล้วน สายยศ (2529:62-166) เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน โดยใช้ข้อสอบแบบโคลซ (Cloze Test)

3.4.2 สร้างแบบทดสอบให้ครอบคลุมเนื้อหาและผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

3.4.3 นำแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านวัดผลและด้านภาษาไทยตรวจสอบ จำนวน 3 ท่าน เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยคำนวณหาค่า ดรรชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบ เลือกข้อสอบที่มีค่าความเที่ยงตรงตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป

3.4.3 แบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดสอบกับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศรีวิกรม์ แขวงพระโขนง เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร จำนวน 96 คน เพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ

3.4.5 นำผลการสอบของนักเรียนทั้งหมดมาตรวจให้คะแนน โดยข้อมูลที่ถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิด ไม่ตอบ หรือตอบมากกว่า 1 ตัวเลือกในแต่ละข้อคำถามให้ 0 คะแนนและ หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) โดยใช้เทคนิค 27% ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ แล้วเปิดตาราง จุง เทห์ ฟาน (Fan.1952:1-32) คัดเลือกข้อสอบที่มีความยากง่าย (p) ระหว่าง .20 - .80 และค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป

3.4.6 นำแบบทดสอบที่คัดเลือกไว้ ไปหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศรีวิกรม์ แขวงพระโขนง เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร จำนวน 100 คน โดยใช้สูตร KR – 20 (ล้วน สายยศ ; และอังคณา สายยศ.2538:197-198)

3.4.7 นำแบบทดสอบไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3.5 การสร้างแบบสอบถามวัดแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทย

แบบทดสอบวัดแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทย มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ดำเนินการสร้างตอนตามขั้นดังนี้

3.5.1 ศึกษาการสร้างแบบสอบถาม วัดแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทย ตามวิธีของ ลิเคิร์ท จากหนังสือวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ ของ พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2540:107-108)

3.5.2 สร้างข้อความที่แสดงลักษณะของแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทยส่วน ประเมินค่า 5 ระดับ มีเกณฑ์ในการให้คะแนนดังนี้

กรณีที่ 1 ในข้อความที่มีความหมายทางบวก (Positive) ให้คะแนนดังนี้

มากที่สุด	5 คะแนน
มาก	4 คะแนน
ปานกลาง	3 คะแนน
น้อย	2 คะแนน
น้อยที่สุด	1 คะแนน

กรณีที่ 2 มีความหมายทางลบ (Negative) ให้คะแนนดังนี้

มากที่สุด	1 คะแนน
มาก	2 คะแนน
ปานกลาง	3 คะแนน
น้อย	4 คะแนน
น้อยที่สุด	5 คะแนน

3.5.3 นำแบบสอบถามวัดแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทย ที่สร้างขึ้นเสนอ

ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามศัพท์ และสำนวนภาษาแล้วเลือกข้อคำถามที่มีค่าตรงความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป

3.5.4 นำแบบสอบถามวัดแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทยที่ผ่านการตรวจแล้วปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดสอบกับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศรีวิกรม์ แขวงพระโขนง เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร จำนวน 96 คน

3.5.5 นำแบบสอบถามวัดแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทย มาตรวจให้คะแนน แล้วเรียงค่าคะแนนจากสูงไปหาต่ำตัดกลุ่มสูง – กลุ่มต่ำ โดยใช้สัดส่วน 25% จากนั้นวิเคราะห์ค่าจำแนกเป็นรายข้อโดยใช้สูตร t - distribution แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า t ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป

3.5.6 นำแบบสอบถามวัดแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทย ที่คัดเลือกค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ ไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศรีวิกรม์ แขวงพระโขนง เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร จำนวน 96 คนด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (ล้วน สายยศ ; และ อังคณา สายยศ .2538:200)

3.5.7 นำแบบสอบถามวัดแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทยไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4. การดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยกลุ่มทดลองได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูน กลุ่มควบคุมได้รับการสอนแบบปกติ ผู้วิจัยใช้แบบแผนการวิจัยแบบ Randomized Control - Group Pretest – Posttest Desingn (ล้วน สายยศ ;และ อังคณา สายยศ.2538:249)

4.1 แบบแผนการวิจัย

ตาราง 1 แสดงแบบแผนการทดลอง

กลุ่ม	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
ER	T_1	$\sim X$	T_2
CR	T_1	X	T_2

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการทดลอง

ER	แทน	กลุ่มทดลอง
CR	แทน	กลุ่มควบคุม
R	แทน	การกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่ม
T_1	แทน	การทดสอบก่อนการทดลอง
T_2	แทน	การทดสอบหลังการทดลอง
X	แทน	การสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปการคูณ
$\sim X$	แทน	การสอนแบบปกติ

4.2 การดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. การทดลองกระทำในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 ผู้วิจัยเป็นผู้สอนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยสอนสัปดาห์ละ 3 คาบ คาบละ 50 นาที รวม 15 คาบ ใช้เนื้อหาเดียวกันทั้ง 2 กลุ่ม
2. จัดปฐมนิเทศเพื่อทำความเข้าใจกับนักเรียนถึงวิธีการเรียนบทบาทของผู้เรียน ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและวิธีการประเมินผลการเรียน
3. ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pretest) กับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มด้วยแบบทดสอบ วัดความสามารถในการอ่านและแบบสอบวัดแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้วเพื่อเก็บข้อมูลเบื้องต้น
4. ผู้วิจัยดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
 - 4.1 กลุ่มทดลอง สอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปการคูณ
 - 4.2 กลุ่มควบคุม สอนโดยใช้แผนการสอนแบบปกติ

1. เมื่อสอนครบ 15 คาบแล้ว ทำการทดสอบหลังการทดลอง (Posttest) กับนักเรียนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน และแบบสอบถามวัดแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทยฉบับเดียวกับการทดสอบก่อนทดลอง

6. ตรวจสอบแบบทดสอบและแบบสอบถามแล้วนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 คำนวณหาค่าสถิติพื้นฐานได้แก่ คะแนนเฉลี่ย(Mean)และค่าความแปรปรวนของคะแนน (Variance) ของแต่ละกลุ่ม

5.2 เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาไทย และแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมโดยใช้ t - test แบบ Independent Sample (ล้วน สายยศ ; และ อังคณา สายยศ. 2538: 100-101)

5.3 เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาไทย และแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนก่อนเรียนกับหลังเรียน การสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูน โดยใช้ t - test แบบ Dependent Sample (ล้วน สายยศ ;และ อังคณา สายยศ. 2538 : 104)

5.4 เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาไทย และแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนก่อนเรียนกับหลังเรียน โดยการสอนแบบปกติ โดยใช้ t - test แบบ Dependent Sample (ล้วน สายยศ ; และ อังคณา สายยศ. 2538 : 104)

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 สถิติพื้นฐาน

6.1.1 หาค่าคะแนนเฉลี่ยโดยใช้สูตรดังนี้ (ล้วน สายยศ ; และ อังคณา สายยศ. 2538 : 59)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	n	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

6.1.2 หาค่าความแปรปรวน คำนวณโดยใช้สูตรดังนี้ (ล้วน สายยศ ; และอังคณา สายยศ. 2538 : 63)

$$s^2 = \frac{n \sum fx^2 - (\sum fx)^2}{n(n-1)}$$

เมื่อ	s^2	แทน	ความแปรปรวน
	f	แทน	ความถี่ของคะแนนแต่ละตัวอย่าง
	X	แทน	คะแนนแต่ละตัวในกลุ่มตัวอย่าง
	X^2	แทน	คะแนนแต่ละตัวในกลุ่มตัวอย่างยกกำลังสอง
	$\sum fx$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของความถี่คูณคะแนนแต่ละตัว
	$\sum fx^2$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของความถี่คูณคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	$n-1$	แทน	จำนวนตัวแปรอิสระ

6.2 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

6.2.1 หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ในแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านภาษาไทย และแบบสอบถามวัดแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทย โดยคำนวณ จากสูตร ของโรวินลลี และแฮมเบลตัน (ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2538 : 248-249) ดังต่อไปนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{n}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องการวัด
	$\sum R$	แทน	ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน
	n	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

6.2.2 หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านภาษาไทย โดยใช้เทคนิค 27 เปอร์เซนต์ กลุ่มสูงและกลุ่มต่ำจากตารางสำเร็จ ของจุง เตห์ ฟาน (Fan. 1952 : 1 - 32)

6.2.3 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านภาษาไทยโดยใช้สูตร KR.-20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder -Richardson) (ล้วน สายยศ ; และอังคณา สายยศ. 2538 : 197-198) ดังต่อไปนี้

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ	r_{tt}	แทน	ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ	
	n	แทน	จำนวนข้อของแบบทดสอบ	
	p	แทน	สัดส่วนของผู้ทำถูกต้องในแต่ละข้อ	$\frac{\text{จำนวนคนที่ทำถูก}}{\text{จำนวนคนทั้งหมด}}$
	q	แทน	สัดส่วนของผู้ทำผิดในแต่ละข้อ	
	S_t^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของเครื่องมือวัดฉบับนั้น	
	S_t^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของเครื่องมือวัดฉบับนั้น	

1.2.4 หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามวัดแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทยโดยใช้เทคนิค 25 % ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ โดยวิธีของการแจกแจงที ของ t - distribution จากสูตร (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ . 2540 : 131 - 132)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{N_H} + \frac{S_L^2}{N_L}}}$$

df = n(n-1)

เมื่อ	t	แทน	ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ
	$\bar{X}_H$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง
	$\bar{X}_L$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ
	S_H^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มสูง
	S_L^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ
	N_H	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มสูง
	N_L	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มต่ำ

1.2.5 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดแรงจูงใจในการเรียนภาษาไทย โดยใช้สูตรหาค่าสัมประสิทธิ์ อัลฟา (α - Coefficient) คำนวณจากสูตร ครอนบาค (Cronbach) (ล้วน สายยศ ; และอังคณา สายยศ. 2538 : 200)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[\frac{1 - \sum s_i^2}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
 n แทน จำนวนของเครื่องมือวัด
 $\sum s_i^2$ แทน คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
 s_t^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ

1.2.6 หาประสิทธิภาพของบทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูน จากสูตร E_1 / E_2 (เสาวนีย์
 สิกขาบัณฑิต. 2528 : 284)

สูตรที่ 1

$$E_1 = \frac{\left[\frac{\sum X}{N} \right]}{A} \times 100$$

สูตรที่ 2

$$E_2 = \frac{\left[\frac{\sum F}{N} \right]}{B} \times 100$$

เมื่อ E_1 แทน คะแนนที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดท้ายบทเรียนในแต่ละบท
 ของนักเรียนทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 80
 E_2 แทน คะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบหลังจากเรียนของนักเรียน
 ทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ 80
 $\sum X$ แทน คะแนนรวมของนักเรียนจากแบบฝึกหัด
 $\sum F$ แทน คะแนนรวมของนักเรียนจากการทำแบบทดสอบหลังเรียน
 N แทน จำนวนผู้เรียน
 A แทน คะแนนเต็มของแบบฝึกหัด
 B แทน คะแนนเต็มของแบบทดสอบ

6.3 สถิติที่ใช้ในการสมมติฐาน

6.3.1 เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาไทย และแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทย ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ t -test Independent Sample เพื่อทดสอบสมมติฐานในข้อ 1 และ 2 (ล้วน สายยศ ; และอังคณา สายยศ.2538:100-101)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\left[\frac{(n_1 - 1)S_1^2 + (n_2 - 1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \right] \left[\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right]}}$$

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ X_1 แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1

X_2 แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

n_1 แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 1

n_2 แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

S_1^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1

S_2^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

6.3.2 เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาไทยและแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทยภายในกลุ่มเดียวกันของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ t -test แบบ Dependent (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ.2538:104) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 3,4,5 และ 6

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N - 1}}}$$

$$df = n - 1$$

เมื่อ t แทน ค่าที่ใช้ในการพิจารณาของการแจกแจงแบบที

D แทน ความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่

$\sum D$ แทน ผลรวมของความแตกต่างจากการเปรียบเทียบกันเป็นรายบุคคลระหว่างคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนการเรียนกับหลังการเรียน

$\sum D^2$ แทน ผลรวมกำลังสองของความแตกต่างจากการเปรียบเทียบกันเป็นรายบุคคลระหว่างคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนการเรียนกับหลังการเรียน

N แทน จำนวนคู่

ตาราง 2 แสดงเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมก่อนการเรียน

กลุ่มตัวอย่าง	N	X	SD	t
กลุ่มทดลอง	48	25.67	3.00	2.51
กลุ่มควบคุม	48	24.79	1.34	

$$T_{.01, 94} = 2.66$$

จากตาราง 2 แสดงให้เห็นว่าความสามารถในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองกับนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนการเรียนไม่แตกต่างกันทางสถิติ

ตาราง 3 แสดงเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมก่อนการเรียน

กลุ่มตัวอย่าง	N	X	SD	t
กลุ่มทดลอง	48	46.19	2.73	0.41
กลุ่มควบคุม	48	45.98	2.26	

$$T_{.01, 94} = 2.66$$

จากตาราง 3 แสดงให้เห็นว่าแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองกับนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนการเรียนไม่แตกต่างกันทางสถิติ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ แทนความหมายดังต่อไปนี้

N	หมายถึง	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
n_1	หมายถึง	จำนวนนักเรียนในกลุ่มทดลอง
n_2	หมายถึง	จำนวนนักเรียนในกลุ่มควบคุม
X_1	หมายถึง	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลอง
X_2	หมายถึง	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มควบคุม
SD_1	หมายถึง	ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มทดลอง
SD_2	หมายถึง	ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มควบคุม
D	หมายถึง	ความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
$\sum D$	หมายถึง	ผลรวมความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
$\sum D^2$	หมายถึง	ผลรวมความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่ยกกำลังสอง
t	หมายถึง	ค่าสถิติแจกแจงแบบที (t-test)
**	หมายถึง	ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาไทยและแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มควบคุมระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนโดยใช้การสอนแบบปกติ
2. เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาไทยและแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูน
3. เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาไทยและแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูนกับการสอนแบบปกติ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาไทยและแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มควบคุมระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนโดยใช้การสอนแบบปกติ
เมื่อการทดลองสิ้นสุดลงผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ความสามารถในการอ่านภาษาไทยและแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของกลุ่มควบคุมระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนโดยใช้สถิติที (t-test for dependent) ได้ผลดังแสดงในตาราง 1 และ 2 ตามลำดับ

ตาราง 4 เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มควบคุมโดยใช้การ
สอนแบบปกติระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน

กลุ่มตัวอย่าง	N	X	SD	ΣD	ΣD^2	t
ก่อนการทดลอง	48	24.79	1.34	162	1090	6.88**
หลังการ ทดลอง	48	28.20	3.31			

$$T_{01, 94} = 2.66$$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 แสดงว่า ความสามารถในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มควบคุมโดยใช้การ
สอนแบบปกติก่อนการทดลองกับหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .01

ตาราง 5 เปรียบเทียบแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มควบคุมโดยใช้การ
สอนแบบปกติระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน

กลุ่มตัวอย่าง	N	X	SD	ΣD	ΣD^2	t
ก่อนการทดลอง	48	45.98	2.26			
				362	3790	11.00**
หลังการ ทดลอง	48	53.32	4.39			

$$T_{01, 94} = 2.66$$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 5 แสดงว่า แรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มควบคุมโดยใช้การ
สอนแบบปกติก่อนการทดลองกับหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .01

2. เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาไทยและแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูน เมื่อการทดลองสิ้นสุดลงผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ความสามารถในการอ่านภาษาไทยและแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของกลุ่มทดลองระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน โดยใช้สถิติที (t-test for dependent) ได้ผลดังแสดงในตาราง 3 และ 4 ตามลำดับ

ตาราง 6 เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองโดยใช้การ สอนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูนระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน

กลุ่มตัวอย่าง	N	X	SD	ΣD	ΣD^2	t
ก่อนการทดลอง	48	25.67	3.00	328	3092	11.13**
หลังการทดลอง	48	32.50	2.66			

$$T_{01, 94} = 2.66$$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 6 แสดงว่า ความสามารถในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูนก่อนการทดลองกับหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 7 เปรียบเทียบแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูนระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน

กลุ่มตัวอย่าง	N	X	SD	ΣD	ΣD^2	t
ก่อนการทดลอง	48	46.19	2.73	887	17559	25.68**
หลังการทดลอง	48	64.67	4.50			

$$T_{01, 94} = 2.66$$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 7 แสดงว่า แรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูนก่อนการทดลองกับหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาไทยและแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทยหลังเรียนระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปการรู้ตนกับนักเรียนกลุ่มควบคุมโดยใช้การสอนแบบปกติของนักเรียนกลุ่มควบคุม

เมื่อการทดลองสิ้นสุดลงผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ความสามารถในการอ่านภาษาไทยและแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทยหลังเรียนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมโดยใช้สถิติที (t-test for independent) ได้ผลดังแสดงในตาราง 5 และ 6 ตามลำดับ

ตาราง 8 เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาไทยหลังเรียนระหว่างกลุ่มทดลองโดยใช้การสอนด้วยโปรแกรมบทเรียนสำเร็จรูปการรู้ตนกับกลุ่มควบคุมโดยใช้การสอนแบบปกติ

กลุ่มตัวอย่าง	N	X	SD	t
ก่อนการทดลอง	48	32.50	2.66	7.05**
หลังการทดลอง	48	28.20	3.31	

$$T_{01, 94} = 2.66$$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 8 แสดงว่า ความสามารถในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปการรู้ตนกับกลุ่มควบคุมโดยใช้การสอนแบบปกติหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 9 เปรียบเทียบแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทยหลังเรียนระหว่างกลุ่มทดลองโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปการตูนกับกลุ่มควบคุมโดยใช้การสอนแบบปกติ

กลุ่มตัวอย่าง	N	X	SD	t
ก่อนการทดลอง	48	64.67	4.50	12.65**
หลังการทดลอง	48	53.32	4.39	

$$T_{01, 94} = 2.66$$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 9 แสดงว่า แรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปการตูนกับกลุ่มควบคุมโดยใช้การสอนแบบปกติหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผล

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปการอ่านกับการสอนปกติ
2. เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปการอ่านกับการสอนปกติ
3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปการอ่านก่อนทดลองกับหลังการทดลอง
4. เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปการอ่านก่อนทดลองกับหลังการทดลอง
5. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติก่อนทดลองกับหลังการทดลอง
6. เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติก่อนทดลองกับหลังการทดลอง

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศรีวิกรม์ แขวงพระโขนง เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร จำนวน 5 ห้องเรียน รวมนักเรียน 250 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศรีวิกรม์ แขวงพระโขนง เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม จำนวน 2 ห้องเรียน จำนวน 96 คน จับฉลากแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียน จำนวน 48 คน และกลุ่มควบคุม 1 ห้องเรียน จำนวน 48 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มทดลองที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามกระบวนการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปการอ่านในการสอนวิชาภาษาไทย
2. แผนการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มควบคุมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยใช้การสอนแบบปกติ
3. แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านภาษาไทย
4. แบบสอบถามวัดแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทย

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. นำหนังสือขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ถึงโรงเรียนศรีวิกรม์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการใช้กลุ่มตัวอย่าง
2. นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านภาษาไทยและแบบสอบถามวัดแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทยมาทดสอบนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนเรียน
3. ผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักเรียนกลุ่มทดลองโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้บทเรียนสำเร็จรูป จำนวน 15 คาบ และจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียนกลุ่มควบคุมด้วยวิธีการสอนแบบปกติ จำนวน 15 คาบ
4. นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านภาษาไทยและแบบสอบถามวัดแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทยมาทดสอบนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังเรียน

วิธีจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการทดสอบและจากการตอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์ตามลำดับขั้นดังนี้

1. นำข้อมูลที่ได้จากแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านภาษาไทยมาเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนทั้งของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้สถิติที (t-test for dependent) และเปรียบเทียบความแตกต่างความสามารถในการอ่านภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมหลังเรียน โดยใช้สถิติที (t-test for Independent)
2. นำข้อมูลที่ได้จากสอบถามวัดแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทยมาเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนทั้งของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้สถิติที (t-test for dependent) และเปรียบเทียบความแตกต่างแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมหลังเรียน โดยใช้สถิติที (t-test for Independent)

สรุปผลการวิจัย

1. ความสามารถในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูนกับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. แรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูนกับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ความสามารถในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูนก่อนทดลองกับหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. แรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูนก่อนทดลองกับหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. ความสามารถในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติก่อนทดลองกับหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. แรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติก่อนทดลองกับหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่าน และแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป การดูกับการสอนแบบปกติ จากผลการศึกษาค้นคว้าผู้วิจัยได้อภิปรายผลตามลำดับหัวข้อดังต่อไปนี้

1. จากสมมติฐานข้อที่ 1 นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปการดูกับการสอนแบบปกติมีความสามารถในการอ่านภาษาไทย แตกต่างกัน

จากผลการทดลองพบว่า ความสามารถในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปการดูกับนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ แตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ.01 ซึ่งเป็นไปตามสถิติที่ตั้งไว้

จากผลการทดลองแสดงให้เห็นว่า การสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปการดูทำให้นักเรียนมีความสนใจในการอ่านและส่งผลให้ความสามารถในการอ่านสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ ทั้งนี้มีสาเหตุจากการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปการดูเป็นวิธีการเสนอความรู้ในลักษณะของเอกสารเย็บเล่มที่จัดออกเป็นเอกสารประกอบการอ่าน ที่ประกอบด้วยเนื้อหา แบบฝึกหัดและตรวจคำตอบ ซึ่งการนำเสนอเนื้อหาได้นำภาพการดูซึ่งมีคุณสมบัติในการดึงดูดความสนใจของนักเรียนมาประกอบในบทเรียน ซึ่งทำให้นักเรียนเข้าใจในเนื้อหาได้ง่ายและรวดเร็ว นอกจากนี้การนำเนื้อเรื่องที่มีความยาวมาให้นักเรียนฝึกอ่าน สามารถตัดเนื้อหาออกเป็นตอน ๆ และนำภาพการดูมาประกอบเพื่อให้นักเรียนได้อ่าน ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนเกิดจินตนาการในเรื่องนั้นๆได้ดี และที่สำคัญนักเรียนจะไม่รู้สึกว่ายาวเกินไปและไม่เบื่อหน่าย

2. จากสมมติฐานข้อที่ 2 นักเรียนที่ได้รับการสอนบทเรียนสำเร็จรูปการดูกับการสอนแบบปกติมีแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทย แตกต่างกัน

จากผลการทดลองพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนบทเรียนสำเร็จรูปการดูกับการสอนแบบปกติมีแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

จากผลการทดลองแสดงให้เห็นว่า การสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปการดูส่งผลให้นักเรียนมีแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทยสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติทั้งนี้มีสาเหตุมาจากการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปการดูที่สร้างขึ้นมีภาพการดูประกอบ ช่วยสร้างแรงจูงใจในการเรียนมากกว่าบทเรียนที่มีตัวอักษร เพราะตัวการดูประกอบสามารถสร้างแรงจูงใจให้เกิด

การเรียนรู้ได้ดี นอกจากนั้นการนำบทเรียนสำเร็จรูปที่มีภาพการ์ตูนประกอบให้นักเรียนศึกษา ปรากฏว่านักเรียนให้ความสนใจภาพการ์ตูนมาก ทำให้นักเรียนมีจิตใจจดจ่อต่อบทเรียนและพยายามทำให้กิจกรรมให้ผ่านเพื่อจะได้รับการเสริมแรง อีกประการหนึ่ง บทเรียนสำเร็จรูป การ์ตูนเป็นสื่อที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลได้ดีคือนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนรู้ได้เร็วก็สามารถเรียนไปล่วงหน้าได้ไม่ต้องเสียเวลารอผู้ที่เรียนช้ากว่า สำหรับนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนรู้ช้าก็สามารถทบทวนเนื้อหากลับไปกลับมาในระหว่างทำกิจกรรมการเรียนการสอนได้จนเกิดความเข้าใจโดยไม่ต้องวิตกกังวลว่าจะเรียนไม่ทันผู้อื่น ทำให้ไม่เครียดใน เวลาเรียน

3. จากสมมติฐานข้อที่ 3 ความสามารถในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนที่ได้รับการ สอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูนก่อนการทดลองและหลังการทดลอง แตกต่างกัน

จากผลการทดลองพบว่า ความสามารถในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนที่ ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูนก่อนการทดลองและหลังการทดลอง แตกต่างกัน อย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

จากผลการทดลองแสดงให้เห็นว่า การสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูนส่งผล ให้นักเรียนมีพัฒนาการด้านความสามารถในการอ่านหลังการทดลองสูงขึ้น ทั้งนี้เนื่องมาจาก บทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูนมีการแบ่งเนื้อหา โดยมีภาพการ์ตูนประกอบเนื้อหามีความสัมพันธ์กับ สื่อความหมายให้เกิดองค์ความรู้ได้ดีทำให้นักเรียนเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ง่าย โดยข้อมูลเหล่านี้จัด เรียงลำดับจากง่ายไปยาก ส่งผลให้นักเรียนได้เรียนรู้จากสิ่งที่รู้แล้วไปสู่ความรู้ใหม่เป็นการเร้า ความสนใจของนักเรียนให้เกิดการอยากรู้อยากเห็นพร้อมทั้งสนใจติดตามเนื้อเรื่องที่อ่านโดย ตลอด

4. จากสมมติฐานข้อที่ 4 แรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนที่ได้รับการ สอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูนก่อนการทดลองและหลังการทดลอง แตกต่างกัน

จากผลการทดลองพบว่าแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนที่ได้รับการ สอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูนก่อนการทดลองและหลังการทดลอง แตกต่างกันโดยมี นัยทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ทั้งนี้เนื่องจากรูปแบบของบทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูน นอกจากจะจัดกิจกรรมลำดับ ขั้นอย่างชัดเจนง่ายต่อการเรียนรู้แล้ว ยังสอดแทรกกิจกรรมที่มีรูปแบบที่หลากหลายมีการ เสริมแรงทุกครั้งเมื่อนักเรียนทำถูกต้อง มีความสนุกสนานเพลิดเพลินและมีความภาคภูมิใจเมื่อ ทำถูกต้องและได้รับการเสริมแรง พร้อมทั้งได้ทราบความก้าวหน้าของตนเองหลังจากการอ่าน บทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูน ตอบคำถามและตรวจคำตอบได้ด้วยตนเองเป็นการให้นักเรียน ประเมินผลตนเองได้ทันที อันเป็นแรงจูงใจให้นักเรียนอยากทราบความก้าวหน้าของตนและ กระตุ้นให้มีความพยายามที่จะเรียนรู้ได้ดีขึ้น บทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูนจึงเป็นสื่อช่วยสร้าง แรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทยมากขึ้นและแรงจูงใจนี้นับเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลให้ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นด้วย

5. จากสมมติฐานข้อที่ 5 ความสามารถในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติก่อนการทดลองและหลังการทดลอง แตกต่างกัน

จากผลการทดลองพบว่า ความสามารถในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติก่อนการทดลองและหลังการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

จากผลการทดลองพบว่า การสอนแบบปกติส่งผลให้นักเรียนมีพัฒนาการด้านความสามารถในการอ่านภาษาไทยหลังการทดลองสูงขึ้น ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากการสอนแบบปกติเป็นการสอนที่มีประสิทธิภาพวิธีหนึ่ง การจัดกระบวนการเรียนการสอนโดยยึดหลักสูตรสถานศึกษาโดยกระบวนการเรียนการสอนจะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ เกิดความคิดวิเคราะห์ วิจัยและแยกแยะข้อเท็จจริง อีกทั้งยังทำกิจกรรมสนองกับความต้องการของนักเรียนโดยให้นักเรียนได้ร่วมกันทำงานเป็นกลุ่มฝึกการอ่านจับใจความสำคัญ ดีความและการแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน จากกระบวนการเรียนการสอนที่กล่าวมาทำให้นักเรียนมีพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาไทยได้สูงขึ้น

6. จากสมมติฐานข้อที่ 6 แรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติก่อนการทดลองและหลังการทดลอง แตกต่างกัน

จากการทดลองพบว่า แรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติก่อนการทดลองและหลังการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ทั้งนี้สาเหตุจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบปกตินั้นมีการเริ่มต้นด้วยการสร้างแรงจูงใจทุกครั้ง เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนจึงทำให้นักเรียนรู้สึกสนุกสนาน นอกจากนี้การใช้สื่ออุปกรณ์ต่างๆ เช่น ใบความรู้ ใบงาน บัตรคำ รูปภาพ แถบบันทึกเสียง สามารถสร้างแรงจูงใจในการเรียนและดึงดูดความสนใจของนักเรียนได้ดี เพราะแรงจูงใจเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีผลต่อการเรียนรู้ของบุคคลเป็นอันมาก เพราะการที่บุคคลเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ทำให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งตรงข้ามบุคคลที่ไม่เกิดแรงจูงใจในการเรียนก็ย่อมไม่ส่งผลต่อการเรียนนั้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรวิจัยเพิ่มเติมในเรื่องความพึงพอใจของนักเรียนในการเรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูน

2. ควรทดลองศึกษาวิจัยการใช้บทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูนกับนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 4 โดยเลือกรูปแบบและการดำเนินเรื่องให้เหมาะสมกับวัย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสูงศ์. (2528). จิตวิทยาการศึกษา ฉบับปรับปรุงใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช. อัดสำเนา.
- ฉวีวรรณ ไพฑูรย์ (2540). การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและความสนใจในวิธีการสอนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้เทคนิค PANORAMA กับการสอนอ่านตามคู่มือครู. กศ.ม.(การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ , อัดสำเนา.
- ชม ภูมิภาค. (2521 มิถุนายน - กรกฎาคม). ตำราแบบเรียนโปรแกรมกับมหาวิทยาลัยเปิด, วารสารการศึกษา. 14 : 13-14
- ชลธร รวมธรรม. (2533). การศึกษาผลสัมฤทธิ์และแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมแบบล่าคำตอบและกิจกรรมตามคู่มือครู. ปริญญาโท กศ.ม.(การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, อัดสำเนา.
- ชวาล แพร่ตฤณ. (2520). เทคนิคการวัดผล. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์การพิมพ์.
- ทิพสร มีปิ่น (2539). การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยการสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ด้วยวิธี KWL-PLUS กับการสอนอ่านตามคู่มือครู. กศ.ม.(การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, อัดสำเนา.
- ธีรชัย บุรณโชติ. (2532). การเขียนบทเรียนสำเร็จรูปเส้นทางสู่อาจารย์ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นัตตา ขจรนที. (2530). การเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านและเขียนภาษาอังกฤษแรงจูงใจและความคงทนในการจำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนด้วยวิธีมุ่งประสบการณ์ทางภาษากับแนวการสอนตามคู่มือครู. กศ.ม.(การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, อัดสำเนา.
- นิลวรรณ สิทธิอาษา. (2539). การศึกษาความเข้าใจในการอ่านและเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนอ่านตามแนวทฤษฎีอภิปัญญาการสอนตาม คู่มือครู. กศ.ม.(การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, อัดสำเนา.
- บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์. (2526). การทดสอบอิงเกณฑ์แนวคิดและวิธีการ. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ประกาศรี สีหอำไพ. (2524). วิธีการสอนวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ล้วน สายยศ ; และอังคณา สายยศ. (2528). หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ:ศึกษาพรการพิมพ์.
- ล้วน สายยศ ; และอังคณา สายยศ. (2538). หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ:ศึกษาพรการพิมพ์.
- ล้วน สายยศ ; และอังคณา สายยศ. (2540). หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ:ศึกษาพรการพิมพ์.
- วรรณ โสมประยูร. (2539) การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- วาสนา ไตรวัฒนไชย. (2543). การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและความรับผิดชอบต่อการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือตามวิธีเอสที เอดี กับการสอนตามคู่มือครู.กศ.ม.(การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,อัสสาเนา.
- วิชาการ, กรม.(2533). หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- ศักดิ์ชัย เกียรติจินดา.(2533). คู่มือฝึกเขียนการรู้ด้วยตนเอง. กรุงเทพฯ : แสงศิลป์การพิมพ์.
- ศิริลักษณ์ กล้านาค. (2542). การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและความรับผิดชอบต่อการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการเรียนกับการสอน ตามคู่มือครู.กศ.ม.(การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,อัสสาเนา.
- ศรีมาลา พิมพ์นิตย์.(2529).การเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษและแรงจูงใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนเขียนโดยใช้กิจกรรมผสมผสานเพื่อการสื่อสาร และการสอนเขียนตามคู่มือครู ก.ศ.ม.(การมัธยมศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,อัสสาเนา.
- สมถวิล วิเศษสมบัติ. (2528) วิธีการสอนภาษาไทยมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต.
- สมนึก พวงกลิ่น. (2530). การศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและสมรรถภาพอ่านเร็วของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 โดยใช้วิธีสอนแบบสืบสวน สอดสวนกับ การสอนตามคู่มือครู.ปริญญาโท กศ.ม. (การมัธยมศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,อัสสาเนา.
- สมพร มั่นตะสูตร. (2526). การสอนภาษาไทย. กรุงเทพฯ : พีระพัฒนา.
- สถิต พวงกลิ่น. (2525). จิตวิทยาแนะแนว. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์รวมสาส์น.
- สนม ครุฑเมื่อง. (2523). เอกสารประกอบการสอนภาษาไทย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

- สนิท ตั้งทวี. (2531). ศิลปการสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- สฤติพันธ์ หวังสุริยะ. (2530). การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ความสามารถในการอ่านเร็วของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยบทเรียนที่มีบทสรุปก่อน บทสรุปหลัง และไม่มี บทสรุป. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม.(การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, อุดมศึกษา.
- สมัคร ผลจำรูญ. (2522). รูปแบบของการ์ตูนที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนระดับประถมศึกษา. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม.(การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรี นครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, อุดมศึกษา.
- สมัคร ไวยขุนทด. (2530). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และความสนใจในวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยการสอนแบบระบบการสอนส่วนบุคคลตามคู่มือครูของสสวท. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม.(การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, อุดมศึกษา.
- สุจิต เพียรชอบ. (2531). การพัฒนาการสอนภาษาไทย. กรุงเทพฯ : ภาควิชามัธยมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุจิต เพียรชอบ; และสายใจ อินทร์พรหม. (2536). วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุพจน์ สินธุวงศ์วัฒน์. (2527). การสร้างแบบทดสอบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดบุรีรัมย์. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม.(การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, อุดมศึกษา.
- สุรางค์ โค้วตระกูล. (2533). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสวนีย์ สีขาบัณฑิต. (2528). เทคโนโลยีทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า.
- เสวลักษณ์ รัตนวิชัย. (2531). “หลักสูตรและการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา, เอกสารคำสอน. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- อจณรา วงศ์โสธร. (2538). แนวทางการสร้างข้อสอบภาษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อาคม จันทรสุนทร. (2527). การสอนเพื่อพัฒนาสมรรถภาพมนุษย์. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์กรมสามัญศึกษา.
- อุทัย ภิมยรัตน์. (2533). “การพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทย,” วารสารการอ่าน. 5(2) กันยายน.

- Arrowsmith, G. (1972). *Reading vs Thinki* Bullentin of the English Language Center.
- Bond Guy L. ;& Miles A. Tinker. (1975). *Reading Difficulities : Their Diaganoris & Correction*. New York : Applition Century Crofls.
- Brown,James W; and others.(1972). *Administering Educational Media Instructional Technology & Library Science*. 2 nd ed., New York: McGraw-Hill Book Company.
- Carroll, P.L.;& J.C .Eisthold. (1986, December). Schema Theory & Esl reading Pedagogy, *TESOL Quarterly*. 17 : 239-268;
- Carroll, John B. (1964). *Language and Thought*. New Jersey : Prentice –Hall the Bobbs-Merrill.
- Good, C.V. (1973). *Dictionary of Education*. New York : McGraw–Hill Book Company.
- Goodman, Kenneth S. (1970).*Behind the Eye : What Happens in Reading, Reading : Process and Program*. Illinois : National Council of Teachers of English.
- Harris, L.A. ;& E.B. Smith. (1976). *Reading Instruction*. New York : Holt, Rinehart and Winston.
- Hilgard, Arnest R. (1977). *Introduction to Psychology*. New York :Harcoures Prace.
- Hullet, Joycelin Brown. (1986,September) :Third Grade Writings :Their Relationship with Reading, *Dissertation Abstracts International*. 47(3) : 487 – A.
- James D. Finn. (1962).*Teaching Machines : Auto Instructional Devices for the Teacher*. New York : American Book Company.
- John A. Barlow. (1963).Programmed Instruction in perspective Yesterday today & Tomorrow. *In Perspective in Programming*. New York :The Mcmillan Company.
- Johnson, David W. (1990,December).Social Skills for Successful Group work, *Education Leadership*. 47(4) : 29-30; 1989,Dcember-1990January)
- Kinder, James. (1950). *“Audio – Visual Materials and Technigues*, New York : Book Company.
- Klarmar, Nayef. (1963). Motivation and the Young Foreign Language Learner, *English Language Teaching*. 31 : 103 – 111;
- McClland, David C.; and others. (1953). *The Achievement Motive*.New York : Apleton Century Croff, Inc.
- Mc.kinley, John ;& Robert M.Smith. (1955). *Program planning : a handbook*. Bloomington, Indiana : Community Serbices in Adult Education.
- Murray, Nenry A. (1983). *Exploration in Psychology : A clinical and Experimental study of Fifty Men of College Age*. New York : Oxford University Press.

- Good, C.V. (1973). *Dictionary of Education*. New York : McGraw –Hill Book Company.
- Paul I. Jacobs; Milton H. Maier; & Lawrence Stolurow. (1962). *A Guide to Evaluating Self Instructional Programmes*. New York : Holt, Rinehart Winston.
- Pimsleur, Donald M. Soundlund ; & Ruth M. (1966). *Under Achievement in Foreign Language*. New York : McIntyre.
- Russel, Ivan L. (1969 ,February). Motivation for Scholl Achievement : Measurement & Validity, *The Journal of Educational Research*. 62 : 263-266
- Sones. W.W.D. (1944,December). The Comics and Instructional Method , *Journal of Educational Sociology*.
- Stephen M. Corey. (1967). *The Nature of Instruction, In Programmed Instruction*. ed. Phil C. Lange. Chicago : The National Society for the Study of Education.
- Steven, Kathleen S. (1981 July). The Effect of Topic Interest on the Reading Comprehension of Higher Ability Student, *The Journal of Education Research*.
- Williamson, J.R. Wimleish. (1973,January). A Study of Three Motivational Techniques for Creative Writing, *Dissertation Abstracts*. 33 :3490
- Williem, Eddie. (1986). *Reading in the Language Classroom*. London : Mamillan Publisher Ltd.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปการคูณ
- เอกสารประกอบการเรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปการคูณ
- ตัวอย่างบทเรียนสำเร็จรูปการคูณ
- แผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติ
- เอกสารประกอบการสอนแบบปกติ

แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มทดลอง
แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูน
สาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย **ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3**
เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ (อิศรญาณภาษิต) **เวลา 2 คาบ**

1. สาระการเรียนรู้

การอ่านจับใจความสำคัญเป็นพื้นฐานที่สำคัญสำหรับการอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้ เป็นประโยชน์สำหรับการจดจำและทำความเข้าใจเนื้อหาของเรื่องที่อ่าน การอ่านเป็นการแปลความหมายจากตัวอักษรที่อ่านออกมาเป็นความรู้ จึงควรฝึกฝนให้เกิดความชำนาญสามารถจับใจความสำคัญเรื่องที่อ่านทุกประเภท ทั้งร้อยแก้ว ร้อยกรอง สารคดี และบันเทิงคดี

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

.อธิบายความหมายของการอ่านจับใจความสำคัญได้

ด้านกระบวนการ

1. ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้
2. บอกใจความสำคัญและใจความรองได้
3. ลำดับเหตุการณ์ในเรื่องที่อ่านได้
4. วิเคราะห์ วิจารณ์เรื่องที่อ่านได้
6. บอกแนวคิดหลักจากเรื่องที่อ่านได้

ด้านคุณลักษณะ

1. มีเจตคติที่ดีต่อการอ่าน

3. สาระการเรียนรู้

1. ความหมายของการอ่านจับใจความสำคัญ
2. หลักการอ่านจับใจความสำคัญ
3. เรื่อง อิศรญาณภาษิต จากหนังสือเรียนวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
4. เนื้อหาจากนิตยสาร วารสาร หนังสือพิมพ์ บทความ

4. การบูรณาการเชื่อมโยงกลุ่มสาระ

1. กลุ่มสาระศิลปะ (มาตรฐาน ศ1.1 , ศ1.2)

5. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ (คาบที่ 2 เวลา 50 นาที)

ครูสนทนาซักถามเกี่ยวกับการจับใจความสำคัญ แล้วให้นักเรียนส่งตัวแทนออกมาอ่านข่าว จากหนังสือพิมพ์ พร้อมทั้งสรุปใจความสำคัญจากข่าวที่อ่าน

ชั้นสอน

1. ครูแจกบทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูน เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญ ให้นักเรียนคนละ 1 เล่ม
2. นักเรียนศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูนด้วยตนเอง
3. นักเรียนทำกิจกรรมที่กำหนดลงในใบงาน
4. นักเรียนร่วมกันอภิปราย
5. นักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายบทลงในใบงาน

ชั้นสรุป

5. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปการอภิปราย แล้วบันทึกลงในใบงานส่งครู
6. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้
 1. บทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูน
 2. ใบงาน

7. การวัดและประเมินผล

การวัดและประเมิน

1. สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
2. ตรวจการปฏิบัติงานในใบงาน
 - ผ่านเกณฑ์ให้นำบทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูนคืนครู
 - ไม่ผ่านเกณฑ์ให้ย้อนกลับไปศึกษาใหม่ แล้วทำแบบฝึกหัดท้ายบทผ่านเกณฑ์
3. การตอบคำถามและการอภิปราย

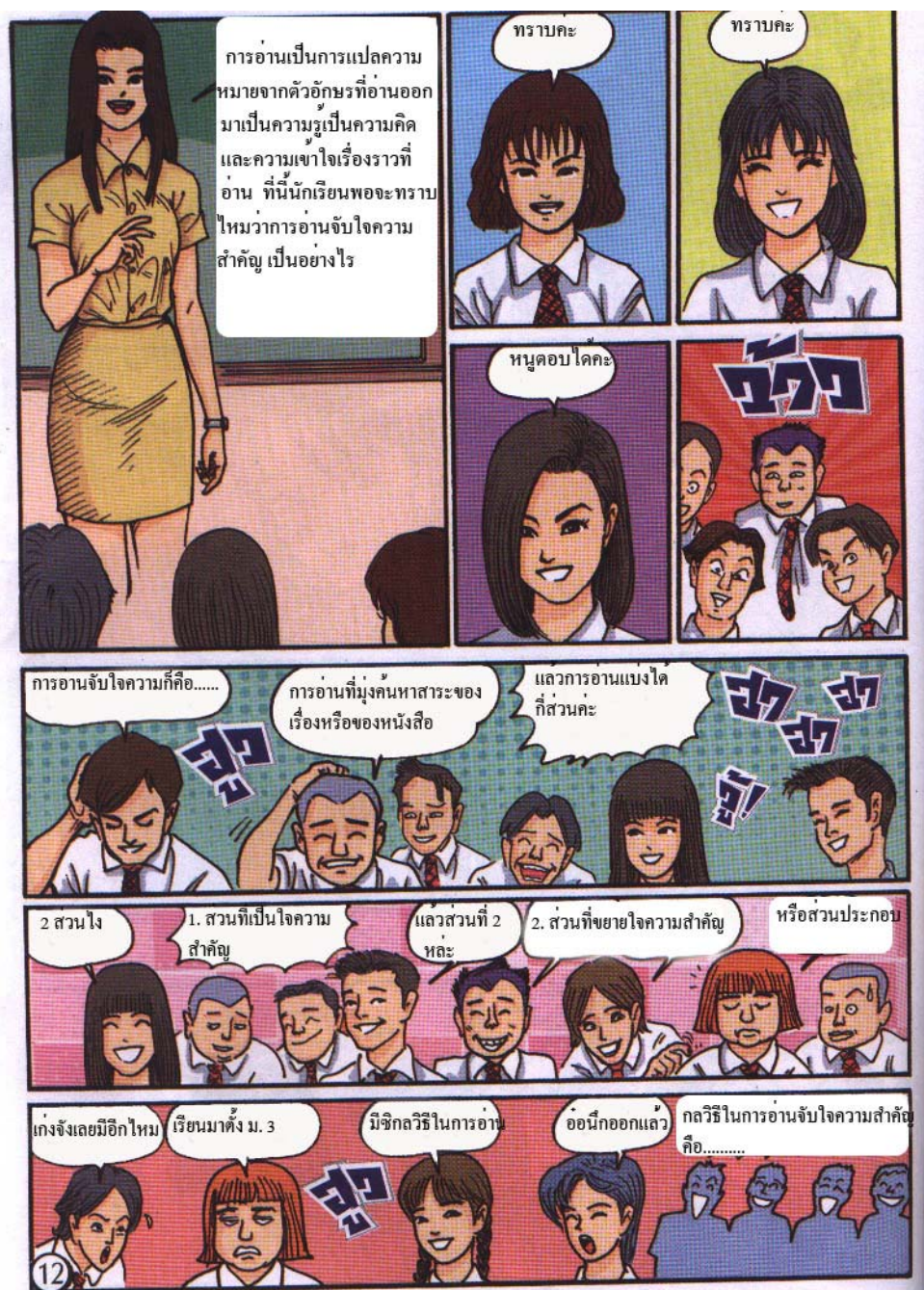

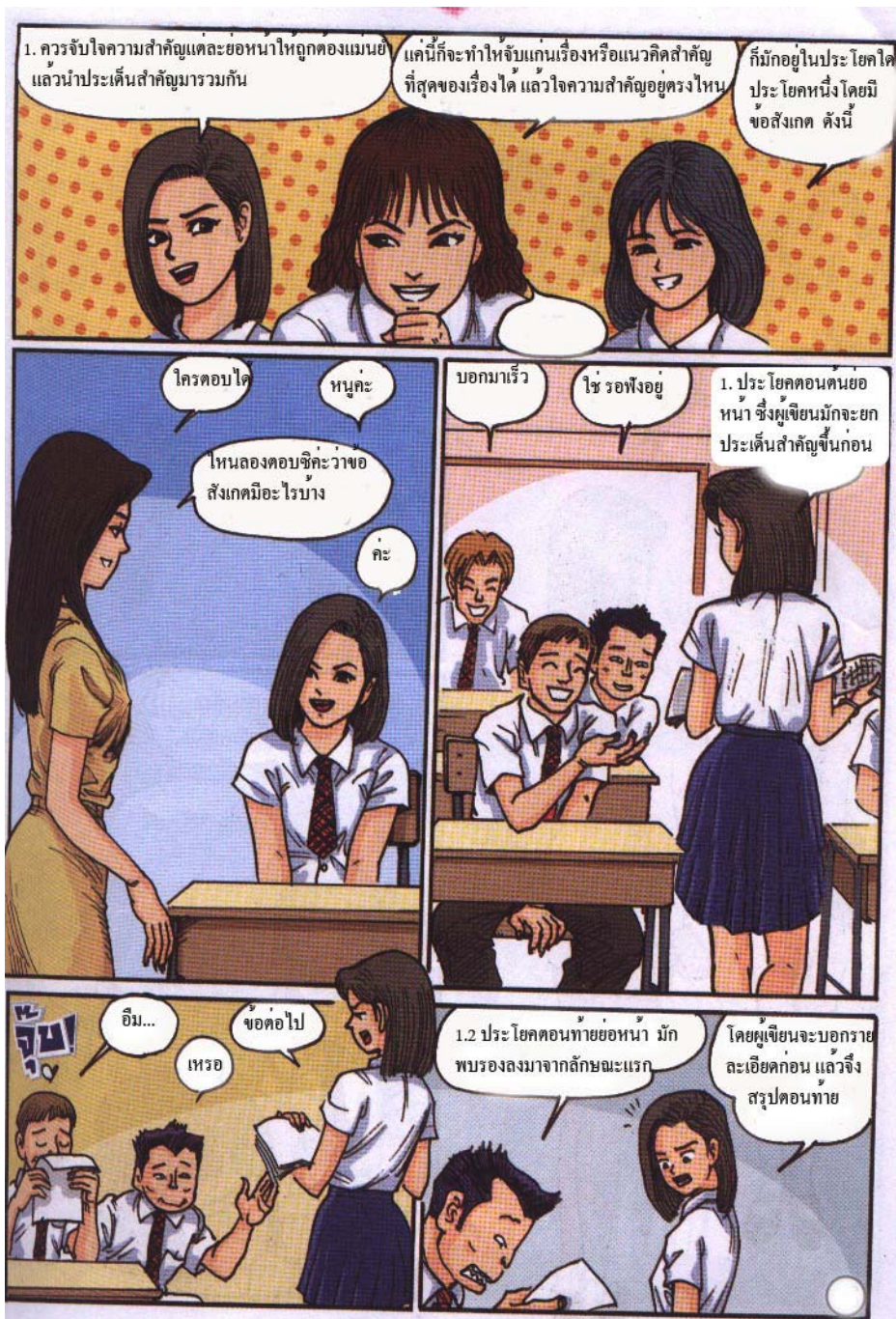

แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มทดลอง
แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูน
สาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย **ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3**
เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ(บทความ เรื่อง มัมมี่) **เวลา 2 คาบ**

1. สาระการเรียนรู้

การอ่านจับใจความสำคัญเป็นพื้นฐานที่สำคัญสำหรับการอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้ เป็นประโยชน์สำหรับการจดจำและทำความเข้าใจเนื้อหาของเรื่องที่อ่าน การอ่านเป็นการแปลความหมายจากตัวอักษรที่อ่านออกมาเป็นความรู้ จึงควรฝึกฝนให้เกิดความชำนาญสามารถจับใจความสำคัญเรื่องที่อ่านทุกประเภท ทั้งร้อยแก้ว ร้อยกรอง สารคดี และบันเทิงคดี

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

1. อธิบายความหมายของการอ่านจับใจความสำคัญได้

ด้านกระบวนการ

6. ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้
7. บอกใจความสำคัญและใจความรองได้
8. ลำดับเหตุการณ์ในเรื่องที่อ่านได้
9. วิเคราะห์ วิวิจารณ์เรื่องที่อ่านได้
6. บอกแนวคิดหลักจากเรื่องที่อ่านได้

ด้านคุณลักษณะ

2. มีเจตคติที่ดีต่อการอ่าน

3. สาระการเรียนรู้

1. ความหมายของการอ่านจับใจความสำคัญ
2. หลักการอ่านจับใจความสำคัญ
3. เรื่อง มัมมี่ จากนิยายสารเล่มโปรด
4. เนื้อหาจากนิยายสาร วารสาร หนังสือพิมพ์ บทความ

4. การบูรณาการเชื่อมโยงกลุ่มสาระ

1. กลุ่มสาระศิลปะ (มาตรฐาน ศ1.1 , ศ1.2)

5. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ (คาบที่ 2 เวลา 50 นาที)

ครูสนทนาซักถามเกี่ยวกับการจับใจความสำคัญ แล้วให้นักเรียนส่งตัวแทนออกมาอ่านข่าว จากหนังสือพิมพ์ พร้อมทั้งสรุปใจความสำคัญจากข่าวที่อ่าน

ชั้นสอน

1. ครูแจกบทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูน บทความเรื่องมัมมี ให้นักเรียนคนละ 1 เล่ม
2. นักเรียนศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูนด้วยตนเอง
3. นักเรียนทำกิจกรรมที่กำหนดลงในใบงาน
4. นักเรียนร่วมกันอภิปราย
5. นักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายบทลงในใบงาน

ขั้นสรุป

1. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปการอภิปราย แล้วบันทึกลงในใบงานส่งครู

6. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. บทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูน
2. ใบงาน

7. การวัดและประเมินผล

การวัดและประเมิน

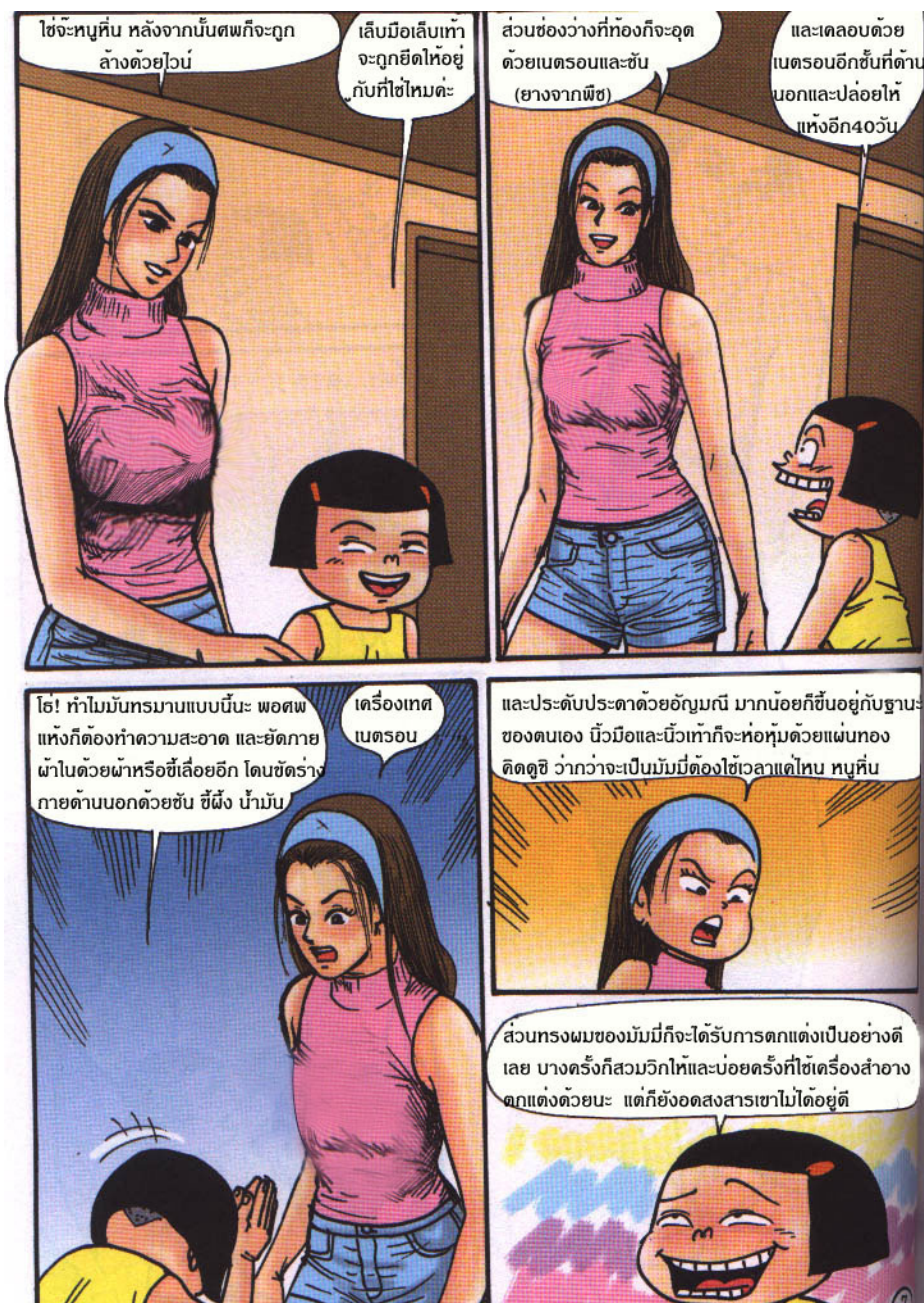
1. สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
2. ตรวจการปฏิบัติงานในใบงาน
 - ผ่านเกณฑ์ให้นำบทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูนคืนครู
 - ไม่ผ่านเกณฑ์ให้ย้อนกลับไปศึกษาใหม่ แล้วทำแบบฝึกหัดท้ายบทผ่านเกณฑ์
3. การตอบคำถามและการอภิปราย

แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มทดลอง
แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปการคูณ
สาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย **ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3**
เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ(บทความ เรื่อง ชาววิทย์รอบโลก) เวลา 2 คาบ

1. สาระการเรียนรู้

การอ่านจับใจความสำคัญเป็นพื้นฐานที่สำคัญสำหรับการอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้ เป็นประโยชน์สำหรับการจดจำและทำความเข้าใจเนื้อหาของเรื่องที่อ่าน การอ่านเป็นการแปลความหมายจากตัวอักษรที่อ่านออกมาเป็นความรู้ จึงควรฝึกฝนให้เกิดความชำนาญสามารถจับใจความสำคัญเรื่องที่อ่านทุกประเภท ทั้งร้อยแก้ว ร้อยกรอง สารคดี และบันเทิงคดี

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

1.อธิบายความหมายของการอ่านจับใจความสำคัญได้

ด้านกระบวนการ

2. ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้
3. บอกใจความสำคัญและใจความรองได้
4. ลำดับเหตุการณ์ในเรื่องที่อ่านได้
5. วิเคราะห์ วิวิจารณ์เรื่องที่อ่านได้
6. บอกแนวคิดหลักจากเรื่องที่อ่านได้

ด้านคุณลักษณะ

7. มีเจตคติที่ดีต่อการอ่าน

3. สาระการเรียนรู้

1. ความหมายของการอ่านจับใจความสำคัญ
2. หลักการอ่านจับใจความสำคัญ
3. บทความเรื่อง ชาววิทย์รอบโลก
4. เนื้อหาจากนิยายสาร วารสาร หนังสือพิมพ์ บทความ

4. การบูรณาการเชื่อมโยงกลุ่มสาระ

1. กลุ่มสาระศิลปะ (มาตรฐาน ศ1.1 , ศ1.2)

5. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

ครูสนทนาซักถามเกี่ยวกับการจับใจความสำคัญ แล้วให้นักเรียนส่งตัวแทนออกมาอ่านบทความ พร้อมทั้งสรุปใจความสำคัญจากสิ่งที่อ่าน

ชั้นสอน

1. ครูแจกบทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูน บทความเรื่อง ขาววิทย์รอบโลก จาก นิตยสาร เล่มโปรด ให้นักเรียนคนละ 1 เล่ม
2. นักเรียนศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูนด้วยตนเอง
3. นักเรียนทำกิจกรรมที่กำหนดลงในใบงาน
4. นักเรียนร่วมกันอภิปราย
5. นักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายบทลงในใบงาน

ชั้นสรุป

1. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปการอภิปราย แล้วบันทึกลงในใบงานส่งครู

6. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. บทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูน
2. ใบงาน

7. การวัดและประเมินผล

การวัดและประเมิน

1. สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
2. ตรวจสอบปฏิบัติงานในใบงาน
 - ผ่านเกณฑ์ให้นำบทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูนคืนครู
 - ไม่ผ่านเกณฑ์ให้ย้อนกลับไปศึกษาใหม่ แล้วทำแบบฝึกหัดท้ายบทผ่านเกณฑ์
3. การตอบคำถามและการอภิปราย

ภาคผนวก ข

- แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านภาษาไทย
- แบบสอบถามวัดแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทย

6. (1) ความเป็นเผือกหรือมีสีผิวที่ขาวอย่างเผือก เกิดขึ้นได้ทั้งในมนุษย์และสัตว์
 (2) คนเผือกหรือสัตว์เผือกเป็นความผิดปกติของยีนที่ควบคุมการเกิดสีในร่างกายคนหรือสัตว์
 (3) ทำให้เกิดความบกพร่องในการสร้างเม็ดสีต่างๆ และต่างไปจากพ่อหรือแม่
 (4) ลักษณะเผือกนี้เป็นอาการเฉพาะตัวและสามารถถ่ายทอดกันได้

ข้อความหมายเลขใดเป็นใจความสำคัญ

ก. หมายเลข (1)

ข. หมายเลข (2)

ค. หมายเลข (3)

ง. หมายเลข (4)

7. “การบำรุงพ่อแม่ไม่ต้องรอให้พ่อแม่แก่เฒ่า ลูกประพฤติดีดีไม่ทำให้พ่อแม่เดือดร้อนหรือหนักใจ ตรงกันข้ามนำความปลื้มปิติมาสู่พ่อแม่ แค่นี้ก็ถือเป็นการบำรุงพ่อแม่ได้อย่างหนึ่งคือบำรุงหัวใจ” ข้อความนี้กล่าวถึงเรื่องใด

ก. ความภูมิใจของพ่อแม่

ข. ความรับผิดชอบของลูก

ค. การตอบแทนพระคุณพ่อแม่

ง. การแสดงความเคารพกตัญญู

8. “อย่าเกียจคร้านการเรียนเร่งอุตสาหะ

มีวิชาเหมือนมีทรัพย์อยู่นับแสน

จะตกถิ่นฐานใดคงไม่แคลน

ถึงคับแค้นก็พออยู่ประจักษ์ตน”

ข้อใดย่อใจความของคำประพันธ์ข้างต้นได้ดีที่สุด

ก. จงอย่าเกียจคร้านใฝ่หาวิชาความรู้

ข. จงอย่าเกียจคร้าน เพราะมีวิชาเหมือนมีทรัพย์

ค. จงขยันใฝ่หาความรู้ เพราะถึงอย่างไรก็ไม่ขาดแคลนเงินทอง

ง. จงขยันใฝ่หาความรู้ เพราะมีความรู้เหมือนมีทรัพย์จะไปอยู่ที่ใดก็ไม่อับจน

9. “คนที่มีอารมณ์แปรปรวนอยู่เสมอ นั้น ส่วนใหญ่จะเป็นคนที่ขาดแคลเซียม ส่วนคนที่จู้จี้ขี้นั่น ทั้งๆที่ยังไม่แก่เกิดจากสมองขาดวิตามินบี แล้วคนที่กลัวไปสารพัดมักขาดวิตามินเอ และวิตามินซี” จากข้อความข้างต้นสรุปได้ตามข้อใด

ก. อาหารมีความสำคัญต่อชีวิต

ข. อาหารทำให้อารมณ์แปรปรวน

ค. อาหารทำให้คนจู้จี้ขี้นหรือขาดกลัว ง. อาหารมีอิทธิพลต่อนิสัยใจคอของคนเรา

10. ข้อใดเป็นจุดมุ่งหมายของผู้เขียนข้อความต่อไปนี้

“กาลเวลาที่เปลี่ยนแปลงจะให้ความเป็นธรรมทุกชีวิต กล่าวคือ เมื่อได้ดีหรือดวงชะตาขึ้นแล้วก็กลับตกต่ำลง บางคนกลับมาดี แต่ไม่มีใครได้อยู่ค่าไฟหรือได้อยู่ได้ตลอดไป”

ก. ชี้ให้เห็นอิทธิพลของดวงชะตาที่มีต่อชีวิต

ข. เตือนสติว่าอย่าประมาทกับชีวิตและดวงชะตา

ค. ให้ยอมรับความจริงว่าชีวิตย่อมมีขึ้นมีลงเป็นธรรมดา

ง. สอนว่าอย่าโกรธหรือโทษเวลาเมื่อตกทุกข์ได้ยาก

11. (1) ประเทศที่พัฒนาแล้วต่างตระหนักกันดีกว่า
- (2) การศึกษานั้นเป็นเครื่องมือในการพัฒนาประเทศที่ยอดเยียมที่สุด
- (3) การเร่งรัดพัฒนาทางวัตถุใดๆ จักล้มเหลวสิ้น
- (4) หากประชาชนยังด้อยการศึกษา

ประโยคใดเป็นประโยคใจความสำคัญของข้อความ

ก. ประโยคที่ 1 ข. ประโยคที่ 2 ค. ประโยคที่ 3 ง. ประโยคที่ 4

12. (1) จิตและกายมีความสัมพันธ์กันอย่างแยกไม่ออก
- (2) ผู้ที่จะมีสุขภาพจิตที่ดีต้องมีร่างกายที่สมบูรณ์และแข็งแรงด้วย
- (3) ในปัจจุบันนี้เราพบว่าการบริหารร่างกายมีประโยชน์ต่อสุขภาพกายและสุขภาพจิตมาก
- (4) ถ้าต้องกายให้มีสุขภาพกายและจิตที่ดีต้องออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ

ประโยคใดเป็นประโยคใจความสำคัญของข้อความ

ก. ประโยคที่ 1 ข. ประโยคที่ 2 ค. ประโยคที่ 3 ง. ประโยคที่ 4

13. “ในสภาวะที่น้ำมันมีราคาแพงเช่นทุกวันนี้ ทุกคนควรร่วมมือกันประหยัดพลังงาน โดยการเปิดไฟในบ้านเฉพาะที่จำเป็นและควรปิดไฟทันทีเมื่อไม่ต้องการแสงสว่าง ไม่เปิดเครื่องใช้ไฟฟ้า เช่น วิทยุ โทรทัศน์ พัดลม เครื่องปรับอากาศทิ้งไว้ ไม่เปิดตู้เย็นบ่อยๆ รีดผ้าควรรีดครั้งละหลายๆ ชิ้น และควรถอดปลั๊กเครื่องใช้ไฟฟ้าทุกชนิดหลังจากเลิกใช้งานแล้ว”

ข้อความนี้ผู้เขียนมีจุดประสงค์อย่างไร

ก. บอกกล่าว ข. แนะนำ ค. ตักเตือน ง. สั่งสอน

14. “การอ่านเป็นเสมือนยาบำรุงสมอง แต่ไม่ควรอ่านติดต่อกันเป็นเวลานาน เพราะสมองจะถูกใช้งานมากเกินไป นอกจากนี้ต้องฝึกงานให้เป็นคนใฝ่หาความแปลกใหม่ เป็นคนอยากรู้อยากเห็น ช่างสงสัยสุดท้ายที่ง่ายที่สุดคือ ให้มันเคลื่อนไหวนี้ว่ามีอยู่เสมอ เพราะนิ้วมือมีเส้นประสาทมากมาย การบริหารนิ้วมือจึงเท่ากับบริหารสมองไปด้วย”

ข้อใดคือสิ่งที่ผู้เขียนต้องการจะบอก

ก. วิธีบริหารสมอง ข. การบริหารนิ้วมือ
ค. ประโยชน์ของการอ่าน ง. ความสำคัญของการบริหารสมอง

15. “การศึกษาจะต้องสร้างคนให้มีความสุข เพราะความสุขเป็นแกนของจริยธรรม ในทางพระพุทธศาสนานั้นคนมีจริยธรรมได้ต้องมีความสุขเป็นหลักด้วย ถ้าคนไม่มีความสุขแล้ว จะมีจริยธรรมได้ยาก คนที่มีความสุขย่อมมีความโน้มเอียงที่จะแผ่ความสุขให้แก่ผู้อื่นด้วย”

สาระสำคัญของข้อความข้างต้นคืออะไร

ก. การสร้างตน ข. การสร้างความสุข

ค. การสร้างการศึกษา

ง. การสร้างจริยธรรม

16. “นักเรียนลองดูไม้ในมือนี้ซิ ถ้าใครต้องการไม้ยาวกว่านี้ก็บอกว่าไม้สั้น แต่ใครต้องการไม้สั้นกว่านี้ ก็บอกว่าไม้ยาว แล้วความพอดีอยู่ที่ไหนเล่า”

ข้อใดเป็นแนวคิดหลักของข้อความนี้

ก. ทุกอย่างอยู่ที่ใจของเรา

ข. ทุกอย่างอยู่ที่ความพอดี

ค. ทุกอย่างอยู่ที่ความพอมี

ง. ทุกอย่างอยู่ที่ความพอเพียง

อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 17- 19

คนมิได้ช่วยกันพัฒนาเศรษฐกิจของชาติอย่างเดียว แต่คนยังช่วยพัฒนาด้านสังคมแก่ชาติ การที่จะพัฒนาด้านสังคมแห่งชาติไทยให้ก้าวหน้าย่อมต้องอาศัยการศึกษาอีกเช่นกัน ประชาชนที่ได้รับการศึกษาก็มีส่วนช่วยพัฒนาสังคม

17. จากบทความนี้การพัฒนาประเทศย่อมขึ้นอยู่กับพัฒนาอะไร

ก. การพัฒนาเศรษฐกิจ

ข. การพัฒนาสังคม

ค. การพัฒนาการศึกษา

ง. การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

18. ข้อใดเป็นจุดมุ่งหมายของข้อความนี้

ก. ชี้ทาง

ข. วิจารณ์

ค. แสดงเหตุผล

ง. เสนอแนะ

19. ใจความสำคัญของข้อความข้างต้นคืออะไร

ก. การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ข. การพัฒนาสังคมและการศึกษาของชาติ

ค. แนวทางพัฒนาเศรษฐกิจของชาติ

ง. แนวทางพัฒนาเศรษฐกิจและการศึกษาของชาติ

อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 20-23

ก่อนการรบกับทพี่ ลูกทรพำนั้น พาลีสั่งสุครีพว่า ถัรบครบ 7 วันแล้วไม่กลับให้ไปดูที่ลำธารถ้ำเลือดชั้น ให้เข้าใจว่าเป็นเลือดทพี่ ถัใส่ก็เป้นเลือดตนให้ไพร่พลวนรช่วยกันเอาหินไปปิดปากถ้ำ เมื่อพาลีชนะเทวดาก็แสดงความยินดี โดยบันดาลให้ฝนตก เลือดที่ไหลออกจากถ้ำจึงใส สุครีพจึงสั่งให้ปิดปากถ้ำ

20. ควรตั้งชื่อตอนนีว่อย่างไร

ก. เข้าใจผิด

ข. โลกวิปริต

ค. วิบากกรรม

ง. ธรรมะชนะอธรรม

21. ถัฝนไม่ตก เหตุการณ์น่าจะเป็นอย่างไร

ก. ทพี่ชนะ

ข. ลำธารแห้ง

ค. ปากถ้ำไม่ปิด

ง. ไม่มีการรบ

22. เหตุการณ์ไหนดเกิดขึ้นหลังสุด

ก. ฝนตก

ข. ทพี่ตาย

ค. ปิดปากถ้ำ

ง. ช้างสังเกต

23. สุครีพมีนิสัยยว่ไร

ก. กตัญญู

ข. ซื่อตรง

ค. เชื่อฟังคำสั่ง

ง. ช้างสังเกต

อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 24-27

“การที่ไม่มีใครเกลียดนั้นเสียเวลามากนัก โดยมากมักจะเสียเงินด้วย เพราะผู้ที่ไม่มีใครเกลียดจะต้องเป็นผู้ไม่มีชีวิตติดตัวเลย จึงจะไม่มีใครอิจฉา หรือมีฉะนั้นถ้าพบใครจะต้องยื่นธนบัตรให้เสียทุกรูปทุกนามไป และมีเรือ แพ ช้าง ม้า วัว ควาย ไว้ให้คนอื่นยืมทั่วโลก”

24. ผู้เขียนต้องการจะเน้นเรื่องใด

- ก. คนเราต้องมีคนเกลียดบ้าง ข. คนเราต้องไม่มีคนเกลียดเลย
ค. การให้ยืมเงินทำให้คนเกลียด ง. ต้องเป็นคนมีเงินจึงจะไม่มีคนเกลียด

25. คนที่ไม่มีคนเกลียดนั้นจะต้องเป็นคนชนิดใดบ้าง

- ก. คนขยัน ข. คนมีใจโอบอ้อมอารี ค. คนไม่มีเงินติดตัวเลย ง. คนไม่มีความอิจฉา

26. “อัฐ” ในข้อความนี้ หมายถึงอะไร

- ก. เงิน ข. แปด ค. คดี ง. กระดก

27. ข้อความนี้สรุปได้ว่าความเกลียดเกี่ยวข้องกับสิ่งใดมากที่สุด

- ก. เวลา ข. อุปนิสัย ค. การมีเงิน ง. ความอิจฉา

อ่านข้อความข้างล่างนี้แล้วตอบคำถามข้อ 28-30

ภัยในเมืองหลวงมีอยู่ทั่วไปหาความปลอดภัยอะไรไม่ได้ ไม่ว่าจะอยู่ในมุ้ง หรือตามถนนหนทางก็มีโอกาสถูกลั่นจี้ได้ทั้งนั้น รวมทั้งอันตรายจากสิ่งแวดล้อมที่แทรกอยู่ตามที่ต่างๆ อีกมากมาย สิ่งเหล่านี้อาจชินชาสำหรับคนไทยเรา เพราะเผชิญภัยเหล่านี้อยู่ทุกเมื่อเชื่อวันโดยปล่อยให้ผ่านไปตามเรื่องของดวง ถ้าดวงดีก็อยู่ ดวงจู้ก็ม้วย ชาวต่างประเทศรู้สึกตกใจถึงอันตรายต่างๆ ของกรุงเทพฯ ดี เนื่องจากได้เจอภัยเหล่านี้อยู่ประจำเหมือนกัน ทางสถานทูตอเมริกาจึงได้จัดทำคู่มือแจกให้ชาวอเมริกันที่มาอยู่ในเมืองไทย ควรจะปฏิบัติตัวอย่างไรจึงจะอยู่อย่างปลอดภัย

28. สรุปใจความสำคัญของเรื่องนี้คืออะไร

- ก. กรุงเทพฯ มีภัยมาก ข. คนกรุงเทพฯ ชินกับภัย
ค. การอยู่ในกรุงเทพฯ อย่างปลอดภัย ง. ชาวต่างประเทศกับภัยในกรุงเทพฯ

29. กรุงเทพฯ ในสายตาของชาวต่างประเทศเป็นอย่างไร

- ก. น่าเกลียด ข. น่ารังเกียจ ค. น่ากลัว ง. น่าเกรงขาม

30. คำว่า “กิตติศัพท์” ในเรื่องนี้หมายความว่าอย่างไร

- ก. โด่งดัง ข. เลื่องลือ ค. ชื่อเสียง ง. จุดเด่น

อ่านข้อความข้างล่างนี้แล้วตอบคำถามข้อ 31-35

ยามเอ๋ยยามนี้ ฝนพื้มดมัวทั่วสถาน อากาศเยือกหนาวคราววิกาล สัตว์ป่านป่าใหญ่ไร้สำเนียง มีแต่จิ้งหรีดกระกรีดกรัง เไรหิ้งร้องขรมระงมเสียง คอกวัวคอกควายรัวเกราะเปาะเปาะเพียง รู้ว่าเสียงเกราะแว่วแผ่วแผ่วเอ๋ย

31. ผู้แต่งมีความมุ่งหมายอย่างไร

- ก. บรรยายความรู้สึก ข. สร้างภาพพจน์

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามวัดแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทย

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้ถามเกี่ยวกับการกระทำของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทย ขอให้
นักเรียนอ่านข้อความแต่ละข้ออย่างละเอียดและพิจารณาว่า ข้อความแต่ละข้อตรงกับการกระทำของ
นักเรียนมากน้อยเพียงใด แล้วทำเครื่องหมาย ลงในช่องนั้นๆ เพียงช่องเดียว
2. การตอบแบบสอบถามฉบับนี้ไม่มีผลต่อคะแนนการเรียนของนักเรียนแต่ประการใด
นักเรียนมีอิสระในการตอบอย่างเต็มที่ คำตอบของนักเรียนจะมีประโยชน์และมีคุณค่ามากที่สุดก็
ต่อเมื่อนักเรียนตอบตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด
3. ขอให้นักเรียนทำแบบสอบถามนี้ให้ครบทุกข้อ

ตัวอย่าง

ข้อ	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
0.	ข้าพเจ้ารู้สึกชอบกิจกรรมต่างๆในชั่วโมง ภาษาไทย.....			/.....		
00.	ข้าพเจ้าจะรีบทำการบ้านและงานที่ได้รับ มอบหมายในวิชาภาษาไทยตามที่ครูสั่งโดยไม่ ต้องมีใครเตือน.....		/.....			

ข้อ	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	ถ้าข้าพเจ้าถูกเกณฑ์ให้ช่วยกิจกรรมในวิชาภาษาไทย ข้าพเจ้าจะเพิกเฉย.....					
2.	ข้าพเจ้าจะตั้งใจเรียนวิชาภาษาไทยเพราะเป็นวิชาที่ต้องนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน.....					
3.	การร่วมกิจกรรมภาษาไทยทำให้นักเรียนมีโอกาสแสดงความสามารถที่มีอยู่ได้อย่างเต็มที่.....					
4.	ข้าพเจ้าเรียนวิชาภาษาไทยเพื่อใช้ในการสอบเท่านั้น....					
5.	ข้าพเจ้ามักเป็นอาสาสมัครเพื่อสาริตการจัดกิจกรรมการเรียนในวิชาภาษาไทย.....					
6.	ข้าพเจ้าเรียนวิชาภาษาไทยเพื่อเป็นแนวทางในการเรียนวิชาอื่นๆ.....					
7.	ในการทำข้อสอบวิชาภาษาไทยในแต่ละครั้งข้าพเจ้าจะทำได้ด้วยความตั้งใจเพื่อให้ได้คะแนนดี.....					
8.	ข้าพเจ้าศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในวิชาภาษาไทยอย่างสม่ำเสมอ.....					
9.	ข้าพเจ้ากล้าซักถามเมื่อเกิดข้อสงสัยในวิชาภาษาไทย..					
10.	หลังจากที่เรียนวิชาภาษาไทยแล้ว ทำให้อยากหาความรู้เพิ่มเติมอีก.....					
11.	ข้าพเจ้าจะหลบหน้าเมื่อครูเรียกให้ตอบคำถาม.....					
12.	ชั่วโมงใดที่ครูสอนเนื้อหาวิชาภาษาไทย ที่ยุ่งยากซับซ้อน ข้าพเจ้าจะไม่สนใจและเอางานอื่นขึ้นมาทำ....					
13.	ถ้าเป็นไปได้ข้าพเจ้าอยากให้ลดเวลาเรียนวิชาภาษาไทยเพราะไม่มีความสำคัญต่อการนำไปใช้ใน					

	ชีวิตประจำวัน.....					
14.	ในระหว่างทำกิจกรรมในวิชาภาษาไทย ถ้าครูให้แปลคำศัพท์หรือถอดความหมาย ข้าพเจ้าจะรู้สึกเบื่อและไม่อยากเรียน.....					
15.	ข้าพเจ้ารู้สึกชอบกิจกรรมต่างๆในชั่วโมงภาษาไทย.....					
16.	ข้าพเจ้าจะรีบทำการบ้านและงานที่ได้รับมอบหมายในวิชาภาษาไทยตามที่ครูสั่งโดยไม่ต้องมีใครเตือน.....					
17.	เมื่อครูให้การบ้านที่ยากและไม่สามารถค้นคว้าในหนังสือเรียน ข้าพเจ้าจะเลิกทำทันทีหรือหมดความสนใจ.....					
18.	ถ้าครูให้ทำงานเกี่ยวกับวิชาภาษาไทย ข้าพเจ้าจะทำอย่างตั้งใจ.....					
19.	ข้าพเจ้าคิดว่าวิชาภาษาไทยมีประโยชน์เฉพาะในห้องเรียนเท่านั้น.....					
20.	การเรียนภาษาไทยที่ใกล้פקเคียงถ้าครูสอนหรือให้ทำงานเกินเวลาแม้แต่เพียงเล็กน้อย ข้าพเจ้าจะปิดหนังสือหรือหยุดทำงาน.....					

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวอัญชลี ศาสตร์สุภาพ
วันเดือนปีเกิด	9 เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช 2520
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 20/8 ตำบล บางค้อ อำเภอ จอมทอง จังหวัด กรุงเทพมหานคร รหัสไปรษณีย์ 10150
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2533	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2536	มัธยมศึกษาตอนต้น จากโรงเรียนธนบุรีวรเทพีพลารักษ์ กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2538	มัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนวัดราชโอรส กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2542	ปริญญาตรี จากสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา จังหวัด กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2549	การศึกษามหาบัณฑิต (การมัธยมศึกษา) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร